

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones dominicales super evangelia et epistolas

Hugo <de Prato Florido>

[Nürnberg], 6. Mai 1483

[Sermones XCI (tredecima post trinitatis) - C]

[urn:nbn:de:bsz:31-311765](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-311765)

tar ibi. Descēdebat. **¶** Scdm ē amissio pacis pectori tēporis et eternitatis. Peccator enī in seipso bz bellū qz scia remordet. **Job. ix.** Quis resistit ei et pacē habuit. Cū prio quē nō diligit pacē hīc nō pōt. **Proverbio. xij.** Inter supbos semp iurgia sunt. Pace eternitatis similiter priuatus est. **Ysa. lvij.** Nō ē pax impijs dicit dominus. Hoc notat ibi abbiern salem que interpretatur visio pacis.

¶ Tercium est mutatio scz libertatis. dignitatis et pinguitatis. Nam qui erat liber fit seruus peccati. **Job. viij.** Qui facit peccatū seruus est peccati. Qui erat fili⁹ regis eterni. fit filius dyaboli. **Job. viij.** Vos ex patre dyabolo estis. Qui erat diues. i. pinguis utpote particeps meriti xpi. et omnium bonoz que fiūt in ecclesia. fit omnino paup penitus nihil habēs. **Prover. xij.** Est quasi diues cum nihil habeat. et est quasi pauper cū in multis diuitijs sit. Hoc notatur ibi. in hiericho. quod interpretatur luna que semp mutat. **¶** Quartū est incurio maloz. s. culpe. pene et nequicie demonū. Nā malū culpe incurrit et temnēdo diuinā maiestātē malū pene incurrit cū mortē aīe et corporis q̄ est finis omnium maloz subeat cōdemnatus. **Sap. ij.** Voite turpissima cōdemnemus eū. Malum nequicie demonū incurrit cū ab eis nequiter tractatur. et eorum potestati subdit. Hoc notat ibi. Incidit i la.

¶ Quintū est expoliatio innocētie gratie et virtutū et oīum bonoz suoz. Nā hō p peccatū veste innocētie exuitur quā in baptismo induit. gra dei et oībz virtutibz priuat et oīa bona sua auferunt ab eo. **Math. xxv.** Et aut q̄ nō habet et qd̄ ha. auferat ab eo. Hoc notat ibi Despoliauerūt eū. **¶** Sextū ē vulneratio. s. intellectus volūtatis et memorie ac omnium potentiaz aīe. nā i fallacijs occupat trāsitoria bona diligit. et maloz recordat hoc notat ibi plagis im. **¶** Septimū est pstratio. qz semiuin⁹ iacebat in terra. Jacet peccator quasi mortu⁹ i terra. qz nō sentit mala q̄ incurrit et bona q̄ perdidit. nō sumit alimētū aīe et nō recipit medicinas sacramētoz ecclesie. Hec enī tria sūt signa hominis quasi mortui. s. nō sentire. nō pfortari cibo. et nō recipere medicinas Et sic patet totum de euangelio.

¶ De epistola. **Sermo. xcj.**

Abrahe dce sūt
promissiones et semini eius **Gal.**

ij. Super⁹ apostolus pbauit p scripturas q̄ hēditas eterna n̄ dat ex lege sed ex libera pmissione dei q̄ gratis eā repromisit abrahe fore dādā. in semine suo. Hoc idē supra int mediate pbauit p psuetudinē humanā q̄ in testamētis seruat q̄ est. Post testamētū testibus et instrumēto et morte testatoris firmatū nemo spernit aut alie ordinat q̄ testator ordinauit. sed ordinatio testatoris habet rata et firma. Hanc ḡ cōsuetudinē in epistola hodierna applicat ad ppositū et fin eam disputat. et per eam pbat q̄ hereditas eterna dat ex libera pmissione dei et non ex lege. In qua epistola quatuor facit. Primo supradictam psuetudinē humanā ad suū ppositū aptat. s. q̄ ex pmissione dei quā deus gratis fecit abrahe. et nō ex lege moysi dat eterna hereditas. In principio eplē. Secūdo ostēdit talem pmissionē esse pfirmatā a deo. et pbat q̄ lex nō est aduersus talē pmissionē. nec eam euacuat ibi. Hoc aut dico testamentū confirmatū a deo. Tercio mouet quādā questionē et soluendo ptractat ibi. Quid ergo lex ppter transgressionem posita est. Quarto mouet quādā aliam questionē et soluendo erroz inde eliminat ibi. Lex ergo aduersus pmissa dei absit. **¶** Primo ergo adaptat predictaz consuetudinē humanā ad suū ppositum di. Abrahe dicte sunt promissiones quasi di. Si humanū testamentū per testes roboratū manet et ē stabile. multo magis pmissio dei q̄ mentiri non potest. Sed abrahe dicte sūt pmissiones a deo et semini eius. id est pmissum est abrahe q̄ in illo et per illum qui de semine eius nasciturus erat. omnes gentes debebāt benedictionē gratie et glorie hereditare. Et hoc est quod sequitur. Non dicit in seminibus quasi in multis vt permultos debeat eē talis benedictio. sed quasi in vno. i. per vnū q̄ est xps. talis benedictio debet gentibus puenire. Et fit hec relatio ad rem su ppositam in termino seminis. et nō ad significatum. Et nota q̄ dicit pmissiones quia hoc pluries sibi deus repromisit. vtz **Gene. xvj. xvij. et xvij.** Et sic patet p̄mū. **¶** Secūdo ostēdit talē pmissionē esse pfirmatā a deo. et pbat q̄ lex postea data moysi non est aduersus talem pmissionem nec eaz euacuat. Dicit ergo. Hoc autem scilicet quod dictum est supra q̄ solū in vno semine abrahe. i. christo benedictio erat futura. dico. i. veraciter affirmo testamen

tum confirmatū a deo esse eo modo quo deus
potuit confirmare. quia iurando p seipsum cū
n̄ haberet maiorē p quē iuraret. **Hebre. vj.**
Abrae. pmittens deus quia neminez habuit
maiorē p quē iuraret. iuravit p semetipsum.
Bene. xxiij. Per memetipsum iuravi dicit do-
minus. quia fecisti rez hanc zc. benedicentur
in semine tuo omnes tribz terre quia obedisti
voci mee. **Item** confirmavit replicando pmis-
sionem. **Facta ē enī abrae** repromissio in ysa-
ac iterata z in iacob repetita. vt sic possent eē
testes pmisionis diuine. quia in ore duorum
vel triū stat omne verbū zc. **Postq̄** pbauit
talem pmisionem esse confirmatā a deo statiz
pbat q̄ lex nō est aduersus talem pmisionē
nec eam euacuat. z ponit ad hoc duas ratio-
nes. quaz prima sumit ex tpe dationis legis
secunda ex rōe z cā pmisionis ibi. **Nam** z si
ex lege hereditas. **Dicit ergo.** Si sic confirma-
tum est a deo z ob hoc nō facit ipsum irrituz
lex ad euacuandā pmisionē. i. ita q̄ pmisio-
nem euacuet. que. i. q̄ illa facta est post q̄drin-
gētos. z. xxx. annos. supple a pmisione facta
abrae. a natiuitate enī ysaac fluxerūt quadri-
genti anni. **Et est rō talis.** Abrae facta est p-
missio quā credens iustificatus est vt dicitur
Romo. iij. Ergo cū lex tot annis fuerit post
pmisionem. nō potuit iustificare abraā vt fi-
eret pmisio propter ipsam. lex ḡ postea da-
ta nō iustificauit abraā nec in ipsa nec p ipaz
accepit z meruit repromissionē. **Secunda rō**
est talis ad idē pbandū. **Lex nō potuit irrita**
re p̄dictū testamentū cū fuerit tāto tpe subse-
cata. qd̄ si dicat̄ imo ex lege est gratia in pre-
senti z eterna hereditas in futuro. hoc non ē
verū. **Nā** si ex lege hereditas eterna z gratia
in p̄senti habēda est. ḡ non ex repromissione.
cū enim abraā non fuerit sub lege sed añ legē
sequit̄ q̄ sit frustratus pmisione. q̄ ex pmis-
sione tm̄ habere debebat. **Et hoc est qd̄ sub**
dit. **Abrae aut̄** p repromissionem donauit de-
us. z non p legē. donauit in ḡ z gratiā in pre-
senti z eternā hereditate ī futuro. **Roma. iij.**
Non enī ex lege pmisio abrae z semini ei⁹ vt
heres esset mudi. **In quo ostendit̄** q̄ non da-
tur eterna hereditas ex sufficiētia meritorum
sed magis ex liberalitate datoris eā pmitten-
tis. **Et sic patet secunduz.** **Tercio** mouet
quandā questionē q̄ talis ē. **Si lex non iusti-**
ficat non p̄fert hereditatē eternā. qd̄ ergo est
lex. i. ad qd̄ data ē lex z que ē ei⁹ utilitas. **Et**

respondet statim dicēs propter transgressio-
nes posita ē. s. reprimēdas z coercēdas. **Lex**
enim dicitur a ligando. vt ligaret freneticam
naturam que ad omnia vicia prona erat. **Ge-**
ne. viij. **Prone** sunt sensus hominis in maluz
ab adolescentia sua. **Vel** propter transgressi-
ones cōuertēdas. vt homo qui de suis meritis
confidebat acciperet p̄cepta in quib⁹ apte
deficeret z sic quereret saluatorem. **Et etiam**
propter transgressiones multiplicādas occa-
sionaliter vt sic videntes manifeste q̄ multi-
plicarentur peccata clamarent pro saluatore
habēdo propter hoc enim data est lex dura
tura nō semp sed donec veniret. i. in carne ap-
pareret semen. s. abrae. cui repromiserat do-
minus. q̄ per ipsum esset benedictio. **Dicitur**
aut̄ xps semē. q̄ p ipsum est radix z origo oīs
boni. **Ysa. vj.** Semē sanctū erit id quod stete-
rit in ea. s. in maria. **Si ergo** tātū debebat du-
rare lex que fuit per angelos ordinata tanq̄
per ministros z fuit data eoz ministerio pa-
tet q̄ est temporalis. vel per angelos vt dicit
glo. i. per moysen z alios ministros dei qui an-
geli dicuntur. **Malac. ij.** **Abia** sacerdo-
tis cui. scientiam z le. requi. de ore eius q̄ an-
gelus domini exercituum est. **Ordinata** dico
ī manu mediatoris. i. ī potestate xpi vt q̄dū
vellet stare lex. vnde non erat stabilita sim-
pliciter. **Matth. vj.** **Dominus** est filius homi-
nis etiam sabbati. **De vtero. xxxij.** **In dexte**
ra eius ignea lex. **Iste ergo** mediator chri⁹
est. qui est deus z hō. iō vni⁹ non est nature. s.
duas naturas habuit in se scilicet diuinam et
humanam. z hoc valde conuenienter q̄ ipse
debebat inter deum z hominē mediare. ideo
cum vtroq̄ debuit conuenientiā habere. **Au-**
g. **Mediatorem** inter deum z hominē oportet
aliquid habere simile deo. z aliqd̄ sile hōi-
bus ne in vtroq̄ sile hominib⁹ longe fieret a
deo. aut ī vtroq̄ simile deo lōge fieret ab ho-
minibus. **Deus aut̄** vnus est. i. q̄nis media-
tor iste sit deus z homo ē tamen vnus deus
z nō sunt plures dij. **Iste ergo** mediator fecit
pacē inter deū z hominē z inter diuersos po-
pulos simul. reducēs eos ad vnā fidem z ad
vnā ecclesiā z ad vnā legem euangelij q̄ ante
diuersas leges habebāt. nā gētilēs habebāt
legē nature z iudei legē moysi. **Lex aut̄** euang-
elij continet decalogum moysi z legem na-
ture et vtriq̄ multa superaddit z multa refe-
cat nam a lege moysi refecat ceremonialia.

a lege autem gentiliū supstitōnes de cultu et
latra deoz et veneratōne creaturariū. Sic er
go mediator ille omnia reduxit ad concordia
Ephe. ij. Ipse em̄ est pax nostra q̄ fecit vtraq;
vni. Et nota hic quomō debemus eum reue
reri et honorare cum ipse sit rex noster et legi
fer noster. et iudex noster om̄ib; his cōsue
rūt homies magnā reuerentiā exhibere. **No**
ta etiā hic de saracenis quantaz reuerentiam
faciunt machameto qui dedit eis legem 7 iu
dei moysi. et miser xpiani nō diligunt regem
eoz. nō honorāt legiserū suum. nō timent iu
dicem suū. nō remunerāt aduocatū suum. et
nō recognoscunt beneficium mediatoris sui.
Et sic patet tertium. **Quarto** mouet quā
dam aliam questionē dicens. **Lex** ergo adu
sus promissa dei. q̄si diceret. debebat dari be
nedictio et gratia que promissa erat in semie
abrahe p̄ quam iustificatio peccatoris fieret
et data est lex trāsgressionum multiplicatiua
et maledictōem ziram dei nō obseruantibus
inducens cuius obseruatores nō inueniebant
tur ergo videt q̄ lex sit data cōtra id qd̄ de
p̄misit abrahe. **Sed ipse** soluit dicens. **Absit**
sc̄z q̄ hoc sit vtz. immo lex est ordinata i pro
missionem. qd̄ p̄bat. qz si lex data esset que iu
stificaret vel viuificaret. nunc lex esset cōtra. p
missionem. quia ipam euacuaret cum ex lege
nature esset iusticia. sic em̄ om̄es quererent le
gem cū in ea iustificarent. et sic posset cōtin
gere q̄ nullus p̄ semē abrahe iustificaret vel
faltim q̄ multi non iustificarent. **Et tunc** lex
directe esset cōtra p̄missionem. qua dictus ē.
q̄ in semie abrahe om̄es debebant benedici.
quia ergo lex nō iustificat sed conclusit scri
ptura. id est lex scripta omnia esse sub pecca
to. id est ostendit omnia esse sub peccato. et
peccatozem ex hoc lex ordinat ad p̄missionē
vt p̄missio de iustificatōne et hereditate ha
benda daret̄ credentib; nō ex opibus legis s̄
et fide hiesu xp̄i. i. in hiesu xp̄o habita. et sic
nec p̄missio legi. nec lex p̄missioni aduersat̄.
Et sic patet quartū. **Moraliter** aut̄ ad edi
ficatōem nr̄am nota circa primā p̄tem episto
lyt dicit ap̄lus q̄ qui sunt filij abrahe. scilicet
p̄ sanctā imitatōz benedicet̄ cū fideli abra
hā. et iō si volum⁹ hanc benedicetōz posside
re. imitemur opa abrahe. qz non filij carnales
abrahe benedicent̄ nisi fuerint eum in fide et
opib; imitati. **Dat. viij.** **Multu** veniēt ab ori
ente et occidēt̄ et recūbent cū abrahā ysaac

et iacob in regno celoz. **Filij** aut̄ regni eijcien
tur in tenebras exteriores. **Yq̄** **Imitemur**
ergo abrahā in octo maximis virtutib; quas
habuit. **Primo** imitemur eum in p̄fecta fide
quā de vnitāte et trinitate dei habuit. qz tres
vidit et vniū adoravit. **Gene. xvij.** **Et** quā ha
buit de incarnatōne filij dei. **Gene. xv.** **Credi**
dit abrahā deo et re. est ei ad iusti. **Quā** fi
dem ostēdit dum fecit eleazar iurare ponēdo
manum sub femore suo. q̄ accipet ysaac vro
rem de cognatōne abrahe. **In** quo ostēdit q̄
de femore suo aliquis maior debebat nasci q̄
deus erat. per ipm̄ sicut p̄ deum fecit eum iu
rare. et quia om̄es saluant̄ p̄ fidem hiesu xp̄i
que primo fuit in pectore abrahe. ido anime
sanctoz dicunt̄ requiescere in sinu abrahe. i.
in luce et requie visionis quam abrahā con
secutus est p̄ fidez qz visio succedit fidei. **Lu.**
xvij. **Factum** est aut̄ vt mo. mē. 7 por. ab an. in
si. ab. **Habuit** etiam fidem viuam qz ipaz p
opera ostēdit. **Postra** aut̄ fides est valde im
p̄fecta qz si p̄fecte crederemus nō peccarem⁹
J. Iohannis. ij. **Qui** credit in illam nō peccat
Propterea apostoli petebāt dicentes. **Do**
mine adauge nobis fidem. **Luca. xvij.** **Unde**
spiritus dicit mundū arguere de peccato. qz
non crediderūt in xp̄m. vt patet **Iohan. xvij.**
Est etiam fides nostra mortua. qz ipam per
opa bona nō manifestamus. **Iacob. ij.** **Fides**
sine opib; mortua est. **Et sic** p̄ fidem quā ha
bemus nec a malis declinam⁹ nec bona opera
mur. **Hec** em̄ duo facit fides p̄fecta sc̄z decli
nare a malo 7 facere bonū. **Hāc** fidez habuit
abrahā et iō reputatū ē ei ad iusticiā. **S̄**
Cū imitemur eū in vera spe. **Quā** cū esset cen
tenari⁹ et silt̄ sara. nō ē infirmat⁹ i spe. s̄ vera
citer speravit h̄re filiū quem de⁹ ei p̄miserat.
Ro. iij. **Qui** cōtra spem i spem credidit. vt fi
eret p̄ multarū gētū. **Ho.** **Spes** por̄ fm̄ na
turā fuit dū de innēcula fm̄ naturā speravit
sobolē. nec tū habuit. modo cōtrariū isti spei
speravit sc̄z vt vetulus de vetula 7 sterilis de
sterili generaret. **In** vera aut̄ spe mirabiliter
deficit mūdus. **Nō** em̄ cōfidit de dei p̄viden
tia. que dat iumētis escam ipoz et pul. cor. in
no. eū. **D̄s.** **Et** iō nō abstinet ab iniustis lu
cris. **Itē** n̄ cōfidit de dei misericordia q̄ oib; of
fert veniā et iō cōfiteri nō curat. **Dat. xvij.**
Quoties peccabit i me frater meus et dimit
tam ei vsq; septies. **Dicit** illi hiesus. **Nō** di
co tibi vsq; septies sed vsq; septuagies septi

N

es. **I**dem in eodem. ix. **E**untes discite quid e
misericordiam volo et nō sacri. **I**tem non cō-
fidit de dei potentia vt sustēter hoīem in peni-
tentia faciēda. et ideo penitentiā nō curat fa-
cere. **C**ontra quod ysa. xl. **Q**ui sperant i dño
mutabūt fortitudiez. **T**ercio imitemur eū
in abūdanti caritate que apparet in eo q̄ pri-
mus cepit peregrinis hospiciū exhibere. **I**te
in eo q̄ valde obnixe pro sodomitis orauit.
Et dicas quomō orauit incipiens a quīqua-
ginta vsq̄ ad decem. vt p̄ Gene. xvij. **I**n ca-
ritate mirabiliter deficit mundus. quia omēs
que sua sunt querunt. et nō inueniē hodie di-
lectio in patre ad filium. **H**odie regnāt i mū-
do duo amores. scz amor inordinatus vsq̄ ad
cōtemptū dei. et amor p̄p̄ius vsq̄ ad cōsum-
matōem xp̄i. **E**t ratio huius est qz quantum
abūdauit iniquitas refringit caritas. **O**see. iij.
Maledictū et mendacium et homicidium et
furtum et adulterium inundauerunt et san-
guis sanguinem tetigit. **Q**uarto imitemur
eum in perfecta obedientia que patz in eo q̄
ad vnam vocem dñi egressus ē de terra et de
cognatōe sua et reliq̄t patriā et parētes. **I**dē
patet in eo q̄ ad mandatū dñi voluit vniciū
filiū immolare. **R**ogitem q̄nta obediētia fuit
ista et apparebit impfectio nostre obedientie
ad deum qui tota die clamat vt mūdānis re-
nūciemus. et mundum fugiamus. qz tot⁹ mū-
dus in maligno positus est. et nihil prodest.
Tota die clamat dñs. **A**gite p̄niam **M**ath.
ij. **T**ota die clamat vt vitē cōsanguineos
z parentes. qz inimici homīs domestici ei⁹. **E**t
si aliqui sunt q̄ mūdānis renūciant et relinq̄nt
patriā et parētes. faciūt sic vxor loth que re-
trospexit. ita q̄ corde semp sunt circa mūda-
na z cōsanguineos et notos. **C**ōtra q̄s dictū
est ab iabe. **E**gredē de terra tua et de cogna-
tōne tua. **C**ū tñ iam esset egressus z habitaret
in charrā. **I**n cui⁹ figura mandatū est in lege
q̄ ab animali immolando deberet amputari
vesicula gutturis et p̄ici. qz homo dedicans
se deo debet p̄icere desiderū mundanorum
Quinto imitemur eum in pacifica cōuer-
satione. **U**nde ad loth ait. **R**e queso sit iur-
gium inter me et te. **E**cce vniuersa terra corā
te est. si tu ad sinistrā ieris ego dextrā tenebo
z. **G**ene. xij. **H**ac pacifica cōuersatōne om-
nino et totaliter caret mūdus immo cōtinuis
guerris homīs cōsumūt. et bona ipoz deua-
stant et aīme pdunt. **C**ui⁹ rō est qz pdita pa-

ce anime ad deum nulla pace potitur homo.
Job. ix. **Q**uis resistit ei et pacem habuit. **S**z
si homo haberet pacem cum deo et ambula-
ret in via dei. deus daret sibi omnem pacem.
Baruc. iij. **S**i in via dei ambulasses. habitas-
ses vtqz in pace super terram. **S**exto imi-
temur eum in spūali circūcisione que p̄ carna-
lem eius circūcisionem figurata est. vt scilz
actus et opera nostra circūcidam⁹. **H**iere.
iij. **C**ircūcidimini dño viri iuda. **H**ac circū-
cisione mirabiliter indiget mūdus qz tot⁹ est
dissolut⁹ et in vestibz et in tomibz et in ludis
et in omībz opibz suis. **E**t iō xp̄c voluit circū-
cidi vt in eo omēs xp̄iani spūaliter circūcidā-
tur. **S**eptimo imitemur eū in humilitate p̄-
funda. qz cū esset ita p̄fect⁹ z singularis amic⁹
dei. ita vt de eius semie pmitteret nasciturū
filium suū. tñ in nullo supbiuit. sed magis est
coram deo humiliat⁹ dices. loquar ad domi-
nū meū cū sim pul. et ci. **G**ene. xvij. **P**ecca-
tor aut nihil penitus habēs supbit. **Q**ui em
deum nō habet qui est omīa oīno nihil habz.
Eccl. x. **Q**uid supbis ter. z ci. **O**ctauo imi-
temur eū in plena liberalitate. qz regis sodo-
moz iniuste expoliato gratis succurrit cū ver-
naculis suis et ercupauit homīs et predā et
de omībz nihil recipere voluit. vt patet **G**ene.
xij. **S**ic et nos gratis iuuare debem⁹ violen-
ter oppressos. et eripe eos de manu violento-
rum. **J**ob. xxix. **C**ōtere baz molas iniqui et de
dentibz illius auferebam predā. **S**ed heu ho-
die totus mundus venalis ē. nec inueniē qui
gratis vel amore dei velit miseris assistere. eti-
am sacramēta ecclesie z patrimonū crucifixi
vendunt pecunia qd est maximum malum et
pducens ad detrimentum et pditōem. **A**ct.
viij. **P**ecunia tua tecū sit i pditōz qm̄ donum
dei exististi pecunia possideri. **E**t sic p̄ totuz
de epistola.

Dominica decimaquarta de euāgelio.
Sermo. .xcij.

Quoniam iret hier⁹
in hierusalem trāsibat p̄ mediam
samariam et galileam. **L**uce. xviij.
Sicut dicit **A**ugu. **M**agnus vtqz venit me
dicus. quia magnus vbiqz iacebat egrotus.
Totum quippe genus humanum egrotū val-
de iacebat in morte spūaliter et corpaliē. nec
aliq̄s repiebatur qui posset ipm̄ sanare nisi fi-
lius dei. **P**salm. **M**isit verbum suū z sanauit

eos. Propterea ecclesia clamat dicens. **Me** dia vita in morte sumus que querimus adiu-
tores nisi te dñe. **V**enit ergo fili⁹ dei et sana-
uit omnes qui ad ipm accesserunt. **L**u. vj. **V**ir-
tus de illo exibat et sanauit omnes. **E**t sic tunc
omnes sanauit. ita quotidie sanat oēs q̄ volūt
in ipm credere. **D**enarius quippe numerus ē
pfectus numerus vltra que nō pceditur sed
omnē cōtinet numerū et signat q̄ omnis multi-
tudo hominū p ipm xpm sanata est. q̄ p trās-
gressionē decalogi sunt infirmi. **I**n hoc ei mi-
raculo vniuersitas peccatorū intelligit p xpm
fore sanata. et corporaliē et spūaliē sicut isti
vtrōq̄ modo sunt sanati vt sancti dicūt. **S**z
pauci hoc magnū beneficiū recognoscūt. naz-
re decem mūdatis solum vnus redijt gratias
referens hiesu. **C**irca hoc miraculū euāge-
lista quinq̄ ponit p ordinē. **P**rimū est decez
leprosozū xpo in hierusalē pergenti occursum
et obuiatio. **I**n principio euāgelij. **S**ecūduz
est clamor ipoz atz postulatio ibi. **Q**ui ste. a
lon. 7 le. vo. di. **T**ercium est ipoz clamantiuz
exauditiō 7 curatiō ibi. **Q**uos vt vi. dixit. **I**te
osten. vos sa. **Q**uartuz ē vnus mūdatorū re-
gratiatio ibi. **V**nus autē ex illis vt vi. qz mun-
est. **Q**uintū est reliquoz nouē exprobratiō 7
regratiatis et cōmendatio ibi. **R**espōdēs atē
hiesus dixit nōne decem mūdatis sunt et no-
vbi sunt. vsq̄ in finem. **P**rimo ergo poni-
tur occursum leprosoz ad hiesum i hierusalē
pgentem. **E**t hoc est. **D**um iret hiesus i hie-
rusalem ꝛc. **A**itera plana est. **N**ota ergo hic
quatuor loca. scz hierusalem p quā intelligit
celestis patria. interpretatur ei visio dei siue pa-
cis. **S**amaria que interpretatur custodia. quia
custodire nos debem⁹ a multis. **S**alilea que
interpretatur rota siue trāsmigratio. qz cauere
nos debem⁹ a rota fortune et de vicijs ad vir-
tutes. et de mūdo ad celum trāsmigrare. **E**t
castellū p qd ecclesia militans intelligit muni-
ta virtutib⁹ et custodia angeloz. **D**ebem⁹ er-
go trāsire p samariā. i. p custodiā nr̄i et sensu-
um nr̄oz. et p galileā. i. p cautelam fortune et
trāsmigratiōem de vicijs ad virtutes. et intra-
re eccliam p fidē et caritatē. **E**t tandē ire cuz
hiesu ad hierusalē. i. ad visionē dei. **E**t sic p̄
primū. **S**ecūdo ponit clamor leprosozū
atz petitiō. **T**ibi nota q̄ p leprosoz
istos signant peccatores volētes a dño cura-
ti. qui debēt quicq̄ facere q̄ isti fecerūt si volūt
aīme cōsequi sanitatē. **P**rimo nāq̄ debēt

deo occurrere et ei cordis ostiū apire. quia ipse
stat ad os. et pul. volens ad nos intrare. vt dē
Apoc. iij. **E**t q̄ntū debem⁹ ei occurrere. **C**er-
te parū **B**ern. **Q** homo non oportet te mare
trāsnatare. nō trāsalpinare terrā. sed vsq̄ ad
cordis ostium et oris occurrere dño tuo vsq̄
ad cordis cōpunctōem et oris cōfessionē. **E**t
hoc notat ibi. **O**ccurrerūt. **S**ecūdo debēt
firmū ppositum boni habere. qd notat ibi ste-
terūt. **S**tererūt enim in proposito p boni cō-
ceptōem. **H**oc em̄ necessario peccator cōuer-
tendus debet habere scz firmū ppositum ab-
stinendi a malo et faciēdi bonum. **E**xodi. xv.
Stetit vnda fluens. i. peccator q̄si vnda ma-
ris fluens et effluens. qz tunc stat qñ habz fir-
mum ppositum abstinendi a malo. et perse-
uerandi in bono et hoc fit quando congrega-
ti sunt abyssi peccatoris i medio maris. id est
amari cordis per consideratiōem et compun-
ctōem. **y**sa. xxxviij. **R**ecogitabo tibi omnes an-
nos meos in amaritudine anime mee. **T**er-
cio debent habere de peccatis que fecerūt ve-
recundiam et cōfusiōem. **E**t hoc notatur ibi.
Alonge. **L**uc. xvij. **D**ubli. autē alon. stās no.
ocu. ad ce. le. **I**dem patet de magdalena que
stans retro non audebat ante accedere. **E**cē.
iij. **E**st cōfusio adducens peccatū et est cōfu-
sio adducens gratiam et gloriā. **M**ulti volūt
cōuerti ad deum et nullam cōfusiōem de pec-
catis assumūt immo veniunt ad cōfessionem
ridendo. **H**iere. iij. **F**rons mlieris meretricis
facta ē tibi noluit erubescere. **Q**uarto de-
bent habere deuotā et lacrimosaz oroz. **H**oc
notat ibi. **L**euauerūt vocē suā. **E**cē. ij. **L**eue-
mus corda nostra cū maib⁹. **J**ob. v. **V**oca si
est q̄ au. et ad aliquē sc̄toz cōuertere. **A**ug⁹.
O si possem⁹ hoies excitare et cū illis piter ex-
citari. vt tales essem⁹ amatores vite pmanen-
tis q̄les sunt illi vite fugiētis. **S**i hoies tātuz
desiderarēt mundari a lepra spūali sic a cor-
porali cito essent mūdatis et grādia p illa face-
rent. iij. **R**eg. v. **E**t si rem grandem dixisset ti-
bi ppheta certe facere debueras. **P**eccator
em̄ valde indiget sanctos orare. cū ipse sit spi-
ritus vadens scz p seipm. sed nō rediens scz p
seipm. **U**nde nisi precibus sanctoz iuuaret
nunq̄ de peccato eriret. **E**t ideo peccatores
quotidie cōuertuntur. quia ecclesia quotidie
pro eis orat. **I**n cuius figura mandatū est i le-
ge q̄ leprosus per quem peccator intelligitur
deberet clamare et se immundum dicere.

Quinq̄ ponit p ordinē

Quinto debent veram confessionem habere de xpo et discretam petitionem ad ipm confitentes et dicentes. **H**iesu pceptor miserere prostri. Quia debent confiteri qd hiesus est saluator hoim. et pceptor cui omnis creatura obedit ad natum a quo nihil aliud debent petere nisi misericordiam et gratia suaz. **P**s. Miserere mei deus sm magna misericordia tuaz. **C**um em peccator sit totus plenus malis. et vacuus bonis. nihil est magis miserum qm peccator. et nihil est miserius: vt dicit Aug. Peccatore no miserante seipm. et ideo abyssus miserie peccatoris debet abyssum diuine misericordie inuocare. **P**s. Abyssus abyssum inuocat. Quia misericordia dei respicit miseriam peccatoris. Et sic patet secundum. **T**ercio ponitur ipoz clamantium exaudicio et curatio. **U**bi nota quatuor verba domini. scilicet vidit. dixit. ite et ostendite. **V**idit miserando. dixit precipiendo et consulendo. ite obediendo. ostendite vos sacerdotibus peccata confitendo. **V**stis quatuor modis sanat peccator a lepra anime. **P**rimo em oportet qd deus respiciat peccatorem cui respectus penetrat cor. **S**icut aspectus basilisci penetrat vsqz ad cor et interficit hominem. sic respectus dei penetrat vsqz ad cor et dat vitam anime. **S**ic respexit dñs petrum et ideo statim egressus foras fleuit amare et reuixit qui erat mortuus. **H**oc est primum et optimum in iustificacione peccatoris. qd sub hoc deus no facit peccatori: indurat et nunqz couertit et qd hmoi subtractioem deus dicit cor peccatoris indurare. **E**ro. iij. Ego idurabo cor pharaonis. **S**ecundo optet qd peccator recipiat confessionem et pcepta dei. vt sciat quomodo et quid debeat agere. et a malis cauere. vt dicit **J**ob. xxxvij. Omnes quippe inuoluimur tenebris. Et ideo oportet vt a deo instruat de salute sua. Et ob hoc filius dei descendit de celo vt nos veritatem doceret. **J**ob. xvij. Ego in hoc natus sum et ad hoc veni in mundum vt testimonium phibeam veritati. **I**tem cum sine fide impossibile sit placere deo. ad **H**ebre. xj. Fides autem ex auditu et per verbum dei habeat. vt dicit **R**o. x. **R**ecessario optet hominem instrui si vult salutem consequi. **E**t ideo xpc dispersit aplos per mundum vt homines docerent. **M**ar. xvj. Euntes in mundum vniuersum predicate euangelium. **P**ropterea dicebat apostolus **A**ctu. xx. **N**on enim subterfugi quo minus annunciam vobis omne consili-

um dei. **T**ercio oportet qd peccator postquam est instructus obediat preceptis dei ea obseruando. **J**ohan. xij. Si hec scitis beati eritis si ea feceritis. **M**athei. xvij. Si vis vitam ingredi serua mandata. **E**ccl. viij. Qui custodit preceptum non experietur quicquam mali. **E**rgo per obseruationem preceptorum homo consequitur vitam et gloriam. et vitat mala et penas inferni. **Q**uarto oportet vt subiiciat se peccator ministris ecclesie. et accipiat ab eis ecclesiastica sacramenta. quia quicquid homo est instructus de fide et obseruaret precepta legis. nisi acciperet ecclesiastica sacramenta non saluaretur. **J**oh. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non potest intrare regnum dei. **H**oc xpc ostendit in samaritano. que nec sacerdos nec leuita. id est nec sacrificia nec lex sanare poterunt sed samaritanus. id est xpc sanauit eum infundendo vinum et oleum. id est exhibendo ecclesie sacramenta. quia quicquid deus aliter posset et sine sacramentis homines saluare. tamen hoc sibi sic placuit. **O**rdinauit enim vt nullus sine sacramentis saluetur que efficaciaz habent a passione xpi. cuius virtus nobis non aliter applicatur nisi mediantibus sacramentis. **I**n cuius figura istis leprosis mundatis mandauit vt ostenderent se sacerdotibus. quia peccatores debent se per veram et puram confessionem ostendere sacerdotibus et recipere ab eis ecclesie sacramenta. **K**ant. ij. Ostende mihi faciem tuam id est conscientiam tuam. **S**o. vo. tu. in an. m. f. per veram confessionem. **E**ccl. iij. Presbitero humilia animam tuam. **E**t sic mundatur homo a lepra anime. **S**ed attende quia dicit qd dum irent mundati sunt. **U**bi notandum qd postquam peccator recipit respectum dei ad cor. per quem dolet de peccatis et proponit impossibilem abstinere et bene agere. proponit etiam recipere ecclesie sacramenta. statim antequam faciat in ipso proposito deus absoluit eum et mundat a culpa. et si statim moreret non iret ad infernum. **E**t tanta posset in eo esse contritio qd absolueret a culpa et a pena sicut fuit in magdalena. nihilominus oportet qd talis contritio cumqz contritus confiteatur et recipiat ecclesie sacramenta si assit facultas. quia non fuit ei dimissa culpa. nisi cum proposito ea recipiendi cui posset. propterea patet qd in virtute sacramentorum fuit ei dimissum peccatum. quia namque huiusmodi proposita recipiendi sacra. ideo fuit a peccato absolutus. sicut ve-

dicit **D**bus. ppter vnūquodq; et ip̄s magis
Si ergo ppter ppositum recipiendi ecclesie sa-
 cramēta peccator absoluitur ergo ip̄m absol-
 uunt ecclesie sacramēta. et multo magis in sum-
 ptione sacramentoz peccator absoluit q̄ in
 pposito ea sumendi. Et ideo nisi ea reciperet
 esset mendax. nō faciens qd̄ domino in corde
 promisit. et ppterea si ip̄e postea nō facit qd̄
 deo pmisit. et deus reuocat qd̄ indultit. quia
 frangenti fidem fides frangit et eidē vt dicit
 iura. Et nota q; in hac peccatoris iustificatōe
 quatuor cōcurrūt que sunt gratie infusio. mo-
 tus liberi arbitrij ad bonū. cordis cōtritiō de
 malo. et peccati dimissio quo ad culpaz. **P̄s**
Cōmouisti terrā sc; p gratie infusione et con-
 turbasti eam sc; p cordis cōtritiōem. sana cō-
 tritiōnes eius sc; p peccati remissionem. q; cō-
 mota est. sc; p liberi arbitrij assensionē. **S**i
 peccator in ip̄a cordis cōtritiōe absoluit an-
 teq; pueniat ad sacerdotē vt hic innuit quia
 dum irent mundati sunt. quid facit postea sa-
 cerdos et a quo absoluit eū. **A**d hoc dicen-
 dum q; solus deus absoluit peccatorem a cul-
 pa in ip̄a cordis cōtritiōe. ysa. xliij. Ego sum q
 deleo iniqui. tu. ppter me. Sacerdos aut̄ ostē-
 dit eum absolutū. Absoluit etiā eum a parte
 pene virtute clauū. Hoc sic cōmuniter solui-
 tur. Sed hoc nullo mō videtur sufficiētē di-
 ctum q; xpc nō dixit petro quēcūq; ostēde-
 ris absolutū sed quēcūq; solueris. vt dicit
Mat. xvj. similiter **I**ohan. xx. nō dixit quozū
 remiseritis penas peccatorum sed quozum re-
 miseritis peccata zc. **I**tem dictum est hic im-
 mediate supra q; in virtute sacramentoz que
 conferuntur a sacerdote tanq; a dei ministro
 que etiam in verbis a sacerdote platis consi-
 stunt. que peccator pponit sumere remittitur
 ei peccatū. Et ideo dicendū q; sacerdos mini-
 sterialiter et instrumentaliter peccatorē a pec-
 cato absoluit et nō solum ostēdit absolutum
Est em̄ sacerdos minister dei et eius instrumē-
 tum animatū. Et hoc optie ostēdit xpc i lazari
 resuscitatōe per que; pccoz rediēs ad dei gra-
 tiā designat. quē xpc sol⁹ a mortuis renoca-
 uit. s; aplis mādauit vt eū soluerēt. Et sic pa-
 tet q; lazarus fuit a xpo resuscitat⁹. et ab apo-
 stolis absolut⁹. **S**ilr est in iustificatōe pecca-
 toris. quē solus deus resuscitat a morte culpe
 reddēs ei gratiā suā. sed sacerdos absoluit eū
 a catenis peccatorū quib; p tali culpa ligat⁹
 tenebat. **E**xemplum rex vel potestas in cōsi-

lio absoluit malefactorē qui tenet in carcere
 in catenis et ministri regis vadunt ad carcerē
 et ex parte regis absoluunt eum a carcere et ca-
 tenis. et remittūt eum in domū eius et reddūt
 ei omnia bona sua. Sic facit sacerdos q; tanq;
 minister dei absoluit peccatorē a catenis pec-
 catorū et reducit eum in ecclesiam dei et red-
 dit sibi bona sua que ante peccatū fecerat et
 facit eū p̄cipem omnū bonoz que fiunt i ec-
 clesia et dat ei cibū vite manducare. sc; corp⁹
 ch̄isti et docet eum quō debeat viuere et i via
 dei ambulare et stare. Et sic patet q; magna
 habet sacerdos facere in iustificatōe pecca-
 toris. et non solum eum ostendere absolutū
Et sic p ea que dicta sunt. duo errores elidū-
 tur. **P**rimus est hereticorum qui dicunt nul-
 lum mundari a peccato nisi per impositōem
 manus. cum tamē deus in ipsa contritiōe cor-
 dis peccata dimittat. **S**ecundus est paupe-
 rum de lugduno dicentium non esse necessa-
 rium sacerdoti cōfiteri q; quilibet bonus ch̄i-
 stianus ē sacerdos. Et sic v; terciū. **Q**uar-
 to ponitur vnus de mandatis regratiatio. q; v-
 nus ex illis vt vidit q; mundatus esset regres-
 sus est. **U**bi quatuor notant. **P**rimus est
 beneficij pcepti recognitio quia vnus vt vidit
 q; mūdatus est. i. cognouit se a xpo esse mun-
 datum. Sic peccator debet cognoscere im-
 mensum beneficium indulgentie peccatorum
 a peccato. et super omnia carum tenere. quod
 nō faciunt q; pro nibilo. p̄iciūt beneficiū tale
 iterū peccādo. **S**ecūdu est festina ad bñfa-
 ctore regressio. q; regressus est. Sic peccator
 postq; mundatus est debet redire ad deū p
 plenā satisfactōem. Sic redijt magdalena de
 qua **G**reg. dicit. q; tot habuit in se olocansta
 virtutū. quot ante habuerat oblectamta pec-
 cati. **D**eut. xxv. **P**ro mensura peccati erit et
 pla. mo. **T**ercū est benefactoris diuulga-
 tio et cōmendatio. quia cum voce magna ma-
 gnificās deū. **P̄s**. Venite audite et nar. o. q
 ti. de. q. fe. ani. m. Debet em̄ hō beneficia nar-
 rare ad laudē et gl̄iam dei. **L**uce. viij. Redi
 domū tuā et narra quāta fecit tibi de⁹. **P**sal.
Narrabo oīa mirabi. tua. Sic narrauerūt illi
 q̄tuor viri leprosi q; stabāt iuxta portā sama-
 rie quādo obsidebat ciuitas dicētes. **H**ec di-
 es boni nūcij est. Et sequit. **V**enite et nūciē⁹
 in aula regis. iij. **R**eg. vij. **Q**uartū ē huilis
 et deuota gratiarū actio. q; cecidit in faciē an-
 te pedes eius gratias agens. **P**sal. **B**ndic

anima mea dō. et noli ob. om. re. eius. Quia vt
dicit Bern. Ingratitudo est ventus viens
siccans fontem pietatis. rorem misericordie.
fluente gratie. Debet ergo peccator regratia
ri deo q̄ a tot malis eripuit eum et tot bona
cōtulit ei. Et nota q̄ boni cadunt in faciē sic
iste. q̄ vident et cōsiderant viam p̄ quam va-
dunt in qua per humilitatem cadunt. Itē an-
te pedes hiesu cadit qui beneficiū mundatio-
nis sue ei attribuit. Sic faciunt boni. Vali-
quāt cadunt retro sicut heli. j. Reg. iij. Et ido
frangunt sibi collum. q̄ non vidēt. Ad maio-
rem cōmendatōem aut istius adiungitur. Et
hic erat samaritanus. id est alienigena. Vul-
ti em̄ seculares magis recognoscunt benefi-
cia dei q̄ domestici et clerici et religiosi qui ad
gratiam maximam sunt vocati quam nō reco-
gnoscunt. Et multi saraceni magis recogno-
scunt beneficia dei q̄ plurimi christiani q̄ be-
nificijs plurimis sunt dotati. De quo domi-
nus conqueritur dicens. Cognouit bos pos-
sessorē suū et asinus presepe dñi sui. id ē ho-
mines bestiales sine fide. Yrabel autē me nō co-
gnouit. ysa. j. Et sic patz quartū. ¶ Quinto
ponit̄ reliquoz nouem exprobatio et regrati-
antis rēcomendatio. q̄ respondens hiesus
dixit nōne decem mundati sunt et nouez vbi
sunt. Ubi prius cōmemorat beneficiū colla-
tum cōmuniter di. Pōne decē mūdati sūt se-
cūdo improperat culpā ingratorz di. Et no-
uem vbi sunt. Querit em̄ nō q̄li ignoret. s̄ vt
ostendat se ingratos tanq̄ incognitos repro-
bare. Mat. xxv. Amen dico vobis nescio vos
Tercio cōmendat gratitudinem redētis di.
Non est inuentus qui rediret et daret gloriā
deō nisi hic alienigena. Quarto cōmendatus
licentiat vt vadat p̄ficiēdo in beneficio quod
accepit di. Surge scz incipiendo vade p̄fici-
endo. Psal. Vbi de virtute i virtutē. Fides
tua sal. te. fe. scz in gratia sanctificādo et tādē
ad vitā eternā pducendo. Ioh. x. Ego vitaz
eternā dō eis. Et sic pz quintū. ¶ **M**o-
raliter aut ad edificatōem nr̄am nota q̄ p̄ le-
pram intelligit̄ peccatū et p̄ leprosum p̄cor
multiplici rōne. ¶ Primo rōe origis sicut em̄
lepra ortū habz ex corruptōe q̄tuor humorz
sic peccatū ex corruptōne et mala dispositio-
ne q̄tuor affectionū que sunt gaudiū vanuz.
timor seruilis et mūdanus. vana spes et dolor
malus. Propterea di. Boe. Sandium pelle
pelle et timorem spemq̄ fugato. nec dolor af-

lit. Quando em̄ affectiones cōtrumpūtur et
deordinantur. anima efficitur leprosa. ita vt ab
habitātōne iustoz quo ad meritum p̄iciat̄.
Mat. xxij. Ligatis manibus et pedibz p̄ci-
te eum in tenebras exteriores. ¶ **S**ecū-
dō rōne proprietatis et male operatōnis. Le-
pra em̄ septez malas proprietates habet et ope-
ratōnes significātes septez peccata mortalia.
¶ Prima est q̄ tumorē generat et signat su-
p̄biā. j. Cor. Et vos inflati estis. ¶ Secū-
da est quia visum turbat et signat inuidiam
que nō potest videre bonū alterū. malū autē
videt libēter p̄pter hoc nō rectis oculis aspici-
ebat saul dauid. j. Reg. xvij. ¶ Tercia est q̄
vocem aufert. et in hoc signat irā q̄ ad literā
homo iratus nō potest p̄ferre verba. et si loq̄-
tur talia dicit. q̄ vidit insanus. Propter hoc
fratres ioseph nō potuerant ei quicq̄ paci-
fice loqui Gen. xxxvij. Et ideo verba irati nō
sunt attēdēda. ¶ Quarta est q̄ membra in-
utilia reddit et truncat. et in hoc signat acci-
diam. Accidiosus em̄ vt piger nihil vult opa-
ri. et omnia spiritualia sunt ei in fastidiū. Pro-
uerb. xix. Abscondit piger manum suam sub
ascellā. In eodem. xx. Propter frigus piger
arare noluit. mendicabit ergo in estate. et non
dabitur ei. ¶ Quinta est. q̄ situm generat et
in hoc signat auariciā. Auarus em̄ semp sitit
et nunq̄ satiat. Eccl. v. Auarus nō implebit̄
pecunia. Prover. xxx. Tria sunt insatiabilia
et quartum nunq̄ dicit sufficit. Infernus et
os vulue et terra que nunq̄ satiat aqua. ignis
et nōnunq̄ dicit sufficit. Per ignem auaricia
designatur. quia sic ignis ex appositōe lignoz
crescit. sic auaricia ex appositōne diuitiaz. Et
nota q̄ omibz istis tribz insaturabilior ē auaricia
quia licet modo infernū nō satiatur. tamē
in die iudicij quando omēs mali et demones
ibi recludentur satur erit. Similiter os vulue
id est cōcupiscentia carnalis in senectute sati-
atur. Terra etiam quādo est magna inunda-
tio aquarū satiatur in diluuiō. Quia vt dicit
Hiero. cum cetera vicia senescunt in homie
sola auaricia iuuenescit. Similit̄ per magnaz
inundantiam diuitiarū nō satiatur auar. da-
to q̄ eius diuitie cooperiant terram et vadāt
vsq̄ in franciā et vsq̄ vltra mare ad nūdinaz
Silt̄ i iudicio q̄ infernū erit satur. tūc auar.
sittet omē bonū et nihil boni poterit h̄re. Sic
ille diues vnā guttā aq̄ nūq̄ potuit habere
nec vnq̄ habebit. ¶ Sexta est quia anbeli-

Quintus

lepra de peccato

tum fetidum habet siue facit. et in hoc signat luxuriam que facit hominem fetere coram deo et hominibus. **Yobe. j.** Computruerunt in in ster. suo id est homines carnales. **Sic** fetuit thamar coram fratre suo postquam concubuit cum ea. **ij. Re. xiiij.** Contra virginitas facit homines redolere cum odorem sentientes unicornis capitur in gremio virginis. **Septima** est. quia omnes bonos humores consumit. et malos generat. et in hoc signat gulam. **Gulosus** enim omnia bona sua consumit et carnaliter et spiritualiter. **Sic** consumpsit bona sua filius prodigus viuendo luxuriose. et per consequens voluptuose. quia gula deseruit luxurie. nec luxuria insurgit nisi foueat a gula. **Ob** hoc etiam esau vendiderat primogenita sua. **Generant** etiam multa mala desideria in anima gulosi. quia tota die concupiscit et desiderat. **Tercio** per lepram intelligit hic peccatum ratione curacionis. quia sicut leprosum solus deus potest curare. eo quod est corruptio sanguinis in principio et fonte vite ubi generat sanguis. scilicet in pulmone. sic peccatum solus deus potest curare. eo quod est corruptum principium vite anime. scilicet amor dei quem solus deus potest in anima reparare. **Et** nota quod in scripturis inuenimus tribus modis lepra fuisse mundata. **Qui** signat tres modos remissionis peccatorum. **Primus** modus fuit in ablutione aque ut lepra naaman. **iiij. Reg. v.** **Et** signat baptismum in quo omnia peccata mundantur. **Sic** fuit mundatus constantinus corporaliter et spiritualiter. **Hec** fuit illa piscina de qua tempore pontificis habuerunt responsum quod in piscina sanguinis puerorum deberet constantinus lauari. quia in baptismo virtus sanguinis christi operatur et in eius virtute mundat baptismus. **Secundus** modus fuit in ostensione ad sacerdotes. ut patet hic et signat confessionem in qua et per quam peccata mundantur. **Iaco. v. Confitebor tibi. et orationem.** pro in. ut sal. **Tercius** modus fuit in tactu manus christi. **Matth. viij. Extendens** hinc manus suas. **Et** signat bonam operationem. **Quia** si homo in peccato mortali existens non desperat. sed facit bona opera ut orat et ieiunet et faciat elemosinas. dominus illuminat eum. et non permittit eum pereire. sed reducit eum ad penitentiam. **Hoc** patet in cornelio centurione. **de quo dicit Act. x. Elemosine tue et oratione tue ascende.** in conspectu dei. **Et** ideo ad eum missus est petrus ut baptizaret eum. **Sed** si homo negligit bene operari in peccato existeret ut multi stulti faciunt dicentes. ad quod

mibi prodest bene operari. tunc deus derelinquit eum. **Et** sic patet tertium et consequenter totum de euangelio.

De epistola. Sermo. xciiij.

Spiritu ambula te et desi. car. non pfi. **Gal. v. Secundum** quod dicunt sancti et philo. et ad oculum per homo constat ex anima et corpore. **Et** ratio habet in se duas vitas et naturas. scilicet carnalem et spirituales. **In** vita autem spirituali ratio est domina que imperat dirigit et gubernat. **Comitantur** etiam eam omnes virtutes et dona spiritus sancti. **habitat** etiam deus in tali vita per gratiam. **Prover. viij. Delicie** melle. eius sicut homo. **Et** quia talis vita est vita divina rationalis et ordinata et virtuosa et gratiosa. oportet necessario quod habeat optimos fructus. **Contra** vita carnalis est sine regimine rationis et sine virtutibus et donis et ideo est vita deordinata bestialis viciosa et deo et sanctis odiosa. **Et** ideo oportet quod habeat pessimos fructus. **Et** ideo apostolus in principio epistole ad vitam spiritualem nos hortatur carnali repudiata vita cum fructibus. **In** qua quidem epistola quatuor facit. **Primo** ad vitam spiritualem nos hortatur carnali repudiata et huius rationem assignat in principio epistole. **Secundo** malos fructus siue opera vite carnalis propter quod homo a regno dei separat enumerat ibi. **Manifesta** autem sunt opera carnis que sunt fornicatio. **Tercio** vite spiritualis fructus et eorum utilitatem recitat et assignat ibi. **Fructus** autem spiritus est caritatem. pacem. **Quarto** ostendit quod omnes veri christiani vitam carnalem abnegant ibi. **Qui** autem sunt christi carnis suam crucem. **Primo** ergo apostolus ad vitam spirituales nos hortatur dicens. **Spiritu ambulate.** id est in doctrina spirituali que est applicata. **Et** huius ratio assignatur dupliciter. **Prima** est quia talis ambulatio valde potest precipitium carnis que inordinate appetit delectabilia sensus. et hoc est. **Desideria** carnis non proficietis ut in peccatum mortale non ruatis. et non dicit. non habebitis. quia hoc est impossibile oportet enim desideria carnis habere et in eis saltem venialiter peccare. **Ecclesi. xviij. Fili** post concupiscentias tuas non eas. **Et** quia posset aliquis dicere. est ne aliquis rebelio in homine inter carnem et spiritum. **Rundet** quod sic in modo magna. quia caro concupiscit aduersus spiritum ratio est aduersus ea que ratio hominis sancti gratia informata et illuminata dicit esse facienda. **Dicit** autem caro concupiscere sicut auris dicit audire et oculus videre. **Anima** ergo vel homo per carnes concupiscit sicut per oculum videt. habet autem in anima talem.

In mano facit in capite

21

malam concupiscentiam a carne et in carne propter
rea caro concupiscere dicit. Spiritus autem concupi-
scit aduersus carnem. id est aduersus ea que caro in-
ordinate appetit. et hec duo in homine repu-
gnant. et sibi inuicem aduersantur nec conueniunt.
Et ideo homo non potest libere agere quod vult
quia si vult agere opera spiritualia caro retardat et
resistit et offerendo delectationem abducit eum
et retardat eum. Si autem vult operari opera carnis
spiritus et ratio obsistit ostendens per rationem quod talis
operatio ducet eum ad malum finem et tor-
menta inferni. Et sic patet quod in natura hominis
continua pugna consistit. **Ro. viij.** Video aliam
legem in me. me repugnantem. **Eccl. iij.** Videt
ergo ex hoc quod deus institutor nature ordinaue-
rit eam male. Ad hoc dicendum quod deus non sic
ordinauit naturam immo in magna pace crea-
uit hominem. **Psal. i.** In pace factus est locus eius.
Sed statim postquam fecit homo guerram cum
deo. contemnendo mandatum eius et homo sensit hanc
guerram in se inter animam et carnem. Sensit etiam
guerram cum omnibus creaturis. **¶** Secunda est ra-
tio quare secundum spiritum est ambulandum. quia si spiritu
ducenti non estis sub lege. sed timoris que est lex
seruorum. sed estis sub lege amoris et libertatis
que est filiorum dei. **Ro. viij.** Qui spiritu dei aguntur
hi filii dei sunt. **¶** **Coz. iij.** Ubi spiritus domini ibi li-
bertas. **¶** **1. Th. i.** Iusto lex non est imposita. quia
ut dictum est in precedenti epistola. lex propter trans-
gressores posita est. Qui autem ducuntur a spiritu
sancto non transgrediuntur. et ideo non sunt sub
lege. Optimum est ergo secundum spiritum ambulare ex quo
homo liberatur a lege seruitutis et ponitur sub le-
ge amoris. quia ex hoc magnum commodum puenit
homini quod est. **¶** **Mat. xxv.** Quia ex quo ex amore operatur
omnia tempora sunt ei leuia. quia amor omnia gratia
facit leuia. **¶** **Mat. xxv.** Iugum enim meum suauis
est sed amatum. **¶** Moraliter ergo videndum est
circa hoc primum membrum in quibus consistat vi-
ta spiritualis contra quam caro pugnat et in quibus
consistat carnalis contra quam spiritus pugnat.
¶ Circa primum nota quod vita spiritualis in du-
obus consistit. **¶** Primo in vere fidei receptione
Fides enim est fundamentum in vita spirituali. **¶**
Coz. iij. Fundamentum autem aliud nemo po-
test ponere propter id quod positum est Christus Iesus. id
est fides de Christo Iesu. quia in Christo Iesu
tota stat fides. Oportet enim credere quod Chri-
stus Iesus sit verus deus et verus homo crea-
tor celi et terre. et quod sit remunerator bonorum.
et punitor malorum. et omnia alia que fides

Vita spiritualis consistit in duobus

catbolica tenet. **Hebr. xi.** Credere enim oportet
accidentem ad deum quia est et inquiren-
tibus se remunerator sit. **¶** Secundo consistit
in vere fidei et aliarum virtutum actione. quia quam-
uis homini infunditur fides. infunduntur omnes
alie virtutes. Et ideo oportet quod agat secundum fidem
et alias virtutes quas recepit. aliter in eo fides
et virtutes essent frustra et melius non esset ha-
bere. **¶** **1. Jac. ij.** Ostende mihi fidem tuam ex ope-
ribus. Item oportet quod spe recte utatur. quod
tunc est quando non in statibus et dignitatibus
mundi vel diuitiis vel amicis ponit spem suam
sed in solo deo. **¶** **1. Hier. xvij.** Benedictus vir
qui confidit in domino et erit dominus fiducia
eius. Item oportet quod caritatem habeat or-
dinatam. quod tunc est quando deum super omnia diligit
sicut vultem sibi esse conseruantem in esse. re-
dimentem a malo esse et donantem optimum esse scilicet
vitam eternam. **¶** **Luc. x.** Dilige dominum deum tuum
ex toto corde tuo. Similiter tunc est quando animam
suam post deum super omnia diligit et eius miseretur.
¶ **Eccl. xxx.** Miserere anime tue. **¶** **1. Th. v.** Simili-
ter debet diligere proximum sicut seipsum id est ad
quod seipsum sed ad gratiam in presenti et glo-
riam in futuro. Item oportet quod prudentiam utatur
in factis suis. non prudentiam carnis que mors
est anime et inimica est deo et legi dei non est sub-
iecta. **¶** **Ro. viij.** sed prudentiam spiritus que est vita
et pax. que consistit in memoria preteritorum
scilicet malorum que deus intulit peccatoribus
et preteritorum bonorum que deus contu-
lit iustis. ut ex imblis terreatur et caueat et ex
bonis alliciatur et diligit. **¶** Consistit secundo in
dispositione presentium ut homo facta sua or-
dinet ad bonum finem et viuat secundum rationem
et prudenter dispensat bona sibi collata a deo.
¶ **Mat. xxv.** Euge serue bone terre. **¶** Consistit ter-
cio in cautela futurorum malorum. ut scilicet
sic agat ne mala future vite incurrat. quia om-
nes hos manifestare oportet ante tribunal cri-
sti ut referat unusquisque propria opera pro-
ut gessit. siue mala siue bona. **¶** **2. Cor. v.**
Et quid prodest homini si vni-
uersum mundum lucretur anime suo sue de-
trimentum patiat. **¶** **Mat. xvi.** Item oportet
quod in prosperis que deus homini confert
temperantiam utatur. ut in paritate viuat ne
caro lascinat et rebellet anime. Et ideo oportet
esse temperatum in cibo et potu. **¶** **1. Tim. v.**
Temperate etiam acquirat diuitias et temperate utatur
acquistis ne ad inopiam vergent. **¶** Quia

vt dicit Eccl. xl. Melius est mori q̄ indigere
 Item proverb. xxx. Diuitias ⁊ pau. ne de. m.
 sed tā. vic. m. tri. ne. Tempate etiam vtaf bo-
 noribz et dignitatibz ne in ipis supbiat ⁊ pro-
 ximū offendat. Quia vt dicit Eccl. xxxvij.
 Mibi heri tibi hodie. Sicut fecisti mihi fiat
 tibi. Itē oportet q̄ i aduersis que homo pa-
 titur fortitudinem assumat. ne p̄ impatientiā
 frangat vt patienter sustineat dispendia re-
 rum et p̄sone. que deus p̄mittit homi eueniri
 in bonum suū vt scz in ipis purget. j. Pet. j.
 Modicum nūc si cōtristari oportet in varijs
 temptatōnibz vt probatio fidei vestre multo
 p̄ciosior sit auro quod p̄ignem probat. Bre.
 Quod fornar anro. qd̄ flagellum grano. qd̄
 lima ferro hec tribulatio viro iusto. Hāc for-
 titudinem habuit iob in aduersis que deus ei
 euenire permisit. Ultimo oportet q̄ iuste vi-
 uat et quo ad deū. et quo ad seipm. ⁊ q̄ ad
 pximū. Quo ad deū vt mādata eius obhuet
 ei debitā reuerentiā exhibeat sicut dño. ⁊ om-
 nia ab eo recognoscat. Hec omnia seruare sū-
 ma iusticia est. Quo ad seipm vt aīma domi-
 netur et caro seruiat. qd̄ magna iusticia est. vt
 aīma sponsa dei lumie ratōnis insignita virtu-
 tibz illustrata. et donis sp̄s sancti exaltata do-
 minet̄ carni ancille neq̄ de luto formata. que
 est saccus stercoꝝ. et cū vermīū. et tandem i
 cinerem reuersura. Magna etiā iusticia est vt
 homo puniat carnē suam que euz ad malum
 incitant. et inimicitias in bello sp̄iali cōtra eū
 exercuit sicut occultus hostis. Quo ad px-
 imū hō vt eum nō decipiat et ei fidem fuet
 et breuiter quecūq̄ velle sibi fieri debet. px-
 imo facere. et quecūq̄ nollet sibi fieri nō debz
 pximo inferre. Et hoc est valde iustuz. Mat.
 vij. Quecūq̄ vul. vt fa. vo. ho. et vo. faci. il.
 Et sic p̄z q̄ vita sp̄ialis cōsistit in receptione
 virtutum et bono vsu earū. Vita aut̄ car-
 nis in operibz carnis cōsistit que statim pate-
 bñt. Et sic patet primū. Secūdo enūmeat
 malos fructus. siue mala opa vite carnis. Et
 ponit. xvij. differētias operū carnis. ad quas
 vult q̄ omnes alie reducant̄ si plures inueniā-
 tur. Et attēde q̄ vt dicit Aug. nō hec omnia
 que hic enumerat esse opera carnis. ad volu-
 ptatem carnis p̄tinent. sed vicia sunt aīmi vt
 inimicitie. ire. rixē et similia. Credere etiāz om-
 nia mala accidere aīme ex carne error est. Nō
 em̄ omnia vicia vite inique attribuēda s̄ car-
 ni. ne ab his om̄ibus mādemus dyabolū qui

carnem nō habet. sed carnis nom̄e totū ho-
 minē significauit. Sed pro tāto vicia carnis
 dicunt. qz homo viuendo s̄m carnem in hec
 vicia incidit. Numerus autem ipoz sic acci-
 pitur. Primo em̄ ponūtur quatuor opera
 ad que voluptas carnis instigat que s̄t maio-
 ris infamie et minoris culpe scz fornicatio. im-
 mūdicia. impudicia ⁊ luxuria. Fornicatio di-
 cit̄ ipm opus luxurie cū femia nō vxore. Im-
 mundicia dicit opus luxurie cūz masculino vel
 quocūq̄ alio p̄ter mulieres. Impudicia
 hō dicit impudicam vitam que potest eē int̄
 virum et vxorem. vt qñ vir effrenate vtitur
 vxore. Luxuria aut̄ dicit ipm habitū malum
 que homo p̄ multas fornicatōes acq̄sūt. vn-
 de luxuriosus dicitur qui ex malo habitu in-
 clinatur vehemēter ad opa carnis et vult ea
 p̄ficere. Secūdo poit. xj. alia opera q̄ p̄ce-
 dunt a p̄uersa volūtate a dyabolo instigata
 ⁊ mota. que sunt minoris infamie. sed maioris
 culpe. Quozū primū scz ydolorum seruitus
 de directe cōtra deum qñ scilz honoz soli deo
 debitus creaturis exhibetur. Alia hō decem
 sunt cōtra proximū que sunt veneficia vt quā-
 do mors alicui per venenam procuratur vel
 simili modo. Inimicitie vt quando quis odit
 et persequitur alium. Contētiones. id est pu-
 gne verborum. emulationes. vt quando duo
 adinvicē contendūt ire. id est subita tempe-
 stas aīmi et furor mētis. Rixē vt qñ ad inuicē
 se p̄cutiūt. Dissēsiones vt qñ sūt ptes in po-
 pulo. vel scisma i ecclia vt fecerūt dathan et
 abyron. Secte q̄ grece dicūt hereses q̄ sūt in
 cōfessioe error. Inuidie de alienis bonis. Ho-
 micidia qñ iniuste hō occidit. Tercō poit
 duo alia opa ad q̄ inclinatur voluptas ⁊ necessi-
 tas. Et ideo sunt et minoris culpe ⁊ minoris in-
 famie. que sunt ebrietates. i. cōtinue potatio-
 nes ⁊ comestōes. i. supflue et assidue come-
 stiones. sic diues epulo faciebat. qz epulabat̄
 q̄tidie splēdide. Et his silia q̄ p̄dico vobis si-
 cut p̄dixi. scz ad ro. qm̄ qui talia agūt regnum
 dei nō cōse. sed in infernū demergēt. Mat.
 xxv. Discedite a me maligni. in ignē eternū. Et
 sic patet secūdū. Tercio enumerat fructus
 vite sp̄ialis et eozū vtilitatē assignat di. Fru-
 ctus aut̄ spiritus. Vbi nota q̄ ponit
 xij. fructus vite spiritualis. quozū prim⁹ ē cari-
 tas. que put est prim⁹ fruct⁹ ē ipa vita sp̄ial.
 Est em̄ caritas cōiunctio aīme cū deo q̄ ē vita
 aīme. sicut sepatio aīme a deo ē mors. Augu.

Vera mors est quā homines nō timent. scz se-
patio aīme a deo. Caritate amātur que amā-
da sunt que si habeat sequit̄ gaudium. Et iō
secūd^o fruct^o ē gaudiū qd̄ ē coniunctio cōue-
nientis cū pueniente. scz aīme cum deo p gra-
tiam et potētiam aīme cum virtutib^{us} et donis
spūs sancti. et tunc in homie est verū gaudiū.
In peccatore hō vbi talis cōiunctio non est
nō potest esse verū gaudiū. sed vanum et ma-
lum. Aug. Quid est seculi gaudiū nisi nequi-
cia impunita scz luxuriari. spectaculis vagari
ebriositate ingurgitari. et turpitudine fetere.
et nil pati malum. Sene. Fundamentū bone-
mentis est nō gaudere vanis. ad summā pue-
nit qui scit quo gaudeat. ¶ Terc^o fructus ē
pax. scz pax pectoris ad deū et pax temporis
ad proximū. Job. xiiij. Paces relin. vo. pa-
me. do vo. Ro. xij. Si fieri potest q̄ ex vo. est
cum om. hō. pacem ha. S; pax nō adest pec-
catorib^{us}. q; nec cum deo nec cum proximo pa-
cem habēt. ysa. xlvij. Non est pax impijs di-
cit dñs. Et nota q̄ hi tres fructus pfecte ha-
bebunt in patria. In via aut̄ impfecte habē-
tur. Item nota q̄ hi tres fruct^o p̄ficiunt aīam
q̄ntum ad vera mala ⁊ vera bona. q; vera ma-
la scz peccata excludūt ab aīma. et vera bona
scz virtutes et dona ponunt in eam. Tres hō
fructus sequētes p̄ficiūt hōiem q̄ntum ad ma-
lum pene. trib^{us} em̄ gradib^{us} ascendit ad h^{oc} q̄
aliquis pfecte se habeat ad malū pene. prim^o
gradus est patientia. Et ideo quart^o fructus
est patiētia que in hoc attendit̄ vt homo nō
labatur in malū culpe. ppter mala pene. q̄ de^o
ei euenire p̄mittit. Patiētia aut̄ p̄f. haberi p-
fecte. iuxta illud Ps. Turbatus sum et non
sum zc. Potest etiā haberi minus pfecte vt
cū quis aliquantulum turbatur. ¶ Quintus
fructus est longanimitas que ē longa expecta-
tio amotōnis maloz que hō patit̄. vel acce-
ptionis bonoz q̄ sperat. Eccl. j. Usq; in
tēpus sustinebit patiens et postea reddit̄ iō
cūditatis. Nō p̄f. p̄ficere patiens q̄ ad horā
sustinet malū pene exq̄ in hoc nō p̄fenerat.
¶ Sextus est bonitas que ē quedā dulcedo
animi que facit vt homo nō patiat̄ a malis pe-
ne. nec deducat̄ ab eis ad cōsentiendū alicui
malo. qd̄ fit qñ hō hz dulcedinē spūs sancti
corde ita q̄ dulcedie illa q̄si quadā falsa dul-
corant̄ tribulatōes. Eccl. xxxij. Spūs meus
sup mel dulcis. Propter hanc dulcedinem
martires nō senserunt tormenta. sed videbat

ponit 12. fructus. vo. f.

eis sup flores ambulare cum incederēt super
carbones vt tiburcius. Tres fructus sequen-
tes faciūt vt homo bene se habeat ad pximū
suum. ¶ Septimus ergo fructus est benigni-
tas que cōsistit i suoz largitōne. Un. j. Cor.
xij. Caritas pa. est be. est. i. larga. dicit gl. Et
super illud ad Ephe. iij. Estote inuicē beni-
gni. i. de facultatib^{us} vris largi. di. glo. ¶ Octa-
uus est mansuetudo que attendit̄ in tractabi-
litate ipsius p̄sone vt homo fit tractabilis et
sciat alijs cōuenire. Quidam em̄ sunt facti sic
vitrum qd̄ vix potest tangi habētes illd̄ apo-
stema noli me tangere. Sed q; frequēter tra-
ctabilitatē solet comitari p̄uertibilitas ad ma-
lum. Ideo nonus fruct^o ponit̄ fides que hic
in hoc attendit̄ vt homo talem se exhibeat vt
in ipō merito cōfidat̄. vt cōfidentē in se nō fal-
lat. vel de serēdo em̄ in aduersis vel defraudan-
do eum in cōmissis vel alio modo. Quis glo-
sa alio mō videat̄ hic accipere fidem. vt scz si
des dicat̄ certitudo de inuisibilib^{us}. Tres hō
vltimi fruct^o faciūt vt homo bene se habeat
circa bona trāsitoria quib^{us} vtitur. ¶ Decim^o
ergo fructus est modestia que in hoc attendi-
tur. ne in vsu temporalium q̄ntum ad quantita-
tem curet. vt homo de tpalib^{us} nec nimia pos-
sideat. nec nimia appetat. j. Thi. vj. Habētes
alimēta et qui. te. h. cōtē. simus. ¶ Undeci^o
fructus est cōtinētia que in hoc loco attendi-
tur ne homo qualitate renū sensibiliū seduca-
tur vt bibulus seducit̄ dulcedine vini. et gu-
losus dulcedine boli. vt vir dulcedine vxoris
Sic fuit seducta mater nostra ena que vidēs
pomū quod esset pulcrū oculis et ad vesen-
dum suauē. accepit et comedit̄ deditq; viro
Sene. iij. Sene. Palatum tuū fames exciet
nō saporē. ¶ Duodecimus fructus est casti-
tas que i hoc loco attendit̄ vt ad supmū finē
vsus temporalium referat̄. Anima em̄ est sponsa
dei. nūcū hō sibi missi a sponso suo sunt bona
p̄sentia ad nunciandū aliquid ei de potentia
sapia. et bonitate spōsi sui vt p hoc in ei^o amo-
re ardescat. Aug. Dñe celū et terra. ⁊ mare et
om̄ia que i eis sunt vndiq; dicūt mibi vt amē
te. Anima em̄ q̄ nūcios amplectitur. p sponso
adulterii spūale p̄mittit. Un cōtra castitatē
de qua hic agit̄ facere videt̄. ¶ Ultimo hō
addit̄ quadā vtilitatē di. Aduersus hmōi nō
est lex id ē qui talia agūt nō sunt sub lege. er-
go sūt filij et si filij et heredes. Ro. viij. Et sic
p̄z terciū. ¶ Quarto ostēdit q̄ oēs veni chri-

stiani vitam carnalem abnegat vita spiritua-
li electa d. Qui aut sunt xpi zc. Ubi nota q
omnes homines sunt xpi triplici rone. scz ratoe
creatonis ratone cōseruatōis. et rone redem-
ptōnis. Sed p gratie inhabitatōem et māda-
torum impletōem solus xpiani veri sunt xpi.
q: xpc in eis sicut in tēplo suo p gratiaz habi-
tat. 7 ipsi xpi mādata obseruāt. Veri em chri-
stiani carnem suam in cruce penitētie crucifi-
gunt. In qua crucifixione omnia vicia eneruā-
tur et p cupiscētia debilitat. Sic crucifixit car-
nem suam beatus benedict⁹ q p cutis vulne-
ra eduxit a corpore vulnus mentis vt di. Gre-
gorius in dialogo. In cruce em omnia vicia
apparent crucifixa et omnes virtutes regnant.
Nam ibi crucifixa est supbia. 7 regnat humi-
litas. q: ibi crucifixus est xpc humilis et abie-
ctus. Ibi crucifixa est auaricia et regnat largi-
tas. q: ibi xpc ad vnum verbum dedit regnū
eternum latroni. Ibi crucifixa est gula et per-
consequēs luxuria. et regnat tempantia et ca-
stitas. q: in eo crucifixus est xpc famelicus 7 si-
tibundus. Ibi crucifixa est ira et regnat man-
suetudo q: in ea crucifixus est xpc totus man-
suetus dicens. Pater igno. il. q: nesc. quid fa.
Luc. xxiij. Et breuiter d iscurrē p singula 7 in-
uenies omnia vicia crucifixa in cruce et oēs vir-
tutes maxime regnare vt dicit Aug. Et quia
veri xpiani christū sequuntur in cruce peniten-
tie. ideo in ea omnia vicia crucifigūt. Gal. ij.
Christo cōfixus sum cruci. Mat. x. Qui non
accipit crucem suam et sequit me nō ē me di-
gnus. Et sic patet quartū.

Dominica decimaquinta de euāgelio.
Sermo. .xciiij.

Nemo potest du-
obus dominis seruire. Math. vj.
Euāgelium hodiernum non ē bi-
storiale sed est totū doctrinale et cōtinet altaz
et vtilē 7 necessariā doctrinā tam in principio
q̄ in medio et in fine. In quo quidē euāgelio
xpc tria facit. P̄mo ostēdit q̄ singulare seruiti-
um qd̄ deo debem⁹ nō possumus deo et alijs
creaturis insimul exhibere. In principio euā-
gelij. Secūdo a nobis supflua curā rerū tpa-
lum nitit amouere ostēdens p rōes et exēpla
q̄ deus ī necessarijs nobis nō desinet puidē-
re ibi. T̄o dico vobis ne solliciti sitis aīme v̄re
qd̄ man. Tercio ostēdit qd̄ in tota vita nostra

querere debemus et ad quē finē opa n̄ra p̄-
cipaliter ordiare ibi. Querite primū regnum
dei. et in. ei⁹. **P**rimo ergo ostēdit q̄ singu-
lare seruitiū quod deo debemus nō possum⁹
alicui alteri simul impedere d. Nemo potest
duob⁹ dominis seruire. scz inter se differenti-
bus. Criso. Duos aut dicit qui contraria in-
iungunt. Concordia em multos vnum facit.
Aut em vnum scz dyabolum odio habebit.
quia odibilis est. et alterū scz deū diligit 7 tūc
rectum erit seruitium et dignam vita eterna.
Aut vnum. scilicet dyabolū sustinebit. Aug.
Nō quidē diligit. nemo em dyabolū diligit
s̄ sua cupiditate implicat⁹ patit⁹ eū. vt si quis
aliene ancille cōiunct⁹ pp̄ suā cupiditatē du-
ram patiat hūilitatē etiā si nō amat illū c̄ ancil-
lā diligit. 7 aliter. f. deū cōtēnit. Aug. Quōd
deū odio hēbit. nulli⁹ em p̄scia deū odisse po-
test. Idē in retractatōe eiusdē dicit scz q̄ nul-
li⁹ cōscia deū odiat. Nō video fuisse dicēdū.
q̄ nulli⁹ cōscia deū odiat. Multi em sunt de
q̄b⁹ scriptū est. Supbia eorū q̄ te oderūt ascē-
dit sp̄. Ad hoc dicēdū q̄ nulla creatura odit
deū affectu et si effectū. nec etiā dyabol⁹ odit
deū inq̄ntū de⁹. sed inq̄ntū puniēs ē. sic latro
nō odit iudicē inq̄ntū hō sed inq̄ntū iudex et
vindex. Sic ergo sustinēdo dyabolū. i. e. sug-
gestionē 7 tēptamēta recipiēdo et faciēdo.
et cōtēnēdo deū in p̄ceptis suis. tale seruitiū
erit puersum et iniquū et dignū morte eterna
Et q̄ h̄ dictū generale de duob⁹ dñis de deo
et dyabolo sicut expositū est intelligat s̄dit
specificās hoc 7 dic. Nō potestis deo seruire 7
mā. Māmona vt dic glosa ē nomē demois q̄
p̄est diuitijs. nō quidē q̄ i ei⁹ dītōe sint. sed qz
laqueis diuitiaz vt̄t ad decipiēdū. Cris. Nō
solū in hoc nocēt diuitie qz latrones p̄tra nos
armāt 7 intellectus obtenebrāt. sed qz a serui-
tute dei nos expellūt in suā captiuitatē. T̄o
qui vult deū amare necessariū ē vt odiat diui-
tias. Et q̄ vult auaricie mādata facere. nōcē
est vt cōtēnat mādata dei. Māmona etiā vt
dic Hiero. syra lingua diuitie nūcupāt. Au-
diat q̄ hoc auar⁹ q̄ cēset vocablo xpiano. nō
posse simul diuitijs xpoqz seruire. Et tamen
nō dixit q̄ bz diuitias sed q̄ seruit diuitijs. q̄
em diuitiaz seruus ē. diuitias custodit vt ser-
uus. q̄ at hūilitatis excutit iugū distribuit eas
vt dñs. Aug. Qui q̄ seruit māmonē. i. diui-
tijs. illi vtiqz seruit q̄ reb⁹ istis terrenis merito
sue p̄uitatis p̄positus p̄iceps hui⁹ seclī a dō-

In fac. su. auar.

mino dicitur. **A** Nota autem circa hoc membrum
primum quod quis hoc dictum nemo potest duobus
dominis seruire principaliter videat intelligi de
deo et diuitiis. tamen potest optime exponi de
quatuor scilicet de deo et dyabolo. de diuitiarum
cupiditate et caritate. de anima et corpore. et de
mundo et de christiana religione. **P**rimo inquit
exponitur de deo et dyabolo. nemo enim potest
deo et dyabolo seruire propter quod. **E**t primo
propter vestium ministrorum christi preciositatem. Omnes
enim ministri dei habent preciosissimas vestes a
me. **P**rouer. vii. Stragulata vestes se. si. bis.
et pur. m. eius. Vestis stragulata. id est varia
est vestis virtutum et donorum spiritus sancti que christiana
induit in baptismo. per quam fit innocens et
mundus et virtus sanguinis christi tunc ei applica
tur. Et hoc est quod sequitur. Bis. et pur. indu.
eius. Bis. est alba et munda. et purpura ru
bea sanguine. conche tincta. **Can. v. Dilectus**
meus candi. et rubi. Hoc figuratum est. **Exodi**
xxviii. ubi dominus mandauit moysi et aaron
quando ministrarent deo deberent induere ve
stes preciosas in quibus lapides erant precio
si sculpti et similiter omnes leuite deo ministratu
ri in tabernaculo debebant vestibus preciosis in
duti. **D**yabolo autem nullus potest seruire in ve
ste preciosa anime. quia statim quod incipit aliquis
dyabolo seruire exuit eum predicta veste et in
ducit vestem panosam et vituperabilem. et effi
citur vir confusus valde. **D**electus enim dyabo
lus in luto. sicut porcus. et non vult ut apis in
floribus commorari. **U**nde etiam in porcos ro
gavit mitti expulsus ab homine. ut patet **Nat.**
vii. Hoc fuit figuratum in ambasiatoribus et
nuncijs dauid qui iuerunt ad consolandum re
gem amon super mortem patris. quibus fecit
medias barbas radi et prescidi vestes usque
ad nates et fuerunt viri confusi turpiter valde
ij. Reg. x. Similiter fratres ioseph statim ut
peruenit ad eos exnerunt eum tunica polimi
ta et talari. **S**ic faciunt demones seruitoribus
suis. **S**ecundo propter mundicie ministro
rum diuersitatem. **D**eus enim requirit in mi
nistris suis solam mundiciam cordis et mentis
Psal. Ambulans in via immaculata hic mi
hi ministrabat et de mundicia corporis non cu
rat. Hic cadit exemplum de galla filia consula
ris. que nisi acciperet virum haberet barbam
in dyalogo est. Dyabolus autem in ministris su
is vult immundiciam cordis et mentis. De cor
poris vero mundicia multum curat. quia per pul

critudinem multos peccare facit. **Sap. xiiij.**
Creature dei in odium facte sunt. et in tempta
torem anime hominum et in muscipulam pedi
bus insipientium. **T**ercio propter ministrorum
dei generositatem. **N**am omnes ministri dei sunt
filij dei regis eterni. **Job. iij. Carissimi filij dei**
sumus. sed nondum apparuit quid erimus. et
ideo omnes sunt reges. Propter quod dicit
Gregorius quod seruire deo regnare est. Distri
antem dyaboli omnes sunt spurij et serui vi
lissimi peccatorum. In omni enim peccato
mortali anima cum dyabolo mechatur pro
pter quod homo efficitur spurius dyaboli et
seruus peccati. Iohannis. viij. Vos ex patre
dyabolo estis. Ibidem. Qui facit peccatum
seruus est peccati. Quarto propter mate
rie in qua ministrant diuersitatem. nam omnes
ministri dei ministrant ei in luce et in operibus
lucis scilicet in operibus virtuosis. et in iusticia et sa
ctitate. Luce. j. Seruiamus illi in sanctitate et
iusticia. Ministri autem dyaboli ministrant ei in
tenebris. et in operibus tenebrosis scilicet in operi
bus peccatorum que in tenebris fiunt. et ad te
nebras ducunt. quia omnes qui male agit odit
lucem Iohannis. iij. Quinto propter mini
strorum christi concordiam et pacem. nam omnes mi
nistri dei sunt vniti caritate. et per consequens hu
miles et pacifici. Job. xxv. Qui facit concor
diam in sublimibus suis. Psalmi. Non habitat
in medio domus mee qui facit superbia. Mi
nistri autem dyaboli non sunt in caritate vni
ti. sed sunt diuisi et discordes. Unde proprij
et speciales ministri dyaboli sunt homines pti
ales scilicet guelli et gebellini. albi et nigri. Lu
x. Qui non colligit mecum dispergit. Nullum
opus est ita dyabolicum sicut scisma in eccle
sia et diuisio in populo. Secundo exponitur po
test de diuitiarum cupiditate et caritate nemo
potest enim diuitiis et caritati seruire propter
quod. Nam propter quod dicitur cupidus
cupidus vel auarus seruire diuitiis que ad
seruum pertinent propter quod dicitur ser
uus diuitiarum que omnia aduersantur cari
tati. Primum est quia cupidus custodit diui
tias ut seruus. et non distribuit eas ut domi
nus non enim habet super eas potestatem ni
si sicut seruus. Ecclesia. vj. Est aliud malum
quod vidi sub sole et quidem frequens apud
homines. vir cui deus dedit diuitias et sub
stantiam et honorem et nihil deest anime sue
ex omnibus que desiderat. nec tribuit ei de

Aug. de civ. dei. lib. 10.
quid. 7. dia. 5.

potestatem vt comedat ex eo sed homo extraneus vorabit illud. Quia vt dicit **Bern.** Si iuterrogetur auarus. Nonne bonum est dare diuitias pituras. 7 recipe in eternum mansuras. dare substantiam temporalem 7 recipe regnum eternum. Respondebit qd sic. Et si iterum petat ab eo. quare hoc non facis. dicit quia non possu quia non habeo gratiam largiendi. Auarus enim non potest propria largiri. Caritas autem benigna est id est larga egenis 7 propria facit communia. vt dicit **Aug.** Secundum est quod auarus totum tempus suum 7 totam vitam suam consumit in congregatōe diuitiarum sicut seruus in obsequio domini sui. Seruus enim non laborat sibi sed domino. quia vt dicit **phs.** seruus non est causa sui sed domini. Sic auarus non laborat sibi. quia homo extraneus vorabit illud. nec est causa sui: sed diuitiarum. Unde auarus araneae comparatur que se emiserat vt capiat unam muscam. **Ps.** Anni nostri sicut aranea me. Caritas autem per omne tempus dispergit 7 dat pauperibus. **Ps.** Dispexit dedit pauperibus. **Prover. xi.** Alij diuidunt propria 7 ditiores fiunt. alij rapiunt non sua et semper in egestate sunt. In qua dispersioe caritas non consumitur sed augetur. **Tercius** est quia auarus habet diuitias seipso cariores. sicut seruus dominum suum seipso reputat cariores. unde sicut seruus omnia bona domus et preciosiora que habet dat comedere domino et ipse comedit viliora. 7 bonas vestes emit domino. 7 ipse induit viles. sic auarus omnia bona vendit vt augeat pecuniam. et ipse consumit peiora. 7 quod peius est animam suam per pecuniam vendit. **Eccles. x.** Auaro nihil est scelestius. Hic enim animam suam venalem habet. Caritas autem nihil preciosius reputat se. **Sap. vii.** Nec compa. il. la precio. quonia omne au. in corp. al. ar. est exi. Imo omnia alia dicit nihil esse 7 nihil valere sine se. **1. Cor. xiiij.** Si linguis ho. lo. 7 an. ca. ri. aut non habet. nihil sum. **Quartum** est quia auarus obedit per omnia diuitijs sicut seruus domino vt. **Mathei. viij.** Dico huic vade. et vadit. et seruo meo fac hoc: et facit. Et magis obedit auarus diuitijs quam deo. Nam deus mandatum non fenerari. nec iniuste lucrari nec pro pecunia lucranda vel acquirenda falsum dicere vel derogare. Totum autem contrarium dicit pecunia congreganda. Unde super hoc loco dicit glo. seruire pecunie deum negare est. Et ab aplo auaricia dicitur ydolorum seruitus. quia auarus derelicto deo. totam spem suam 7 amo-

rem ponit in pecunia di. illud **Eccles. x.** Pecunie obediunt omnia. Caritas autem super omnia diligit deum. 7 eius mandatis obedit. nec per aliqua re a deo separat. **Ro. viij.** Quis nos separet a caritate christi. quod dicitur nihil. **Quintus** est quia auarus non est heres diuitiarum sicut seruus non hereditat bona domini sui. **Job. xxvij.** Diues cum dormierit nihil. se aut. Caritas autem manet cum homine in eternum. **1. Cor. xiiij.** Caritas nunquam excidit. Propter hec quinqz nullus potest caritati et diuitijs seruire. Et attende quod licet homo non posset diuitijs seruire caritatem habendo. potest tamen eas cum caritate possidere. vt abraham 7 dauid. Quod potest fieri tripliciter. Primo quando homo tenet diuitias ad honorem dei. vt pontifices et prelati qui magis diuitias habent. et auget patrimonium ecclesiarum. **Ps.** Gloria et diuitie in domo eius. Secundo quando homo tenet 7 congregat diuitias sibi et posteritati sue. ne furetur et mendicet: sed viuat ad honorem dei secundum statum suum et deinde ipsis pauperibus benefacit secundum quod potest sicut abraham et alij patriarche suis filijs thesaurizauerunt. Tercio quando homo omnes diuitias suas distribuit pauperibus. et ad pias causas. Et iste modus est perfectiorum. **Matth. xix.** Si vis perfectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus. **Tercio** potest exponi de anima et carne. nemo enim potest anime et carni insimul seruire. quia vt dicit aplos ad **Gal. v.** Caro concupiscit aduersus spiritum 7 spiritus aduersus carnem. Hec enim sibi inuicem aduersantur. 7 id cum sint contraria sicut opera vtriusque vt in precedenti epistola patuit nullus potest vtriusque viuere. Caro enim est ancilla nequam que statim quod ei aliquantulum seruitur. pernit in dominam suam. scilicet in animam. Hoc fuit figuratum in agar ancilla sarae que statim quod sara seruitur ei dans eam viro suo uxorem 7 concupisse se videns respexit dominam suam. vt patet **Gene. xviij.** **Quarto** potest exponi de mundo et christiana religione. multi enim credunt se posse seruire mundo 7 vt verum christiani viuere. quod falsum est. **Regum. xvij.** Usque claudicatis in duas partes. **Eccles. ij.** Ne peccatori terram ingredienti duabus vijs. Mundus enim sibi requirit seruire in gaudio 7 leticia 7 honoribus 7 diuitijs et prosperitate multa. et qui hec non habet spernitur 7 abicitur. Christiana vero religio vult sibi seruire in lameta penitentia contemptu honorum. in dispersione diuitiarum.

110

57

77

in infirmitate ⁊ adūitate. Quia vt di. Hiero. Nō xpiane dignitatis ī tpalibus p̄pera-
ri. Et que hec tpalia spernunt xpiana religio
recipit leta facie dicēs eos beatos eē. Mat̄.
v. Beati paupes spiritu. Et sic patet p̄mū.
¶ Secundo remouet a nobis sup̄fluam cu-
ram rerū tpalium. ostēdens p̄rōnes et exēpla
q̄ de^o ī necessarijs nob̄ p̄uidebit di. Ideo di-
co vobis ne solliciti sitis ani. ve. quid mā. Cris.
Nō hoc dicit q̄ anima indigeat cibo. incor-
porea em̄ ē. sed fm̄ cōmunem p̄suetudinē lo-
cutus ē. Anima em̄ nō potest morari ī corpo-
re nisi eo cibato. Vel anima p̄ aīali vita posi-
ta ē vt dicit Aug fm̄ illud. Anima eius in san-
guine ē. i. vita animalis. Neq̄ solliciti sitis cor-
pori vestro quid induamini. Principium eī
temptatōnis auaricie ē eē sollicitum de neces-
sarijs corporis. quia vt dicit Greg. p̄mo dy-
abolus sollicitat querere necessaria. postea su-
perflua. Hiero. Precipitur ḡ nobis ne sollici-
ti simus quid comedamus. vt. s. ne cura tpali-
um retrabamur ab eternis: sed quia in sudo-
re vultus preparamus nobis panem. ḡ labor
exercendus est. sollicitudo tollenda que men-
tem perturbat dum timet ne aut possessa de-
pereant aut elaborata nō contingant. Nōne
anima plus ē q̄ esca ꝛc. Hic p̄bat intētum su-
um q̄ deus necessaria nobis p̄uidebit. ¶ B
Et ponit ad hoc quatuor rōes. Prima est a
maiori ad minus ascēdens. quia si deus quod
magis est nobis tribuit. s. aīam et corpus. ml-
tomagis q̄d minus est tribuet. s. escam et vesti-
mētum. sicut qui donat equis donat et frenū
Hieroni. Qui maiora prestatit vtiq̄ minora
p̄stabit. et in p̄missis veritatis nemo dubitet.
quia si non sumus digni talia accipe tū decet
deum talia dare. Hic cadit exemplum alexā-
dri qui petēti sibi dari vnam domum dedit ci-
uitatē di. ⁊ si nō decet te talia accipe: tamē de-
cet me talia dare. ¶ Respicite volatilia celi.
Hec ē secunda rō de minori ad maius ascen-
dens. quia si pater pascit animalia et aues de
domo sua. multomagis credēdum ē q̄ pascat
et nos. Sic deus et pater n̄r cū pascat volati-
lia celi que nō laborāt neq̄ metent. neq̄ con-
gregant in horrea que deus etiā in seruitium
hominum p̄duxit. multomagis pascet nos q̄
sumus valde cari ei vtpote care empti. Su-
mus etiā sine p̄p̄atōe maioris ⁊ pluris p̄cij et
reputatōis q̄ illa apud deū. Criso. Omnia ani-
malia deus p̄pter hominē fecit: boīem aut̄ p̄-

pter se. Quāto aut̄ p̄ciosior ē hominis crea-
tio. tāto maior ē domini sollicitudo de ip̄o. Si
ḡ aues nō laborātes inueniūt escas. homo n̄
inueniet cui deus dedit ⁊ operādi sciam et fru-
ctificādi spem. Est etiā hec rō exemplū. quia
in exemplo volatiliū generat nobis spem de
necessarijs vite. ¶ Quis aut̄ vestruz cogitās
adiocere pōt ad staturā suam cubitum vnum
Hec ē tertia rō que talis ē. Qui dat alicui rē
aliquā dat ei illa sine quibus res illa nec habe-
ri. nec in vsu eē potest. sicut deus qui dat oculo
lucem solis sine qua ocul⁹
nō videt. Omnis aut̄ esca ordinat̄ ad increm-
tum corporis acquirēdum vel p̄seruādū. Si
ergo p̄uidencia diuina p̄ singulos dies incre-
menta corporis n̄r nobis nō intelligentibus
opatur. ⁊ ad tale incrementum p̄ omnē n̄ram
sollicitudinem nihil possumus addere vel mi-
nuere. credēdum est omnino ⁊ firmiter sperā-
dum. q̄ eadem p̄uidencia nobis necessaria p̄-
p̄abuntur sine quibus ad tale incrementum
corporis nō possumus puenire. Glo. Illi cu-
raz regendi corpis relinquit̄. qui id ad hanc
mensuram fecit peruenire. Vel potest dici q̄
hic probat q̄ talis sollicitudo superflua est.
quia sicut ad tale corporis incrementum ad
quod vite necessaria ordinantur per nostrum
cogitatum ⁊ sollicitudinem nihil possum⁹ ad-
dere vel diminūē ita p̄ nostrū cogitātū v̄ soli-
citudinē nō possumus necessaria p̄curare ga-
nisi deus daret operibus nostris effectum et
benedictōnem suam infundendo aquam. so-
lem et ventos. et alia h̄mōi faciendo. terra pe-
nitus nihil fructificaret ergo ip̄e facit abūda-
tiam et carissiam. ¶ Et de vestimēto quid so-
liciti estis. Hec est quarta ratio siue exemplū
q̄ non debemus esse solliciti de vestimentis.
sicut nec de cibis. quia in vtroq̄ nobis de^o p̄-
uidebit. Que talis est. Si in vilibus rebus q̄
modico tpe durant diuina p̄uidencia mira-
biliter operatur conferendo eis pulcherrimum
vestimentum. et producendo ad debitum in-
crementum que tamen non laborāt vt homi-
nes neq̄ nent neq̄ filant vt femine. quanto
magis eadem p̄uidencia nobis nobilib⁹ cre-
aturis vtpote ad imaginem dei factis et inet-
num victuris vestes necessario conferentur.
Crisostomus. Hoc autem dicens non opus
prohibuit sed sollicitudinem sicut et supra cū
de seminatore loqueretur. Est ergo hec quar-
ta ratio etiam exemplū q̄ docet nos p̄ spe ba-

47

pomer got xca

mereant. **Matth. xxv.** Euge serue bone & fidelis. quia si pau. si. si. super multa te constituas. **¶** Nota ergo quod dominus in verbis istis vitam nostram ordinare intendit. ut ordinate viuamus. **1. Cor. xiiij.** Omnia honeste et secundum ordinem fiant in vobis. **Hic autem est rectus ordo vite nostre ut primum et super omnia deum queramus qui est regnum dei. Lu. xvij.** Regnum dei intra vos est. **Secundo queramus facere opera iusta et esse virtuosos propter quod puenimus ad regnum dei. Matth. xj.** Regnum celorum vim patitur & violenti. i. iusti et virtuosus rapiunt illud. **Bona autem temporalia non debemus querere propter se: sed propter bona gratie ut in gratia dei viuamus. et tandem ad bona glorie perducamur. Non enim possumus sine vita mereri. Vita enim sine bonis temporalibus preseruari non potest. Et sic patet quod bona temporalia ordinantur ad bona gratie & ad bona glorie. Et per consequens patet quod hic dicitur. scilicet quod querentibus primum regnum dei & iusticiam eius omnia temporalia adiungunt. quod tripliciter ostenditur.**
¶ Primo quia qui habet principale. habet accessorium. sicut qui habet agrum habet fructum eius. et qui habet uxorem habet testes eius. **Cum ergo ut dictum est bona temporalia ad bona gratie ordinantur et bona gratie ad bona glorie. sequitur quod qui habet bona glorie habet bona gratie. Est enim gloria gratia consummata. et qui habet bona gratie habet bona temporalia. Matth. xix.** Centuplum acci. & vitam eter. possidet. **¶ Secundo** quia qui querit regnum dei et iusticiam eius est filius dei filius autem est heres patris in omnibus bonis suis. omnia ergo bona dei habent filij dei. cum igitur omnia bona sint dei et a deo. sequitur quod omnia bona sint filiorum dei. **Sed in datione bonorum temporalium deus facit sicut bonus medicus qui subtrahit infirmo multa que ipse vellet. quia sunt ei nocina. solum autem ei precedit illa que sunt ei proficua. sic similiter deus facit. Aug.** Scit celestis medicus quid nobis daturus est ad consolandos & quod subtracturus est ad exercitandos. **Non enim homo sine causa iumento suo cibaria subtrahit. multo magis deus filiis suis non sine causa temporalia subtrahit. Idem.** Cum petitis temporalia. cum modo petite & cum timore illi committite ut si prestint det. si autem scit obesse non det. **Quid autem prestint & obest medicus nouit et non egrotus. ¶ Tercio** quia qui querit primum regnum dei & iusticiam eius. militat deo et fit miles eius: sed nemo militat suis sti-

pendijs vnquam. **1. Cor. ix.** Cum enim deo militare sine bonis temporalibus non possumus manifestus est quod nobis ea prebebit. **Ambro.** Indecorum est homini curare de cibo vel veste qui militat regno. nouit rex quomodo militiam suam pascat aliat et vestiat. **Sic pascit populum suum in deserto. xl. annis. sic pascit helyam per cornu multo tempore. ut patet. iij. Regum. xvij.** Sic etiam modo inuisibiliter pascit omnes seruos suos. **Et quia pascit predicatores et minores et alios multos. nihil habentes nisi ipse qui mouet homines ad beneficiendum eis. ¶ In fine nota quod circa hanc vitam ordinatam mundus tripliciter errat.**
¶ Primo quia principaliter & summe bona temporalia querit. scilicet sanitates. diuitias. honores et delicias. et secundario et quasi per accidens querit bona gratie scilicet iusticiam regni. **Totus enim mundus et clerici et laici uidentur ad predicta bona defluisse & in eis bonum suum constituunt. Ps.** Beatum dixerunt populum cui hec sunt. **¶ Secundo** quia regnum dei ultimo querit. scilicet in morte. **Quando enim peccator non potest plus viuere. vel quando credit mortem imminere tunc querit regnum dei et accipit exemplum a latrone in cruce sed non a iohanne baptista qui a cunabulis fuit factus. Contra quod nota exemplum de quinque virginibus fatuis que petierunt oleum media nocte. i. imminente morte & non habuerunt & sic lampades earum sunt extincte & ipse exclusus sunt a regno. ¶ Tercio** quia querit regnum dei sed non iusticiam eius. **Omnis enim homo vult esse beatus. Quia ut dicit Boetius. Venitibus hominum naturaliter cupido summi boni inserta est. Sed opera beatitudinis non curat facere. tota die fabricat domum in inferno et vult habitare in paradiso. Contra quod nota exemplum de filiis zebedei qui petierunt sedere christo in gloria: sed non laborare cum eo in pena. Et ideo dictum est eis. Nescitis quid petatis. Matth. xx. Et ideo nullus confidat se habere regnum sine iusticiam regni cum isti profolini christi non potuerunt regnum aliter habere seu obtinere. Ince. xxij. Vos estis qui permansistis mecum in temp. m. & ego dispo. vo. sicut dispo. mibi pater meus regnum. Et sic patet tertium et consequenter totum.**

De epistola

¶ Sermo. lxxv.

In spiritu uiui-
mus spū et ambulemus. Gal. vj.
Duplex ē vita. s. spūalis et corpa-
lis. Vita corpalis p̄sistit in vnione anie 7 cor-
poris. Vita spūalis p̄sistit i vnione anime cū
deo. Vnitur em̄ deus anime p̄ gratiā suam i
p̄nti 7 in futuro vnietur p̄ gl̄iam. que vnio vi-
tam causabit. Omnis em̄ xpianus regenerā-
tus p̄ baptismū in filium dei. debet ac vita vi-
uere. ad quā vitā in p̄nti ep̄la apl̄s noshorta-
tur. In qua quidem ep̄stola quatuor facit.
Primo hortatur omnes q̄ p̄ viam spūsan-
cti que est via virtutum. via vicioꝝ dimissa
debeant ambulare. In prim. ep̄stole. Secun-
do ostēdit qualiter superiores respectu inferio-
rum i hac vita teneant incedere 7 manere. ibi
Fratres et si p̄oc. fuerit hō in ali. deli. zc. Ter-
cio ostēdit quō inferiores i hac vita respectu
superiorum debeant se habere. ibi. Cōmunicet
autē is qui cathēzizatur zc. Quarto hortat
omnes superiores et inferiores in hac vita p̄se-
nerare. ibi. Bonū autē facientes nō deficiam.
Primo ḡ hortatur omnes non distinguē-
do maiores a minoribz vel aliquem graduz in
hominibz ponendo vt ambulent p̄ viam vir-
tutum 7 viam vicioꝝ dimittāt. ibi. Si spiritu
viuimus spiritu 7 ambulemus. i. si spūsanct⁹
intus nos viuificat p̄ gr̄am manifestamus ta-
lem vitam p̄ opa exterius faciendo opa spiri-
tus sancti. Ro. viij. Qui hō fm̄ spiritū sunt. q̄
spūs sunt sentiūt. Et nota q̄ apl̄s enumerat
se cū eis ne sit de quibus d̄i Mat. xxij. Alli-
gant onera grauiā et inportabilia 7 imponūt
in humeros hominū. digito autē suo nolūt ea
mouere. Ecōtra Joh. baptista qui penitētā
p̄dicabat vitam penitētis agebat. Et quia ex
bene agere p̄suevit frequēter vana gl̄ia oriri.
que p̄cedens bonum euacuat. iō subdit. Nō
efficiamur inanis glorie cu. i. nō appetam⁹ i bo-
nis opibus vanam gl̄iam hoim: s̄ solidā glo-
riā dei. ij. Cor. x. Qui gl̄iatur in dño gl̄ietur.
Inuicē puocātes sup. ad p̄tentōes 7 lites ma-
lū. s. improperādo vel puiciando. inuicem in-
uidentes bonuz. s. alterius odiēdo. Philip. ij.
Nihil p̄tentōem neqz p̄ inanē gl̄iam s̄ i hu-
militate superiores sibi inuicē arbitantes. Hec
autē mala facit inanis gl̄ia quā si homo nō ap-
peteret. nulli inuideret. Moraliter autē ad
edificatōem n̄fam nota q̄ apl̄s in hac prima
p̄te ad quatuor nos hortatur. s. ad ambulan-

dum fm̄ spiritū. ad vitādam vanā gl̄iaz. 7 ca-
uēdum puocatōem p̄ximi 7 ad inuidiam fu-
giēdam. **P**rimo nos hortat vt fm̄
spūm ambulemus qd̄ p̄pter quatuor facē de-
beamus. **P**rimo vt p̄missiones quas in ba-
ptismo. p̄misimus obseruemus. Vbi em̄. p̄mi-
simus abrenūciare dyabolo 7 pompis eius 7
in deum credere qd̄ ē fm̄ spiritum ambulare.
Hec est via triū dieꝝ quā filij israhel egrediē-
tes de egypto 7 de seruitute pharaonis pete-
bant facere. Exo. xij. Viam trium dierū ibi-
mus in solitudinem vt imolemus dño deo no-
stro. Filij isrl̄ sunt xpiani qui i baptismo egre-
diuntur de egypto. i. de mūdo et seruitute dy-
aboli. Egiptus em̄ interpretatur tenebra 7 cō-
fusio que p̄petit mūdo. quia execat et p̄fun-
dit amatores suos. Egrediunt ḡ xpiani i ba-
ptismo de tenebris peccatoꝝ de p̄fusione mū-
di et seruitute dyaboli. **S**ecundo vt p̄ imi-
tatōem filij dei efficiamur. quia qui nō ex san-
gnibus neqz ex voluntate carnis viuunt. s̄
fm̄ spiritum vt xpc̄ vixit efficiūt. filij di. Jo.
j. Dedit eis potestātē filios dei fieri. qui non
ex san. zc. sed ex deo nati sunt. Si autē filij 7 be-
redes. Ro. viij. Magnus honor et reuerētia
est eē filiū dei. 7 magnus fructus et affluentia
eē heredem. Propter ista autē duo omnis hō
opatur. sed p̄pter veritatē istoz veri xpiani
opantur. quia volunt et verū honorē 7 veruz
fructum 7 affluentiam. Mūdani autē vmbra
istoz querūt. Rā omnia bona mūdi sunt vmbra
futuroꝝ bonoz. **T**ercio vt rōnabiliter
et nō bestialiter viuamus nobilitatem nature
nostre in suo honore obseruantes. qui em̄ fm̄
carnē ambulāt bestialiter viuūt 7 ordinē natu-
re puertūt 7 nobilitatē humane nature p̄dūt.
Ps̄. Homo cum in ho. es. nō intel. p̄pa. ē zc.
Qui at fm̄ spūm ambulāt rōnabiliter viuūt
7 ordinē nature seruant. que sic instituta ē vt
spūs carni dominet. 7 nobilitatē hūane natu-
re tenet que ē quia angelis assimilat. 7 in om-
nibus creaturis dñatur. Homo em̄ fm̄ spiri-
tum viuendo trāsfertur ad angelos. 7 nō ip̄is
creaturis: sed omnes creature seruiēt ei. Ps̄.
Ego dixi dñj estis. i. angeli. **Q**uarto vt vi-
lissimā hūilitatē peccatoꝝ 7 mortē eternā eua-
dam. Qui ḡ fm̄ carnē 7 nō fm̄ spiritum am-
bulant efficiunt serui omnū vicioꝝ que i ip̄is
regnāt 7 mortē culpe nature 7 gebenne incur-
rūt. Ro. viij. Si em̄ fm̄ carnē vixit. mor. s. p̄di-
cta triplici mor. qui aut fm̄ spiritū ambulant

do per horat in p̄te

funt liberi. Gal. iij. Itaq; fies nō sumus an.
fi. i. carnis: sed libere. i. aie. Qui autē fm spintū
ambulant fiunt liberi 7 effugiūt omnē mortē.
Job. xj. Omnis qui viuit et credit in me: non
moriē in eternū. qz mors nature mutat ī glo-
riam. Et ideo nō debet dici mors sed vita. cū
nobilior forma inducat. 7 ignobilior abijciat
scz vita mortalīs. Johā. v. Transiet de morte
ad vitam. ¶ Secundo nos inducit vt in bo-
nis que facimus vanam glīam nō queramus
Luce. xvij. Cum se. om. que p. s. vo. di. se. inu-
tiles sumus. Et ppter tria. ¶ Primo
ne bona nostra que cum tanto labore facim?
7 que digna sunt vita eterna pdamus. Mat.
vj. Amen dico vobis rec. mer. suā. ¶ Secun-
do quia si ptemimus vanā glōriam habebi-
mus veram glōriā a deo et a sanctis. Et quis
querit glōriā a bestijs: sed apud magnos ho-
mines vult glōriari 7 in quo loco. certe nō ī ca-
mera: sed vbi est multitudo. Multitudo autē
pmaxima est in celo. vbi ē glōria nostra. Ps.
Gloria et honore coro. eum domi. ¶ Tercio
quia si querimus vanam glōriam erim? imp-
petuum p fusi manētes suspensi ad furcas in-
ferni. Et que pōt eē maior p fusiō qz stare su-
spensus ad furcas. Hiere. xx. Confundentur
vebementer quia nō intellexerunt obprobri-
um sempiternum. Et attende qz hoc vltimū
valde difficulter cauetur. Greg. Quātas vi-
res hz inanis glōrie amor nescit nisi qz bellū
indixerit. quia 7 si facile ē eam nō appetere dū
negatur. difficile tamē ē eam respicere dū of-
fertur. ¶ Tercio nos inducit ne pximum pro-
uocemus ad iram. puiciando vel mala impre-
cādo vel culpas quas cōmisit vel penas 7 in-
iurias quas recepit ei ad memoriam reducen-
do. Hec em̄ omnia valde puocant ad irā. A
qua ppter tria cauere debemus. ¶ Primo
propter peccati grauitatem. Tales em̄ ex
ppria malicia peccant quod grauius peccatū
ē qz quod ex ignorantia vel ex impotentia p-
cedit. vñ tales assimilantur p ravis pueris qui
ponunt obicem in viā. vt eūtes offendant. 7 qz
si sciunt aliquē habere vlcus in aliqua pte ap-
podiāt se super illud. Sic tales sunt a deo p-
uersi qz ea libentius dicunt hominibus vnde
sciūt eos amplius scādalizari. Prover. x. La-
bia iusti p fiderant placita 7 os impiorū puer-
sa. ¶ Secundo ppter templi dei vastitatem.
Nā tales templū dei vastant 7 cōburūt igne
iracūdie. Et iō sunt incēdiarij templa dei spū

alia incēdentes. j. Cor. iij. Templū dei factū
ē qd estis vos. Vñ tales officium dyaboli si-
bi vsurpant ignem infernalē incendētes. Ta-
les filiam dyaboli mortuā suscitant. s. iram. qz
filia dyaboli ē. Quia vt dicit Aug. Nihil simili-
us acibus demonū qz litigare. ¶ Tercio p-
pter pene acerbitatem. tales em̄ gebenna in-
fernali damnabuntur. Mat. v. Qui dixerit
fratri suo fatue reus erit gebenne ignis. Hic
cadit exemplum de illa sanctimoniali de qua
dicit Grego. in dyalogo. que habebat carnis
pntētiā sed lingue pccitatem nō declina-
uit. et dum post mortem in ecclia sepeliretur.
de nocte custos ecclie vidit eam exhuman. et
ante altare afferri. 7 p medium secari. 7 media
psigne cremata ē alia pte intacta remanente.
¶ Quarto nos inducit vt inuidiā fugiamus
Et hoc ppter tria. ¶ Primo quia inui-
dia ē peccatum inexcusabile. Criso. Dum ce-
tera peccata aliquem colore excusarōis ha-
beant inuidia nullum habet. cū nō habeat ta-
lem delectatōem qualem alia peccata s. poti?
cruciatū. Oratius. Inuidia seculi nō inuenire
tyranni maius tormētum. ¶ Secundo p-
pter nocumētū psonale. Inuidia ei nō nocet
vt plurimum nisi inuido. Magna est stulticia
seipm psumere. et inimico cui inuidet nil mali
facere. Oratius. Inuidus alter? marcescit re-
bus opimis. Proverbi. xvij. Spiritus tristis
exiccāt ossa. Inuidus em̄ trīstāt de bonis pximi.
Ex quo patet qz inuidia sup omnia pecca-
ta turpiorē materiā habet. Inuidia nāqz mi-
seros homines amat. Miserorum em̄ ē felici-
bus inuidere. Vñ sup illud Job. v. puulū oc-
cidit inuidia. dicit Greg. Paruulus inuidia
occiditur. quia nisi infelicioz eēt de bono alte-
rius nō toleret. ¶ Tercio quia inuidia ē pec-
catū nimis durabile. Ciprianus. Scelus istō
modū nō habens pmanet iugiter sine fine cū
scelera alia finiant. Quātum em̄ ille cui inui-
detur successu meliore pferat tanto inuidus
in maius incēdium liuoris ignitus exardescit.
huic vultus minax. toruus aspectus. pallor in
facie. in labijs tremor. stridor in dentibz. verba
rabida. 7 effrenata puicia. manus ad violentiā
pmppta. 7 si gladio interim vacua. odio tamē
furia mentis ē armata. Inuidia est fera pesti-
ma que occidit abel. vēdidit ioseph. 7 tandem
ipm filius dei sanctū sanctoꝝ cruci affigi fecit.
Mat. xxvij. Sciebat em̄ qz p inuidiam tra-

didissent eum. Et sic patet primum. ¶ **S**ecūdo ostēdit quōd superiores respectu inferiorum. id est prelati respectu subditorum debēt in via spiritus ambulare. **U**n̄ glo. vi. **H**acten̄ vniuerse ecclesie ē locutus. mō ad platos loquitur specialiter docens quōd tractēt subditos. **D**icit ḡ. **F**ratres si hoc. su. hō. i. imprudenter lapsus per errorem vel impotentiam in aliquo delicto nō in multis. sed in aliquo quasi nō vsu q̄ridiano peccans. vos qui spūales estis. i. eē debetis. **A**lter em̄ nō cōpeteret vobis iudicare et corrigere. j. **C**or. ij. **S**pūalis iudicat omnia et ipse a nemine iudicatur. **G**rego. sup̄ illud. ij. **R**egū. vij. nō edificabis mihi domū. i. p̄dicādo et corrigendo. quia vir sanguinum es dicit. **S**ordes tergere nō valet manus que lutū tenet. **V**os igit̄ spūales h̄mōi sic peccātem instruite et corripite nō in spiritu iracūdię. sed in spiritu lenitatis. **P**s. **C**orripiet me iustus in mi. et increpa. me. **I**dem. **Q**uoniā sup̄ue. mā. et corripiemur. **I**sa. xj. **E**grediet̄ virga. i. correctio de radice iesse. id ē de incendio amoris. **Q**uia si aliter fieret peccans nō pateretur se argui. sed excusaret et defenderet culpam suā. **S**ene. **V**icia animi sicut et vicia corporis leniter sunt tractanda. maxime quando homo ex ignorantia vel infirmitate peccat. **E**x malicia em̄ peccātes durius sunt puniendi vt hic dicit glo. **C**ōsiderans teipm̄ ne et tu tempteris. id est talem correptōem debet prelati face- re humiliter et cum timore dei. quia potest et ipse similiter cadere. **E**ccl. xxxj. **I**ntellige que sunt p̄xiimi tui ex teip̄o. j. **C**or. x. **Q**ui se existimat stare videat ne cadat. **A**ug. **N**ihil ad misericordiam sic inclināt q̄ p̄p̄ij periculi cogitatio. **S**ic ergo patet q̄ prelati spiritua- lis debet esse humilis et timoratus. **D**ebet etiam esse cōpassius et pius vt supportet alioz infirmitates. et hoc est quod addit. **A**lter alterius onera portate. et sic adim. legem christi **L**ex xp̄i ē lex pietatis et misericordie. **M**atth. xij. **E**untes discite quid ē misericordiam volo et nō sacri. **R**o. xv. **D**ebemus nos firmiores imbecillitates infirmorum sustinere et non nobis placere. **E**t quia prelati in dignitate status existens frequenter surgit in elatōnem mentis se magnū reputando. et ideo onus p̄xiimi nō vult portare. et ideo hoc remouet dicēs **Q**uia si quis existimat se aliquid esse cum tamen nihil sit. s. ex se sed ex gr̄a dei. ipse se sedu-

cit. i. a veritate cadit. vt phariseus se seduxit **E**t quia platus nō solum surgit in elatōnem mentis p̄siderando et putando se aliquid magni sed etiam p̄ p̄sideratōez alterius quando sc̄z putat fratrem peccātem imperfectum in cō- patōne suip̄ius. iō hoc remouet di. **O**pus aē suum p̄bet vnusquisq̄. **C**onsideratio enim. p̄pria multū valet ad humiliatōem. **D**ich. vi. **H**umiliatio tua in medio tui est. **N**ihil eī homo inuenit in se quod sit ex se nisi malū et culpam sed quicq̄d boni habet aliunde est. j. **C**orinth. iij. **Q**uid habes quod nō ac. **E**t ideo sic homo considerans defectus suos habebit gl̄iam tm̄ in seip̄o. i. intus in p̄sciētia vbi se humiliat. **G**audet em̄ quia cognoscit moribus suum quem sanari desiderat. **P**s. **O**m̄nis gloria eius filie regis ab intus et nō in altero. i. nō in alterius eloquio vel opinione. id ē per hoc q̄ aliquis p̄siderat se defectuosum et p̄ consequens se humiliat habet gl̄iam a deo que ē gloria p̄pria intus in anima manens. et nō habet gl̄iam in altero. i. in opinioe et gloria alterius. quia se non credit aliquid magni reputari ab altero. ij. **C**or. j. **G**loria nō. hec ē testi. cō. nō. **E**t iustū ē q̄ vnusq̄sq̄ seipm̄ p̄bet. q̄ vnusq̄sq̄ on̄ suū portabit. on̄. s. p̄ delictis suis debitū. **E**t iō nō effert̄ de cōmendatōe alio n̄. **P**sal. **T**u reddes vni. s. o. s. **Q**uod moraliter aut̄ nota q̄ hic in tota hac secunda p̄te monet nos apostolus vt alter alterius onera portemus. **A**d quod faciendūz quatuor nos inducunt. **P**rimū est excellentia saluatoris qui cū sit infinite potentie et excellentie inclinavit se vsq̄ ad terram. vt nobiscum onera nostra portaret et factus est infirmus et egenus vt per experientiam facti nobis cōpatere tur. et ab omni miseria nos liberaret. **H**ebre. iij. **N**on habemus pon. qui nos pos. compa. infir. no. temp. autem per omnia. **E**rubescat ḡ homo non cōpati fratri suo. et eius onus non portare. cum diuina maiestas voluit infirmari vt nobis cōpateretur et ab onere subleuaret **Q**uoniam etiam diuina maiestas quotidie nos supportat a malis que meremur. p̄tegendo et necessaria vite conferendo et mores nostros graues sustinendo et ad penitentiam nos expectando. **C**erte sic **I**sa. xlvi. **A**udite me domus iacob qui portamini a meo vtero. **S**ecundū est angelorum beniuolentia qui nobiscū onera nostra portāt. s. in pugna spiritua-

*Inanis videretur portare
ang. altrig.*

li assistendo. orōes nostras coram deo serēdo.
et ad nutritōem z vitam nostram corpa cele-
stia monēdo. z aīas nostras ad celum portan-
do. **Hebre. j.** Omnes sunt administratorij spi-
ritus in ministerium missi. **S**ergo angeli qui
in curia celesti coram deo assistunt. descendūt
vsqz ad nos vt onera nostra portent. quanta
z fusione digni sumus qui onera fratrum no-
stroz portare recusamus. **N**onne pfundere-
mur. si fratres minores venirent ad seruiēduz
fratribz nostris quibus nos seruire nollemus
¶ Tertio sic. **T**ercium ē ministerium omnis cre-
ature. nā omnis creatura supportat z iuuat in-
firmitatē nostram. quia cecitatem nostram sol-
fugat aerem illuminando. famem nostram re-
ficit terra fructus pducendo. immūdicias no-
stras aqua abstergit nos lauando. frigus nīm
ignīs repellit nos calefaciēdo. **E**t breuīt oīs
creatura onera nostra supportat. **I**n quo dat
nobis exemplū vt alter alterius onera porte-
mus. **¶ Quartū ē** maxima indigentia nostra
et cōmunis vicissitudo. quia quotcūqz onera
quis sustinet hodie. et quātacūqz infirmitate
detinetur. quicūqz alius quātacūqz dignitate
fulgeat potest cras eadē onera sustinere. z eā-
dem infirmitatem pati. **Eccē. xxxviii.** **D**emor-
esto iudicij mei sic erit et tuum. mibi heri tibi
hodie. **R**ota fortune quotidie et velocissime
vertitur z mūdus quotidie mutat. **E**t hoc ē
qd hic dicitur. **C**ōsiderās teipm ne et tu tem-
pteris. **M**ultū em homo mouet ad onus. pxi-
mi suscipiēdam. si ipse cito se crederet in simili
casu eē. **¶ Et nota qz** onus. pximi quod
portare debemus. in quatuor species diuidit
scz in onus iniurie qd debemus patiēter por-
tare et ei pccere. **I**n onus infirmitatis. nam in-
firmitates et defectus naturales pximi patien-
ter tolerare debemus. **A**mbro. **C**ū magna pie-
tate portandi sunt qui increpan. p sua infirmi-
tate non possunt. **I**n onus necessitatis. qz ne-
cessitates pximi nris beneficijs et elemosinis
subleuare debemus ac etiā obsequio corpora-
li. exemplo xpi qui pedes discipulorum lauit.
Et in onus penitētie. p peccatis debite. ī quo
fratres nostros iuuare debemus. exemplo xpi
qui penam peccatorum nrozū pertulit super
lignum in corpore suo. **E**t precipue illos qui
sunt in purgatorio qui inciderūt ī manus do-
mini z cōplent ibi penitētiā. **J**ob. xix. **D**ise-
remini mei. miseremini mei saltē vos amici
mei qz manus dñi tetigit me. **Q**uos ppter qu-

qz iuuare debemus. **¶ Prīmū ē** grani-
tas penarū. **A**ug. **D**iro mō est grānis ignis
iste. **S**apat em omnem penam quam aliquis
in mundo isto ppeffus est. **N**ō possunt nume-
rari pene alterius vite. **L**ibentiusqz datur et
dari debz elemosyna in multis penalitatibus
cōstitutis. **Q**uia differt subuenire amico suo
quē videt in ignem cecidisse. **E**t ideo valde se
cōspicandi qui habent testamenta dispensare
et alia suffragia facere et differūt. cum ppter il-
la citius ab illis penis liberent. **H**ic cadit exē-
plum de illo qui misit equum cognato suo vē-
tendum z in elemosynas erogādūz p anima
sua qui nō fecit. cui ipse post aliquot tempus
apparens dixit. **E**xpectabam elemosynas eq̄
mei ppter quas citius fuisset liberatus a pe-
nis. **N**unc autē ad deū vado et cito te corāz eo
parere oportebit. **Q**ui statim cecidit mortu-
us. **¶ Secundū est** artissima paupertas in qua
sunt cui nulla paupertas mundi ppari potest
quia paupertati sue nullo modo p̄ulere pos-
sunt. nec laborando nec mendicando nec ma-
tuo acquirendo. **Eccē. ix.** **Q**uēcūqz pōt ma-
nus tu. fa. instan. opa. quia nec opus nec ratio
nec sapiētia nec scientia erunt apud inferos q̄
tu pperas. **M**agis autē indigētibz libentius de-
bet elemosyna dari. **¶ Tercū ē** quia nō pos-
sunt nobis sua necessaria indicare. et a nobis
sua suffragia postulare. **L**ibentius at fit ele-
mosyna paruulis expositis. quia nō possunt
querere nec habent seruitorem qui p eis pe-
tat. **¶ Quartū ē** quia nos et nostra ab eis
habemus. ipi enī nos genuerunt. et diuitias
parauerunt. **V**alde ingratus ē ille parentibz
qui semel in anno nō facit. p eis vnam missam
cātari. cum ipi nos. xx. seu. xxx. annos nutriue-
rant. **M**ultum poterūt p̄uenire de nobis apd
deum cū liberati fuerint a carcere z penis pur-
gatorij. **¶ Quintū ē** magnum emolumentum
nostrū. quia cum ipi ppter nra suffragia
fuerint liberati in p̄spectu dī. p nobis orabūt
z veniā peccatorū nobis impetrabunt. **I**usto
etiam dei iudicio fiet vt cū nos fuerimus mor-
tui alij nobis sua suffragia largient. si nos vū
viuimus alijs benefacimus. z si nos alijs non
benefacimus. nec nobis ab alijs bene fiet. **E**t
sic patet secūduz. **¶ Tercio ostendit** quomo-
do inferiores respectu suorum prelatorum in
via spiritus debent ambulare dī. **C**ommuni-
cetur autē is qui cathēzizatur verbo id est in-
struitur. ei qui se cathēzizat. id ē instruit ī om-

nibus bonis. Quod potest duobus modis intelligi. Uno modo sic. In omnibus bonis communiter. doctrinam eruditiois prelatorum in omnibus que docent impleat. et communem se doctori faciat recipiendo que ille dicit. ut sic predicator et doctor fructum quem querit et desiderat consequatur. Alio modo intelligitur ad literas de comunione bonorum temporalium. **1. Cor. ix.** Si vobis bona spiritualia seminamus. non est magnum si carnalia vestra metamus. Sed quia subditi possent dicere quomodo facimus? quod dicit nobis prelatum cum ipse sit malus: nolo facere. Ideo hoc remouet dicit. Nolite errare dicendo. scilicet quomodo faciamus quod dicit mihi prelatum? cum ipse sit malus. quia non est dictum vobis ut faciatis que facit: sed que dicunt. **Matth. xxiii.** Que dicitis. que autem faci. **no. fa. In.** Qui vos audit me audit. et qui vos spernit me spernit. Et hoc quantum ad primam expositionem. Et ut autem ad secundam sic dixi. ut comunicetis bona temporalia ministrantibus spiritualia. Nolite tamen errare ut ab hoc excusetis vos dicendo. Non habemus quod magis debemus. **Hay.** Qui cumque es non te excuset ut dicas te sumptus non posse ministrare magistro. Noli te decipere quasi deum possis fallere. Unde tu viuus inde magistrum tuum sustenta. Et ut autem ad utrumque subiungit rationem communem dicens. Deus non irretur. **Glo.** Scit ei corda et ideo non irridetur tanquam ignorans. quia que seminauerit homo habet in presenti operando. hec et metet in futuro premium recipiendo. **1. Cor. iii.** Unusquisque propria mercede. **se. f. la.** Et hoc exemplificat in malis. et in bonis dicit. Quonia qui seminat in carne. id est opera carnalia in carne existens facit. id est de carne. id est de suo carnali semine metet corruptionem. id est corruptionis et passionis penam. **Job. iiii.** Qui seminant dolores metent eos. Qui autem econtra seminat in spiritu. scilicet manens in spiritu sancto seminanti presentiens de spiritu. id est de opere spirituali metet vitam eternam. id est consequetur eternam beatitudinem. **Prover. xi.** Seminatio in iusticiis merces fidelis. **Quarto** indistincte monet omnes superiores et inferiores ad perseverandum in via spiritus et bonitatis dicit. Bonus autem facientes non deficiamus: sed finaliter perseveremus. quia tempore suo metemus non deficientes. **Glo.** Si homo non imponit finem operi nec deus imponit finem remuneratorem. **Iaco. v.** Ecce agricola preciosum fructum terre patienter expectat donec accipiat tempus et serotinum

id est gratiam in presenti et gloriam in futuro. vel corporis stultitiam et anime gloriam. **Ultimo** concludit dicitur. Ergo dum tempus habemus operemur bonum ad omnes. quicumque et qualescumque sint. **1. Cor. ix.** Omnibus omnia factus sum ut omnes saluos facerem. Maxime autem ad domesticos fidei id est ad fideles ecclesie. **1. Tim. v.** Si quis autem suorum et maxime domesticorum curam non habet. fidem negavit et infideli deterior. **Can. ij.** Ordinavit in me caritatem. Ut primo mihi. post domesticis et tandem extraneis. Et sic patet totum de epistola.

Dominica. xvj. de euangelio. Ser. xvj.

Habebat iesus in civitate que vocatur nazareth. **Iu. vij.** Sic dicit iohannes. Christus ad hoc venit ut vitam haberemus. Ego inquit veni ut vitam habeat. **1. Cor. xv.** Etiam enim mortui in delictis et peccatis nostris. **1. Pet. ii.** Propter misericordiam. scilicet quod deus. cum esset. mori. peccati. propter nos christo est gratia estis saluati et conresuscitavit et sedem fecit in celestibus in christo iesu. ubi apostolus ostendit quod triplicem vitam consecuti sumus per christum. scilicet vitam gratie. quam in christo nos vivificavit. vitam nature in qua cum christo nos resuscitavit. et ponit preteritum per futuro. quia causa resurrectionis nostre. scilicet resurrectionis christi iam erat facta. et vitam glorie in qua nos cum christo sedere in celestibus fecit. id est faciet. **Habebat** enim christus quod est vita triplicem mortem fugare per triplicem vitam quam profert. **Primo** per vitam gratie expellit mortem culpe. per vitam nature expellit mortem nature et per vitam glorie expellit mortem pene eterne. **In** habet autem eam. agit de morte et vita nature. scilicet quod christus quando dicitur mortuum ad sepulchrum dum portaret reuocavit ad vitam. **In** qua quidem eam. quinquaginta ordinate describunt. **Primum** est christi cum discipulis suis in civitate nazareth ambulatio. **In** principio euangelii. **Secundum** est defuncti cum matre vidua christi obuiatio. **ibi.** **Cum** appropinquaret. **tercium** est super matrem defuncti christi passio. **ibi.** **Quam** cum vi. **do. mi. mo. zc.** **Quartum** est defuncti resuscitatio. **ibi.** **Et** accersit. **7. te. lo.** **Quintum** est ex visione miraculi populi edificatio et diuine maiestatis laudatio. **ibi.** **Accepit** autem oes tumor. **zc.** usque ad finem. **Primo** ergo ponit christi cum discipulis suis in civitate nazareth ambulatio. **Utra** plana est. **Nazareth** civitas est galilee secundo miliario motus thabor ut dicitur. **Beda** ad quam christus inquit cum discipulis. et dum appropinquaret. **por. ci.** ecce def. esse. **Quod** dicitur autem ad edificatorem nostram non quod per istum mortuum peccator significat qui

Quinq; descri. In euang.

mortuo patur. quia ea que mors infert ho-
mini. peccatū infert peccatori. Peccator aut
homini mortuo patur et assimilatur. et pecca-
tū morti q̄stuz ad decē. **¶ Primo** quia
mors priuat homines vita nature. sic peccatū
priuat aīam vita gr̄e que deus est. Nam sicut
anima est vita corporis q̄ recedit p̄ mortem. ita
deus ē vita anime qui recedit p̄ peccatū. **Isa.**
lit. Iniquitates vest. dīni. inter vos et deū v̄m.
Et ideo quāto deus ē melior aīa. tātomagis
dolendum ē de recessu dei ab anima q̄ d̄ recel-
su anime a corpore. **Et** quāto anima ē melior
corpore. tātomagis est dolendū de morte ani-
me q̄ de morte corporis. **Sed** vt dicit **Aug.**
Discrabilis miseria i hominibus apparet q̄
cum moritur homo fm̄ corpus omnes amici
p̄ueniunt et plorant. sed cum moritur fm̄ ani-
mam nullus dolet nullus plorat. a corpore mor-
tuo nō recedunt donec sepulture tradat. ani-
me x̄o mortue nullus assistit. nullus p̄curat
eam ad vitam reducere. **Ut**inam tot facerēt
amici p̄ aīa resuscitanda quot facerent si pos-
sent mortuum ad vitam reuocare. **Aug.** O si
possemus homines de morte excitare et cum
ip̄is pariter excitari vt tales eēmus amatores
vite p̄manētis. quales sunt illi vite fugient.
¶ Secundo sepat eū ab amicis. sic peccatuz
sepat aīam a sanctis et ab angelis veris ami-
cis nostris. **Tren.** .j. Omnes amici eius spreue-
runt eam. **¶ Tercio** priuat euz oībo bonis su-
is sic peccatū priuat aīaz oībo bonis sp̄ialibz
Ezech. xvij. Si auer. se ius. a iu. f. 7 fe. iniqui.
om. ius. ei? quas op. ē nō recordabūt. **Matth.**
xxv. Ei qui nō habet id qd̄ videtur habē au-
feret ab eo. **¶ Quarto** priuat eū lucro socie-
tatis. qz mortuo homine lucrū societatis statū
auferet ab eo. Sic peccatū priuat hoīem lu-
cro meriti qd̄ fit in ecclesia. quia peccator nul-
lius boni ecclesie ē p̄ticeps nec in merito passi-
onis x̄pi. In cuius figura dicit **Leui.** xxj. Nō
de semine aaron qui maculatus fuerit lepra n̄
vescetur his que sanctificata sunt mibi. i. non
habebit p̄tem bonoz que sūt in ecclia. **Ecō-**
tra d̄r in **Ps.** de iusto. Particeps e. s. o. ti. te.
¶ Quinto priuat eū hereditate p̄ris haben-
da. Sic peccatuz priuat hereditate p̄ris cele-
stis habēda. s. regno dei. **Matth.** xxj. Auferet
a vobis regnū dei. **¶ Sexto** priuat eum sen-
su. sic peccatū facit hoīem insensibile quia nō
sentit dyabolū se trabētem. nō sentit lutuz in
quo tacet. nō sentit vulnera peccatoz. n̄ vidit

penas sibi paratas. nō audit tubas dei clamā-
tes. **Transit** mūdus et cupiscētia eius. **Et** pe-
nitētiam agi. **app̄o.** em̄ re. ce. **Proverbi.** xxij.
Traxerūt me et nō sensi verberauerūt et non
dolui. **¶ Septimo** priuat eū motu. sic pecca-
tum ponit hominē in talem foueam de qua n̄
potent exire. nisi p̄ misericordiam dei inde re-
trahatur. **Exo.** xv. Fiant immobiles quasi la-
pls. **Est** em̄ hō spūs vadens. s. in peccatum et
nō rediens. s. a peccato **Ps.** **¶ Octauo** facit
corpus fetere. sic peccatū facit hominē fetere
corā deo et sanctis. **Jobel.** .j. Cōp̄truerūt in-
menta in ster. suo. **Jobel.** .ij. Ascēdit fetor. et pu-
tredo eius quia supbe egit. **Hic** cadit exēplū
de angelo qui obturauit sibi nares qm̄ obuia-
uit cuidā orname mulieri di. q̄ feteret corā do.
¶ Nono auferit pulcritudinē et armoniam et
facit hoīem nō eē hominē. Sic peccatum au-
fert totā pulcritudinē et armoniā virtutū et fa-
cit hoīem bestia. **Eccl.** .ij. Dixi in corde meo
de filiis hominū vt pbarem eos similes eē be-
stij. **¶ Decimo** facit corpus sub terra sepeli-
ri. sic peccatum facit aīam in inferno sepeliri.
Luce. xvj. **Mortu.** ē di. 7 se. est in infer. **Et** sic
patet primum et secūdū. **¶ Tercio** ponit su-
per matre defuncti x̄pi cōpassio. qz videns eā
ibz p̄passus ē ei 7 mib. mo. super eius affli. **Et**
attende qz multis feminis x̄pc p̄passus ē. **Nā**
p̄passus ē ad altere turpiter accusate 7 libera-
uit eam. **Joh.** .vii. **Mulier** vbi sunt qui te ac-
cusa. **Cōpassus** ē chananee anxie afflicte 7 ex-
audiuit eā. **Matth.** xv. **Om̄** lier magna ē fides
tua fiat ti. si. vis. **Cōpassus** est mulieri emorro-
isse p̄ sanguinis fluxum multum debilitate et
sanauit eā. **Matth.** .ix. **Ecce** mulier que san-
guinis fluxum pa. xij. an. **Cui** x̄pc dixit. Con-
fide si. fi. t. sal. te. fe. **Cōpassus** ē socru Petri
magnis febribus estuanti et x̄bo curauit eā.
Lu. .iiij. **Socrus** at **Simonis** tene. ma. febrī.
7 stās sup illā. s. ibz impauit febrī. 7 di. eā. **Cō-**
passus ē marie magdalene a pluribus et pla-
ries molestata et defendit eam. **Matth.** .xxvj.
Quid mo. est? huic mu. **Cōpassus** ē simul ma-
rie et marthe sup morte fratris multū ploran-
tibus 7 resuscitauit eū. **Jo.** .xi. **Lazare** veni so-
ras. **Cōpassus** ē matri derelictę 7 angustiate et
eam **Johāni** recōmendauit. **Jo.** .xix. **Ecce** ma-
ter tua. **Cōpassus** ē tribus maris ad monūm
tum eum querentibus et mente p̄sternatis et
apparuit eis. **Mat.** .xxvij. **Auete.** **Multis** em̄
seis 7 multoties etiā ē p̄passus. **Quia** ei mu-

Victor huius mori genti
ad decem

tionem suam parentibus nihil dederunt. Et ideo parentes diligunt filios ut opera sua ut carnes suam et ut membra sua. Videmus etiam quod humor arboris fluit a radice in ramos et non econverso. Similiter amor parentum fluit in filios tamquam a radice in ramos et non econverso. Et sic patet tertium. Quarto ponitur defuncti resuscitatio. Et quia per hunc defunctum peccator designatur ut dictum est et per hunc defuncti resuscitatio peccatoris resuscitatio a peccato significatur moraliter exponendo id ad edificationem nostram circa huius defuncti resuscitatioem tria videamus que in suscitatioem peccatoris pertingunt. Que sunt locus ubi suscitatus est. quia in porta civitatis. Modus resuscitatioem. quia accessit et tetigit loculum. Et signa resuscitatioem. quia refedit qui erat mortuus. Primum ergo quod considerare debemus est locus ubi suscitatus est quia in porta civitatis. Circa quod nota quod civitas ista est homo cuius porte sunt sensus corporis. Unde secundum glo. porta qua peccator effertur mortuus est aliquis de sensibus corporis quo peccato in peccatum ruit. ut qui videt mulierem ad concupiscendum eam. et qui aurem turpibus et nequam verbis accommodat. et qui linguam blasphemis mendaciis. et detractioem exercet. per predictos sensus sicut per portam extrahitur mortuus. Sic tractus fuit david per oculos portam mortuus. quoniam vidit bersebee. y. Regum. xj. Hierem. ix. Alcedit mors per fenestram non. Appropinquat autem dominus porte civitatis quoniam gratia christi prohibet ne per aliquem sensum temptatio ad effectum perveniat. Suscitatur autem iste coram multitudine cum tamen in suscitatioem puella filie archisynagogi turbam eiecerit. quoniam mortuus habet signat peccatorem publicum cuius peccatum publicum fuit. quoniam omnia sua propter malum edificare debet sicut ipsum malo exemplo corripit. j. Thimo. v. Peccantes autem. scilicet publice coram omnibus argue. Filia vero archisynagogi signat peccatorem occultum. quoniam in domo fuit mortua. et ideo occulte debet puniri. propterea non coram turba sed in domo resuscitata fuit. Insinuat etiam in hoc. quod in omnia turba quedam est eiciens. scilicet salutem impediens. Et hec est turba tumultuans. Matthei. ix. Cum vidisset turbam tumultuantem dicebat recedite. Alia est turba non reiiciens. scilicet coadiuvans et cooperans. et ad omniam inducens de qua habet hic. Talis turba est congregatio scelerum ad quam homo libenter debet accedere et ei affabile se prebere. Ecclesiastici. iij. Congregatio

pauperum affabile te facio. Secundum quod considerare debemus est modus suscitatioem. Nam primo accessit. secundo loculum tetigit per quod portatores stare fecit. et mortuo impanit ut surgeret. Primo ergo accessit quod facit deus peccatori. per gratiam perveniens non tamen gratificans ut quoniam dat ei desiderium proprie salutis. et facit ei displicere malum. cogitare de penis inferni et de morte sua. et cetera alia dispositiva dat ei per quam cor eius pulsatur. Apocalypsi. iij. Ego sto ad ostium et pulso. Secundo loculum tetigit. Lectus iste in quod iacet iste defunctus. scilicet anima existens in peccato mortali est duplex. Primum est corpus proprium. cuius pedes sunt quatuor elementa ex quibus procedunt quatuor portatores animam ad sepulchrum inferni portantes. Nam ex terra. procedit auaricia. ex aqua luxuria. ex aere superbia. ex igne ira. He sunt ille quatuor bestie quas vidit daniel. que portant peccatorem per abrupta mundi. et tandem ad infernum demergunt. Hinc lectus. scilicet corpus tetigit christus per infirmitates et alias tribulationes per quas portatores stant. quia nec auaricia nec luxuria nec superbia nec ira impediunt quin peccator querat deum per contritionem et confessionem et satisfactionem. et sic a peccato suscitatur. Psalms. Imple. factio. ig. et que non. tu. domus. Secundus lectus est mens bois et cupia eius. cuius portatores sunt quatuor. scilicet pudor confitendi. timor satisfaciendi. dulcedo peccandi. et spes finaliter penitendi. Omnes istos portatores dominus facit stare cum tangit mentem bois diversis considerationibus et cogitationibus. Nam primum peccatorem qui est pudor confitendi dominus facit stare cum tangit mentem bois tribus considerationibus secundum tres nodos unius digitorum. Prima consideratio est. quod quodiam homo est in peccato aspiciat ab omnibus sicut suspensus homo in furcis dyaboli. sed per confessionem deponitur. Ecclesiastici. iij. Non confundaris per animam tuam dicere verum. Est enim confusio adducens ignominiam. et est confusio adducens gratiam et gloriam. Unde in peccato debuit esse pudor et rubor et non in confitendo. Hic cadit exemplum de quodam heremita qui simulavit se velle peccare cum una peccatrice in platea. Cui meretrix. Non in platea quoniam videmur ab hominibus sed in camera. Ad quam heremita. Ita et videmur in camera a tota curia celi sicut in platea. Secunda est quod vulneris quod non aperitur. totum corpus putrefacit. Sic peccatum putrefacit animam nisi quod confiteatur. Et si aperitur totum homo sanatur. Tercia est quod ista confessio non infert mortem sicut confessio latronum. sed indulgentiam et iustificationem. Isa.

elij. Dic tu iniquitates tuas vt iustificeris.

Secundum ho portatorem qui est timor satisfaciendi facit stare. cum tangit mentē tribus alijs consideratōibz fm tres alios nodos alterius digiti. **P**rima est qz in penitētia xps nos adiunat. quod figuratu ē in eo qz xpc portauit vnum latus crucis p quā penitētia designatur. 7 symon cyreneus portauit aliud. **P**s. Cum ipso sum in tribulatōe. Et iō sperādū ē in domino 7 oīa poterimus. **P**hil. iij. Omnia possum in eo q me confor. **Maie. iij.** Qui sperant in domino mutabunt fortitudinem. **H**ic cadit exemplū de tragea quā beata virgo dādo ibat p refectōrium fratū 7 cū venisset ad quendam qui erat medicus non dedit ei. qz confidebat in medicinis suis. **S**ecunda ē quia est valde breue tempus penitentie 7 adducit ad magnam requiē. **Ecccl. vlt.** **V**o dicum laboraui 7 inueni mihi magnā requiē. **N**am tempus penitentie aliqñ ē quinqz annorum 7 finem habet. tps aut quietis 7 suppliciorz ē sine fine. **Matth. xxv.** **I**bunt hi sup plicium eternum. iusti aut in vitam eternā.

Tercia ē qz pena hic voluntarie assumpta in centuplum plus valet qz pena in alio mūdo inflata. 7 tamen illa ē sine compatione maior. **P**ropterea petebat **Augu. di.** Domine hic vire hic seca etc. **T**ercium portatorem qui ē dulcedo peccandi facit stare cum tangit mētem tribus alijs consideratōibz fm tres alios nodos alterius digiti. **P**rima ē quia h nō ē locus gaudij s̄ meroris. **Aug.** In valle miserie sumus in qua eo magis est flendum quominus flemus. **S**imiliter non ē tempus congruum qz nullus facit festum nisi prius in vigilia ieiunet. sed omnia requirūt debitum locum 7 tempus. **Ecccl. xxx.** Omnia tempus habent. **S**ecūda ē qz delectatio carnis 7 gaudium mundi multis amaritudinibz sunt resp̄sa. **Boe.** **A**nxia res est humanorum condicio bonorum q̄ nunqz tota pueniunt. huic celsus exuberat sed ē pudori degener sanguis. hunc nobilitas notum facit s̄ angustia rei familiarz inclusus mallet eē ignotus. **I**lle vtroqz circumfluxus vitam celibem deslet. **I**lle felix nuptijs orbatus liberis alieno censu nutrit heredem. **A**lius ple letatus filie ve delictis mestus a lacrimis. **I**ccirco nemo facile cū fortune sue cōdicione concordat. **E**st etiam gaudium mundi valde breue. **Job. xxx.** **G**audium ypocrite id est mundi qui p omnia est ypocrita. ad in-

star puncti. **T**ercia est qz gaudium mundi ad finem dolorosum adducit. **P**rouerb. xiiij. **E**xrema gaudij luctus occupat. **Q**uia vel homo dimittit bona mundi quod fit p mortē vel bona mundi dimittunt hominem qd fit p aduersam fortunam. **E**t vtrunqz dolorosum est. **D**e primo **Ecccl. xli.** **M**ors qz amara est memoria tua homini pacem habenti in substantijs suis. **H**ic cadit exemplum regis fracie qui ita flebat in morte qz tot bona derelinquebat. 7 nihil poterat secum portare. **D**e secundo boetius. **I**nfelicissimum genus infortunij ē fuisse felicem. **Q**uartum ho portatorem qui est spes finaliter penitendi facit stare cum tangit mentem hominis tribz consideratōibz fm alios tres nodos vltimi digitorz

Prima est qz vt di. **Bern.** qui pmitit homini dare veniam de cōmissis diem crastinuz non spopōdit. **Matth. xxiiij.** **E**t vos esto. pa. qz qua ho. non pu. filius ho. ven. ē. **E**xemplū de illis quinqz virginibz fatuis. q̄ i media nocte. i. in hora mortis inierunt emere oleuz. 7 sic excludunt a nuptijs. **S**ecunda ē qz semper peioratur p̄ditō peccatoris 7 plus semper induratur in peccatis. 7 hoc ē qd hic innuit. cum dī. **A**dolefcens tibi dico surge. q. d. **N**on dico seni 7 indurato in peccatis qz illi non defacili surgunt. 7 ad hoc significandum quādo xpc suscitauit lazarus p quem peccator putrefactus p consuetudinem peccatorz desigatur fortissime clamauit di. **L**azare veni foras 7 ipm soluere apostolis mandauit. **U**n xps 7 oēs apli 7 martha 7 maria 7 fere totus mūndus laborauerunt in suscitātōe lazari. **T**ercia est qz diu homo stat in peccato stat in carcere 7 p̄tate dyaboli qd ē pessimum. 7 inde ē qz quādo peccator vult se pare in morte 7 disponere facta sua. dyabolus non pmitit. sed facit eum omnia obliuisci. **H**abet etiā i morte multa impedimenta propter que obliuiscitur sui p̄ius. **G**reg. **H**ac anīaduersione pcutitur peccator vt q̄ dum viueret oblitus ē dei in fine obliuiscatur sui. **A** **E**t nota hic quinqz tactus quibz deus tangit hominē i vita sua. **P**rimus est tactus temptatōnis q̄ deus tangit hominem p flagella corporis 7 dāna rerum. **Sen. xxviij.** **A**ccede huc vt tangam te 7 pb. vtrū tu sis fili⁹ meus esau. **S**ic tetigit iob. **S**ecundus est tactus instructōnis q̄ deus instruit hominē p reuelatōez 7 locutōez **H**iere. j. **V**isit dñs. m. s. 7 te. os me. **E**t post.

p

Ecce tedi verba. m. in ore tuo. **T**ercius est
tactus p punctōis quo tāgit hominem p me-
moriā mortis 7 supplicij eterni. **Can. v.** Ven-
ter meus intremuit ad tactū eius. **Veter** spō-
se ē affectus anime eius. **Q**uartus ē tactus
curatōis 7 purgatōis. quo de purgat aīam
ab amore mundi 7 ab errore dyaboli. **Matth**
vij. Tetigit eum dicens volo mundare.
Quintus ē tactus viuificatōis de quo ha-
betur hic quo de viuificat animā hic p grām
7 ī futuro p glām. **Ps.** Grām 7 glām da. **do.**
Q Tercū qd considerare debemus sunt lig-
vere resuscitatōis que sunt tria. **f.** Contritio
cordis. **p** fessio oris. 7 satisfactō opis. **Et** hoc ē
qd dicit 7 refedit. **f.** p infirmū. **p**positum a malo
quiescendi qd fit p contritōem. 7 cepit loqui.
scilz p p fessionem. 7 dedit illum matri sue. **f.** ec-
clesie. **f.** p satisfactōez. **T**unc. **n.** peccator resti-
tuit matri eccie 7 fit membz eius. qn satisfi-
cit. **U**n de zacheo dicente. **Ecce** di. **bo. m. do**
pau. 7 si que defrau. **red. qua.** **C**hristus dixit.
Hodie bu. **do. sa. a. de. sa. ē.** **Et** sic ptz quartū.
Quinto ponit ex viso miraculo ppli edifi-
catō. 7 diuine maiestatis laudatio. **S**unt. **n.** ex
viso miraculo quatuor subsecuta in populo.
scilz timor reuerentie qz accepit omnes timor
Laus diuine excellētie. qz magnificabāt deū.
Confessio aduentus pmissi. **p**phete qz magnus
ppheta surrexit in nobis. **alle. f.** de q dixit moy-
ses. **p**phetam suscitabit tibi deus d gente tua
Deut. xvij. **Et** gaudium visitatōis plebis is-
rahelite. qz deus visitauit plebē suā. **Et** nota
qz xpc fuit magnus. **p**pheta. qz habuit verba
magne sapientie. **Jo. vij.** **Qu**qz sic locut est
hō. **H**abuit miracula magne potentie. **Luc.**
vj. **V**irtus d il. **ex. 7 sa. om.** **H**abuit exempla
magne sanctitatis 7 vite. **Matth. xj.** **D**iscite
a me qz mitis sum 7 humilis corde. **F**uit etiaz
nr visitator. **Lu. xj.** **V**isitauit nos oriēs exal-
to. **I**n c figura dixit ei deus pr. **F**ratres tuos
visitabis si recte agāt 7 cū quibz ordinati sunt
discite. **j. Reg. xvij.** **O**fficium nanqz visitatōis
est inquirere de vita. 7 iō dicit. si recte agant.
Inquirere de fama. 7 iō subdit cum quibz or-
dinati sunt discite. **C**hristus igr ad nos visitan-
dos veniens 7 inquirens de vita inuenit in no-
bis opa mala. **Jo. iij.** **E**rant. **n.** corz mala opa.
Inquirens hō de fama inuenit qz eramus de
monibz sociati. **Job. iij.** **F**rater sui draconum
7 socius struconū. **I**deoqz iste visitator opa
mala dissoluit. **j. Jo. iij.** **I**n hoc apparet filius

dei vt dissoluat opa dyaboli. **I**pm hō dy-
bolum nobis sociatū de mundo eiecit. **Job.**
xij. **N**unc princeps hō mundi eijciat foras. **Et**
Et sic patet totū de euangelio.

De epla.

Sermo. xvij.

Obflecto vos ne
deficiatis in tribulatōibz meis. **p. v.**
Ephe. iij. **B**eatus paulus gentiū
apls in fide 7 xitate. 7 in carcere positus 7 vi-
ctus 7 catenatus. non cessat fideles xpi doce-
re eplaz ei scribendo 7 mittendo. qz verbum
dei nō ē alligatū vt ipe di. **ij. Thio. ij.** **E**rat at
paulus positus in carcere rome. qn hāc eplaz scri-
psit ephesijs. **i. asianis.** qz apslz nō puerterit
ad fidē. tñ eos ī fide pfirmavit. 7 iō ī fide xpi
eruditōe filij sui erāt. **S**icut. **n.** pater ē solici-
tus ne filij sui pereāt. sic apsls erat sollicitus de
istis 7 in carcere manēs. eos docere n cessat et
deū p eis rogat vt in hac epla ptz. **I**n qdē
epla apsls tñ facit. **P**riō orat ipoz epheso-
rū in fide accepta pfirmatōez vt ppē nihil ab
ipā deficiāt. **I**n pn. eple. **S**ecūdo orat ipoz ī
bono. pfectū vl p ficientiā ibi. **I**n caritate ra-
dicati 7 fundati. **T**ercio subiungit. p collatis
bñficijs grāz actiōes ibi. **E**i aut q potēs ē oīa
facere abūdāter. **P**riō g apsls orat ipoz
ephesioz ī fide accepta pfirmatōez. **di.** **O**ble-
cro vos sup. **p**pter deū ne deficiatis. **f.** xitate
fidei in tribulatōibz meis. **i. qz** vici sum 7 alli-
gat. **S**olēt. **n.** hoies cito deficere 7 turbari in
tribulatōe pastoris. **Zach. xij.** **P**ercute pa-
storē 7 dispgerit oues gregis. **P**riō vobis. **i. qz**
p vobis sustineo. **ij. Cor. j.** **S**ive tribulamur
p vīa exhortatōe 7 salute siue psolamur pro
vīa psolatōe. siue exhortamur **p** vīa exhorta-
tōe 7 salute. **Q**ue ē glā nra vl vīa. **i. qz** vos n
deficiatis s pseueretis in bono est glā vestra.
est etiam glā nostra. **G**lā. **n.** pastoris ē confir-
matō 7 status gregis. **ij. Cor. j.** **G**loria vestra
sumus sicut 7 vos nra. **S**equitur. **H**uius rei
grā. **i. p** hac vestra pseuerantia 7 confirmatō
ne flecto genua mea ad patrem dñi nostri die
su xpi. **E**st enim deus pater domini nostri die
su xpi p naturam 7 nostri p grām. qz nos per
grām in filios adoptauit. **E**x quo omnis pa-
ternitas in celo 7 in terra nominatur. siue per
modum beneficij. siue sit naturalis siue spiri-
tualis. **I**n terra qñtum ad patres 7 prelatos. **i.**
celo qñtum ad angelos nos custodiētes et cō-
seruantes. **Et** nota q dicit nominatur. quia

nec homo nec angelus pprie dicitur pater s
 solus deus. **Matth. xxiij.** Et patrem nolite vo
 bis vocare sup terram. vnus. n. est pat' vester
 qui in celis est. **Samal.** Principalis dicitur
 deus pater noster. qz de non ee ad ee nos du
 xit. qz qui nos genuerunt. **Ut det vobis fm**
 diuitias gl'e sue. i. sicut diues e in gloriose ope
 rando. 7 gloriose munera largiendo. det vo
 bis in qua virtutem corroborari. i. ad corrobora
 randum. vt in eius virtute sitis corroborati. 7
 hoc p spm sanctu eius 7 vbi in interiori hōie.
 id e in ania 7 spū mentis. **De quo. ij. Cor. iij.**
Scimus qm si is qui fons e noster hō corru
 patur. tamen is qui intus renouatur de die in
 diem. **Sed ad quid sitis roborati in interiori**
 homine. **Certe ad habitandum xpm in cordi**
 bus vris. **Unde habitare. i. ad habitandum.**
 7 hoc p fidem. vt. f. fides hiesu xpi habitet in
 cordibz vris. **j. Joh. iij.** Qui manet in carita
 te in deo manet. **Abac. ij.** Iust' ex sua fide vi
 uet. **Christus. n. dupliciter in nobis habitat.**
 scz p fidem q̄tum ad intellectum 7 p caritate
 q̄tum ad affectum. **Et sic ptz primū. ¶ Se**
 cundo apls orat ephesioz in caritate pfectuz
 dicēs. **Huius rei gratia flecto genua mea vt**
 vos radicati 7 fundati in caritate possitis cō
 p̄bendere cum omnibz sanctis. **Compat' aut'**
 caritas radici 7 fundamento. **Radix. n. arbo**
 rū est fundamentū edificioz. ex radice fruct'
 p̄cedit ex fundamento hō refurgit edificium
 qd̄ protegit. 7 hec duo caritas in nobis facit.
Ram fructificare nos facit ac etiam protegit
Coll. ij. In xpo ambulate radicati 7 supedifi
 cati in ipso. **Sic ergo radicati possitis comp̄**
 bendere cum oibz sanctis. i. sicut omnes san
 cti que sit latitudo. i. quanta debeat ee latitu
 do caritatis. que debet vsqz ad inimicos extē
 di. 7 cum hilaritate bene opari quia qui tristis
 dat pdit quod dat. **Opus e ergo latitudine**
 caritatis ne pdamus qd̄ facimus bonuz. **Sz**
 qz abundante iniquitate refugescit caritas mul
 toz. iō opus e longitudine caritatis. 7 iō sub
 dit. que sit latitudo caritatis hoc est pseue
 randi longanimitas. **In caritate. n. stando p**
 seueratur. **Et que sit sublimitas. f. caritatis q**
 sursum cor dirigitur ad celeste premiū. **Aug.**
Hec e sublimitas caritatis qua sursum cor di
 rigitur vt deus in premium expectetur. **Ram**
 si bene oparis etiam ad inimicos etiam hilari
 ter tribuis habes latitudinem. 7 si in his vsqz
 ad finem pseueraueris habes longitudinem.

sed si omnia hec non ppter mercedem supna
 facis altitudinem non habes. 7 ille amor nec
 longitudo erit nec latitudo. **Si ergo amas ipe**
 sit merces quem amas. **Si amas gratis ama.**
Et qd̄ sit. pfundū. f. caritatis. i. vt possitis in
 telligere occultuz dei iudiciū ee. quare isti dat
 7 illi non dat. **Rec hoc dicit vt possimus dei**
 iudicia comp̄bendere que efficiūt omia hec.
Sed vt comp̄bendamus ipa ee in p̄p̄sibi
 lia. **Aug. De occulto. n. iudicio incōp̄hensi**
 bilia video. **Quare autem illi det. 7 illi nō det.**
 nihil ad me. **abyssus e 7 pfundum. idē.** **Runc**
 ergo ipsa caritas exercetur in bonis opibus.
 ad subueniendū alijs 7 vsqz ad inimicos por
 rigitur. 7 hoc latitudo e. **Runc longanimita**
 te aduersa tolerat in eo qz veraciter pseuerat
 hoc longitudo est. **Hoc aut' totum ppter adi**
 piscendam vitam facit q̄ illi pmittit in excel
 so. 7 hoc est altitudo. **Existit hō in alto ipa ca**
 ritas. 7 hoc est pfundum. **pfunda. n. est volū**
 tas dei. cuius cause non inuestigant. cui' grā
 sumus saluati. **Et qz duplex e scientia. f. spe**
 culatiua 7 practica. **Speculatiua aut' p pra**
 cticam pficit. ideo aplus non solum rogat vt
 habeant scientiam speculatiuam de carita
 te. sed etiam practicam vt. f. p opa caritatem
 sciant sicut xpc sciuit. **Et hoc e quod subdit.**
Scire etiam zc. i. rogo etiam qz deus det vo
 bis scire expimentali scientia caritate xpi sup
 eminentem scientie vestre expimentali. **Nul**
 lus enim in se tantam pōt sentire caritate qua
 ta fuit caritas xpi. **Tanta. n. fuit vt seipm da**
 ret etiā p inimicis. **Dulca. n. est caritas cuz se**
 aliqs dat p amicis. **Jo. xv.** **Maiores hāc dile**
 ctionem nemo habet. **Sed supeminet 7 ma**
 xima tunc est caritas qm quis etiam dat se p
 inimicis. sicut xpc fecit. **Ro. v.** **Comendat at**
 caritatem suam deus in nobis. quoniā cū ini
 mici essemus reconciliati sumus deo p morte
 filij ei'. **Excedit etiaz caritas xpi sciētā nrām**
 speculatiuam. qz nullus posset simplici cogni
 tōe app̄bendere tantā abūdantiā caritatis
Abac. j. **Aspicite in gentibz 7 videte 7 admi**
 ramini 7 obstupescite. qz opus factum e i die
 bus nrīs qd̄ nemo credit cuz narrabit. **Et ad**
 que finem debemus scire p expientiā caritate
 xpi supeminentem. certe vt pficiam' in illa et
 ad beatitudinem pueniamus qua deus plen'
 est. in q̄ oē bonū p̄tinet. **Exo. xxxij.** **Ostendā**
 tibi oē bonū. **Et hoc e. Ut impleamini. f. ca**
 ritate. 7 bonis alijs tēdentes p hoc in oēm ple

nitudinē dei. i. illā plenitudinē dei q̄ de nos re-
plebit i p̄ria. i. seipō iniq̄ oīs boni plenitudō p̄ri-
net. **P**lenitudo e² vie q̄ hō caritate ē plen² q̄ ē
plenitudo gr̄e ducit ad plenitudinem patrie.
que ē plenitudo gl̄e. **Jo.** **P**etite vt gaudiū
v̄rū sit plenū. **Et sic p̄t̄z secundū.** **T**ercio
ap̄lus subiungit. p̄ collatis beneficijs gratiaz
actōem di. **Et aut̄ sit gl̄a qui potens ē omnia
facere. que petij 7 p̄ quibz petij 7 ad hoc ge-
nūa flecto 7 sup̄abundanter q̄z petimus aut
intelligimus. i. magis abūdant̄ tribuit nobis
deus q̄z petamus aut intelligam². Sic p̄t̄z in
salomone qui petijt scientiaz tm̄ 7 dedit illi cū
scientia diuitias 7 gl̄am q̄s nō cogitabat nec
petebat. **ij. Reg. ij.** **E**cce feci tibi fm̄ hōdes
tuos 7 dedi tibi cor sapiens s̄ 7 que nō postu-
lasti dedi tibi. **j. Ro. ij.** **O**culus nō vi. nec au-
au. nec in cor bo. ascen. q̄ p̄pa. **te. h. q̄ di. illuz.**
**Et hoc facere nobis potens ē deus fm̄ virtu-
tem q̄ opatur in nobis. i. ita pōt deus hoc in
nobis facere sicut iam fecit in nobis ap̄lis q̄a
eius virtute sumus in fide roborati 7 in carita-
te fundati 7 omnia in ip̄o possumus. **Phil. iij.**
Omnia possum in eo qui me p̄fortat. **I**pi er-
go sit gl̄a. 7 vbi. certe in eccl̄ia iustoz. **Alibi. n.**
non valet gr̄a 7 actio. **Aug.** **N**on ē locus veri
sacrificij in toto mundo extra catholicā eccl̄e-
siam. 7 hoc totū in xp̄o biesu. i. p̄ biesuz xp̄m
Ipe. n. ē altare aureū. qd̄ ē ante oculos dei su-
per qd̄ offerendum ē. vt d̄i **Apoc. viij.** **E**t iō
omnes orōnes p̄ biesum xp̄m terminant̄. **E**t
quanto tpe fiet hoc: certe in oēs generatōnes
seculi oīm seculoz contētini amen. **W**oz-
litas. **S**ic ex dict̄z p̄t̄z ap̄ls i hac epl̄a ad tria
nos hortat̄. **P**rimo vt p̄pter nullas tribula-
tōes vel p̄pter quecūqz mala euenientia a ve-
ra fide deficiamus. sed sumus corroboreti in-
tus in anima fide xp̄i. **S**ecundo vt sumus ra-
dicati 7 fundati in caritate fm̄ quatuor dime-
siones caritatis. 7 habeamus experimentales
scientiā xp̄i que p̄ opa caritatis manifestatur.
7 hoc vt impleamur omni plenitudine xp̄i. s. f.
gr̄e 7 gl̄e. **T**ercio vt in eccl̄ia deo p̄ beneficijs
gr̄as referamus. **A** **C**irca primū nota qd̄
tria sunt que debent nos in fide xp̄i firmiter
stabilire. s. fidei veritas 7 bonitas. fidei virtus
7 fidei meritū sine vtilitas. **P**rimū ergo
ē fidei veritas 7 bonitas. **N**ulla. n. alia fides ē
bona 7 vera nisi fides xp̄iana. quod patet ex
tribz. **B** **P**rimo ex miraculoruz factōe
In nulla. n. alia fide fiunt miracula nisi in no-****

stra. que ab initio mundi fuit miraculis confir-
mata. 7 maxime tempore prophetarum quā-
do eam p̄phetabant 7 tempore ap̄loz qui eā
p̄dicabant 7 in cordibz hominuz plantabant
Mar. xvj. **S**igna aut̄ eos qui cre. bec se. in
no. me. **te. ci.** **D**eus autem non coopatur ma-
lis. **C**um igitur miracula per solam potentā
dei fiant. liquet fidem ad quam confirman-
dum miracula fiunt esse bonā. **I**psi etiam sa-
raceni confitentur qd̄ machomet nullum mi-
raculum fecit. **S**ecundo ex tyrannorum
persecutione. omnem namqz regnum apparet
esse consumptum ab inimicis propter eorum
potentiam. **E**xemplum de regno assiriorum
7 grecorum 7 romanoz. **F**ideles autem p̄-
pter fidem christi quam tenebant maximas 7
generales persecuciones 7 multo tempore ab
imperatoribus romanis 7 principibus mun-
di passi sunt. vt dicit **Augustinus.** 7 non po-
tuerunt eam extirpare. imo ipsa semper cre-
scebat. 7 ydolatria 7 imperium deficiebat. et
quando vnus interficiebatur decē credebāt.
Hec autem nullo modo potuissent fieri. nisi
deus sustentasset eam. qui mittebat angelos
qui interficiebant inimicos. vel conuertebant
eos. vt patet in constantino conuerso. 7 in tar-
quino ab osse piscis suffocato. **C**um ergo de²
sustentauerit eam liquet eam esse bonam.

Tercio ex malozum factione que in fide
christiana fiunt que tot sunt qd̄ propt̄ ea om-
nino xp̄ianismus 7 christiani extirpari debe-
rent. 7 tamen fides semp̄ stat. 7 defendit chri-
stianos. **N**ulla natio tantum offendit contra
fidem 7 leges suam sicut christiani 7 maxime
vbi deberet esse fons sanctitatis. scilicet in cle-
ro 7 in eccl̄ia romana. ibi est viciorum senti-
na. per quod maxime patet qd̄ in fide christia-
na operatur virtus diuina. al̄s deficeret sicēt
mala. cum malum se sustentare non possit. bo-
num autem seipsum sustentat. **H**ic cadit ex-
emplum cuiusdam iudei de hispania qui an-
teqz baptizaretur voluit venire ad curiam pa-
pe. **Q**ui videns ibi tot mala fieri. dixit. **H**ere
fides ista sustentatur a deo. **H**oc etiam pa-
tet in iudeis qui tamdiu sustentati sunt q̄z
diu bonam fidem sustinuerunt. **E**t statim po-
stqz fidem christi bonam non receperunt ex-
terminati sunt. **S**ecundum qd̄ in fide
christi debet nos stabilire: est fidei virtus.
que q̄stum ad tria mirabilis apparet. **L** **P**rimū est quia fides facit homines

Ad ista nos hortat

filios dei. **Jo. j.** Dedit eis potestatem filios dei fieri. Et eripit de seruitute dyaboli. Omnes enim nascimur filij ire et serui dyaboli. sed per fidem quam in baptismo recipit ab eorum potestate eripimur. **Coll. j.** Qui eripuit nos de potestate tenebrarum et demonum. Hoc figuratum fuit in occasione agni per cuius fidem. id est per fidem illius quem ille agnus figurabat filij israel liberati sunt de seruitute pharaonis. **Hebreo. xj.** Fide moyses celebravit pascha. et sanguinis effusionem. id est habuit fidem quam illius agni moysi figurabat mortem inordinati filij dei. per quam fide erepti sunt de manu pharaonis. **Matth. xvj.** Porte inferi non preualet aduersus eam. **Secundum** est quod fides nostra liberat nos a triplici morte. scilicet nature. culpe. et peccati. **Jo. xj.** Qui credit in me etiam si mortuus fuero. et postquam mortem nature mutat in resurrectionem glorie. Et ideo qui fideliter moritur non debet dici quod moriatur. sed quod gloriosam vitam inchoet. **1. Thimo. iij.** Si enim crederet quod gloriose moriturus est et resurget. ita et deus eos qui dormiunt. periculis adiuuat. **Aug.** Tanta gratia deus fidei prestitit ut mors quam constat vite esse contraria. instrumentum fieret per quod transiretur ad vitam eternam. **Hebreo. xj.** Fide enoch translatus est ne videret mortem. **Tercium** est quod fides facit nos retinere mundum et bonum eius. que sunt tria. scilicet honores. delitie. et diuitie. **Hebreo. xj.** Fide moyses gradibus effectus negavit se esse filium filie pharaonis. Ecce honores. **Magis** eligens affligi cum populo dei quam terrene iocunditatis peccatum habere. Ecce delitie. **Maiores** diuitias existimans thesaurum egyptiorum improprie christi. Ecce diuitie. **Omis** enim homo sanctus ista tria continent. propter fidem quam habet de futura gloria. Quia ut dicit apostolus. **1. Cor. xj.** Si in hac vita tantum in christo sperantes sumus miserabiliores sumus in omnibus hominibus. Hoc fuit figuratum in captione iericho. **Iericho** luna interpretatur et significat mundum. quod ut luna mutat. que mandata fuit capi per tredecim circuitus. ut patet **Iosue. vj.** Qui signant tredecim articulos fidei quibus muri iericho funditus corruerunt quia qui perfectam fidem habent totus mundus ante eos cadit. **Hebreo. xj.** Fide muri iericho corruerunt. **Tercium** quod nos in fide christi debet stabilire est fidei meritum siue utilitas. **Fides** enim nostra est valde ardua et ad credendum et ad exequendum. et ideo habet magnum meritum. **Quod** patet quantum ad tria. **Primo** quantum ad peccatorum remissionem. quia per fidei meritum pecca-

ta dimittuntur. **Lu. v.** Quorum fidem ut vidistis bipes dixit. **Homo** remittit peccata. **Secundo** quantum ad salutis et gratie consecutionem. quia per fidei meritum homo meretur salutem anime et gratiam dei. **Luce. vij.** Fides. et sic te. **Per** fidem saluata est raab meretrix. **Hebreo. xj.** Fide raab meretrix non perijt cum incredulis. **Tercio** quantum ad vite eterne possessionem. **Per** fidem enim homo meretur vitam eternam. **Joh. vj.** Qui credit in me habet vitam eternam. **Ro. iij.** Et autem qui non operatur. credenti autem in eum qui iustificat impium reputat fides eius ad iusticiam sicut propositum gratie eius. **Exemplum** de latrone crucis. qui propter hanc quam habuit in christum. cum tamen nihil boni fecerit. hec tria est consecutus. scilicet remissionem peccatorum salutem anime que per gratiam hic habet. et vitam eternam. **1. Petri. i.** Hodie mecum eris in paradiso. **Secundo** nos hortatur ut si in radicibus et fundamentis in caritate. **Et** ubi nota est septem ponit conditiones quas circa caritatem habere debemus. **Primo** enim in caritate esse debemus radicati. ut sicut a radicibus virtute procedunt omnes fructus. ita omnia opera nostra procedunt a caritate. **Aliter** enim facta perducuntur. **1. Cor. xij.** Si distri. in ci. pau. om. fa. et si tra. cor. me. ig. it. ut ar. car. aut non ha. nihil in predest. **Secundo** in caritate debemus esse fundati. **Unde** sicut edificium stabilitur super fundamentum. ita nos et opera nostra sunt stabilita in caritate ut nullis temptationibus ab eius integritate euellamur. **scilicet** nec propter pluuia carnalis delectationis. nec propter flumina tribulationum. nec propter ventos honorum. **Matth. vj.** Assimilabit viro sapienti qui edificauit domum suam super petram. et descendit pluuia et venerunt flumina et flauerunt venti et irruerunt in domum illam et non cecidit. **fundata** enim erat super petram. **Sic** erat fundatus apostolus qui dixit. **Ro. vij.** Quis nos separet a caritate christi. quod dicitur nihil. **Tercio** in caritate debemus esse latentes ut caritas nostra non recludatur solum ad nos. et ad nostros. sed exte datur ad extraneos ac etiam ad inimicos. **Matth. v.** Diligite inimicos vestros. beneficia his qui vos oderunt. **Si** enim diligitis eos qui vos diligunt quam mercedem habebitis. **Quarto** debemus esse longi in caritate ut de caritate vicem perueniamus ad caritatem patrie. quia caritas nunquam excidit. **Sicut** enim anima nostra in infinitum est longa quia in infinitum debet durare ita et caritas debet esse in infinitum longa ut semper cum anima nostra viuat. **1. Iohan. iij.** Qui manet

non est caritatis

in caritate in deo manet. sed deus ē ppetu^o ergo caritas nostra erit ppetua. ¶ Quinto debemus eē sublimes in caritate. qd tunc est qn p opa caritatis nō querim^{us} nisi celeste premiū 7 temporalia dedignamur. Sublimes psonē vilia dedignant s̄ magna cogitant 7 magna sperant. **Phil. iij.** Nostra puerfatio in celis ē. Unde 7 saluatorem expectamus qui refoz. cor. bu. no. confi. cor. cla. sue. ¶ Sexto debemus esse pfundi ī caritate. vt profunda mysteria dei credamus ex magna caritate pcedere. 7 ex magna caritate esse qd ea nobis occultat. vt. s. magis mereamur. ¶ **¶** Vel simus pfundi in caritate vt illis qui sunt in pfundo terre scz mortuis cōpatiamur 7 beneficiamus vt liberentur ita qd caritas nostra sit sublimis vsqz ad celum. 7 pfunda vsqz ad infernum.

¶ Septimo supercellentem caritatē xp̄i debemus habere qua cū eēt diues in omnibus. voluit fieri pauper. vt nos ditaret cum eēt dōminus omnium voluit esse seruus vt nos a s̄nitate liberaret. cum esset vita ppetua voluit mori vt nos a morte ppetua liberaret. ¶ Debemus etiam p experientiam scire vt p eius amore fiamus paupes nostra paupibz largiē dō. **Mat. xix.** Si vis pfectus esse vende oia que habes 7 da paupibz. Fiamus serui iugū religionis salubriter subeundo 7 prelati ecclēsie humiliter obediendo. **j. Cor. ix.** Cū eēm liber ex omnibz omnium me seruū feci. Et mori amur p salute pximoz si est necesse. **Hic** cadit exemplum paulini epi nolani qui pro filio vidue se tradidit in ppetuaz seruitutē. vadēs in africam vt filium vidue a seruitute liberaret. vt di. **Breg. in dya.** ¶ Tercio nos hortatur ad gr̄arū actōes. Debemus. n. deo intime regratiari qz mirabilia nobis fecit. Debemus enī deo regratiari p bonis nature. p bonis fortune. p bonis gr̄e. ¶ Nam naturā excellentem nobis dedit vt pote ad imaginem suam factā. **Gen. j.** Faciamus ho. ad imag. 7 simi. nostrā. **Sup** omnia bona fortune nos constituit ac etiam sup omnes creaturas inferiores. **Ps.** Omnia subiecisti sub pedibz eius. Bona ho gratie sunt innumerabilia. que fecit nobis et quotidie facit. que omnia enumerare esset nimis longum. 7 iō dimittantur ad p̄ns. Et sic patet de moralitate 7 consequenter totum.

¶ Dominica. xvij. de euangelio.

Sermo

xcviij.

Quoniam intrasset
biefus in do. cui. p̄in. p̄ba. sab. **Luc. xiiij.** Hodiernum euangeliū hiftoziale 7 doctrinale ē. Nam in eo narratur quō xp̄c fuit inuitatus ad quoddā cōuiuium a quodam phariseo 7 ibi quendā ydropicus sanauit. ponitur etiā in eo alta doctrina 7 vtil 7 necessaria. intrauit. n. biefus ad comedēdū vt amicus. sanauit vt medicus. docuit vt magister. Et fm hoc p̄ns euangeliū principāliter diuidit in tres ptes. Nam primo quoddā cōuiuium a quodā phariseo xp̄o exhibitū p̄mittit. In p̄n. euang. Secundo miraculū circa quēdam ydropicum a xp̄o sanatum inserit ibi. Et ecce quidam homo ydropicus. Tercio documentum habende b̄nilitatis salubriter subinfertur ibi. Dicebat autē ad inuitatos p̄bo. intē. quō p̄mos accubitus eligerent dicens ad illos. Cum inui. fu. ¶ Primo ergo cōuiuiū a quodam phariseo xp̄o exhibitum p̄mittit. Et hoc ē quod di. Cum intrasset biefus in do. cui. p̄in. p̄ba. Et nota qd ibi pharisei 7 legispiti obseruabant eum. s. si sabbato curaret 7 hoc faciebant vt accusarent eū apud pontificem 7 apud p̄m diffamarent. qd legem moysi violaret. Sed nūquid fuit inuitatus solum ad manducandū panem. Ad hoc dicendum qd mos ē scripture sic loq. **Al** forte hoc di. eo qd iudei die sabbati nihil coq̄bant s̄ in p̄cedenti sero comedēdā coquebāt. ¶ **¶** Moraliter autem nota qd in hoc euangeliō sex cōmendabilia de xp̄o dicūt p̄tra sex vitupabilia que de phariseis notantur. **Ray** pharisei in hoc p̄uiuiō de sex rēp̄bendi p̄nt 7 merito vitupari. ¶ **¶** Primum est eorum falsa amicitia. quia ostendebant se amicos xp̄i 7 inuitabant eum ad cōuiuiū sua sicut amicū 7 insidiebantur ei 7 obseruabant eum vt possent eum accusare 7 vituperare. **Luc. xxij.** Ecce ma. tra. me mecum est in mensa. Talis est amicitia multorum qui alios pascunt cibus et carnibz eorum vescuntur. **Prover. xxij.** Noli esse in cōuiuijs potatorū nec in cōmestationibus eorum qui carnes ad vescendū conferūt. **Ho.** Carnes ad vescendum conferre ē in collocatione vicissim vicij proximorum dicere. Talis est amicitia proditorum. Sic fecit ab. solon amon fratri suo quem inuitauit ad cōuiuium 7 ibi fecit eum occidi. **ij. Reg. xij.** Talis est amicitia mundi. que cū pocula dat. ducit

hominem ad furcas inferni. Contra hoc vitu-
pabile ē cōmendabile ex pte xpi. s. vera amici-
cia. qz ipos infirmos infirmitate pessima scilz
peccati 7 paupes virtutibz que ē summa pau-
pertas non deserit. **Prover. xvij.** Omni tēpe
diligat qui amicus ē. **Propter** hec duo amici
mundi qui sunt amici ficti cōsueverunt rece-
dere ab amico mundi. s. ppter mala que patit̃
7 ppter paupertatem quam incurrit. **Prover.**
xiiij. Amici dicitū ml̃ti a paupe aut̃ 7 si quos
habet recedunt ab eo. **Sed** xpc vt ver^{us} ami-
cus nullo tpe recedit. **Luc. xj.** Quis ve. hab.
am. 7 ib. ad il. me. no. i. in pfundo tribulatōnis
qz tunc ē patus iuuare. **Poe.** Amicus in ne-
cessitate pbatur. **Secundum** ē eoz iniqui-
tas. qz ipi pleni iniquitate 7 peccato querunt
transgressionem 7 peccatum in eo qui pecca-
tum non se. nec innē. ē. **in ore eius. j.** **Petri**
ij. Contra qd̃ dicit̃ **Mathei. vij.** Ypocrita ei.
p. tra. de. oc. t. **Prover. xxiiij.** Ne insidieris et
queras iniquitatē in domo iusti. **Et** hoc ē qd̃
hic dī. **Et** il. obser. eum. **Nota** qz iudei obser-
uabant psonam xpi cum dicebant in beelze-
bub p̃ncipe demonioz eijat demonia. **Lu.**
xj. Item xpi sapientiam cum miserunt disci-
pulos vt caperent eum in sermōe. **Mat. xxij.**
Item eius bonitatē vt hic quia ipi obserua-
bant eum si sabbato conferat bona sanitatis.
Jo. ix. Non ē hic homo a deo qui sabbatum
non custodit. **Cōtra** hoc ex pte xpi ē summa
benivolentia. quia suis obfuaratibz benigne
loquitur. 7 rōnabilit̃r ondit se irrep̃ensibilē
eē. **Jo. viij.** Quis ex vo. ar. me de pec. **In** eo-
dem. **xviij.** Si male locutus sum te. phi. d̃ ma.
Si autem bene cur me cedis. **Tercium** est
eoz incōpassibilitas. quia palitico 7 alijs infir-
mis quos xpc curabat non compatiebantur.
sed curatis insidiebantur curatōnem calūniā-
tes. **Greg.** Vera iusticia cōpassionem habet
falsa nō indignatōem. **Cōf** hoc ex pte xpi
est vera pietas. qz compassus est ydropico et
in anima 7 in corpe sanauit eum. **Pietas** aut̃
mundi est solum circa corpa sed d̃ animabus
non curat. **Quia** vt di. **Aug.** Infirmatur hō
7 moritur 7 omnes amici conueniūt 7 plorāt
7 adducunt medicos. morit̃ nō fm animam
nullus compatit̃ nullus plorat. nullus pcurat
medicum. **Quartum** est eoz insipietia q̃a
interrogati cum debebant loqui tacuerūt. **Et**
merito vt di. **Beda.** interrogati tacent qui s̃
se dictum quicquid̃ dixissent vident nā si di-

xissent h̃ sabbato curare. cur ergo obseruabāt
eum. si aut̃ dixissent non licet. cur sabbato ad-
aquabant 7 curabant pecora sua cum sit ma-
gis seruale opus q̃ sanare infirmū. 7 iō tacue-
runt nescientes quid dicerent. **Eccl. v.** Si est
tibi intellectus responde. pximo sin aut̃ man^{us}
tua sit sup os tuuz. **Contra** hoc est ex pte xpi
summa sapientia. qz vidit cogitatōes eorum
7 eis r̃ndit 7 ostendit qz in ope caritatis sab-
batum non soluebatur. 7 ad hoc sabbatū fuit
ordinatum. vt in eo homo intenderet opibus
caritatis 7 p hoc demonstrauit qz ipi legē nō
intelligebant. 7 p consequens non seruabant.
Quintum ē eoz supsticio 7 indiscreta reli-
gio qz minima summope obseruabant. s. ba-
ptismata calicū 7 viceoz 7 non māducare ni-
silotis manibz 7 cetera talia. **De** magnis autē
nihil curabant colantes calicem. camelum at̃
deglutientes. **Mat. xxiiij.** Ne vobis scribe 7
pharisei qui mundatis qd̃ de foris ē calicis et
pabsidis. intus aut̃ estis pleni rapina 7 immū-
dicia. qui decimatis mentā 7 anetū 7 ciminū. 7
relinquitis que grauiora sunt legis misericor-
diam 7 iudicium 7 fidem. **Hoc** viciū vald̃ tā-
git religiosos sicut tunc tāgebat phariseos q̃
habent conscientiam ad modū camuti exten-
dentes eam 7 restringentes sicut placet eis. **S̃**
hoc ē xpi discreta religio qz de magnis multū
curabat. nam in caritate. obediētia. misericor-
dia 7 iusticia 7 ceteris virtutibz vsqz ad mortē
firmus stetit. **Baptismata** aut̃ calicū 7 viceo-
rum 7 non lotis manibz manducare 7 ceteras
cerimonias que ad rem nihil faciunt manda-
uit dimitti. **Jo. iij.** Veniet hora quando nec
i mōte hoc neqz hierosolimis adorabitis pa-
trem sed eos qui adorant eum in spū 7 verita-
te adorare optz 7 non in ymbra cerimoniarū.
Sextum ē vana gloria eoz qui eligebant
primos accubitus in cenis 7 prias cathedras
in sinagogis 7 vocari ab hominibz rabbi. **Cō-**
tra hoc ē pfunda humilitas xpi qz cum esset
dñs omnium 7 verus filius dei. intantū se hu-
milianit qz tanq̃ mendicus inuitatus ad prā-
dium iuit 7 humiliter panem comedit. **Phil.**
ij. Humilianit semetipm̃ zc. **Secundo** mi-
raculum circa quendam ydropicum a xpo sa-
natum inferitur. **Et** hoc est. **Et** ecce quidam
ydropic^{us} erat ante illum. **Cyillus.** Ydropic^{us}
metu phariseoz non postulabat ppter sabba-
tū curari. s̃ solū astabat vt ex aspectu misert^{us}
eius sanaret eum. qd̃ dñs agnosceus non po-

stulabat ab eo si vellet sanus fieri s̄. ptinus sa-
nauit eum. **Blo.** ydor aqua nomiatur. **And**
ydropsis morbus aquosus ē subtercutane⁹
de vicio vesice natus cū inflatōe turgenti ⁊ an-
belitu fetido. **Et** ē ppriū ydropici q̄ quanto
plus biberit tanto plus sitit. **Et** rīdens bie-
sus. s̄. insidiosis obseruatoib⁹ ⁊ cogitatōib⁹
eoz quas tanq̄ deus videbat. dixit ad legis-
pitos ⁊ doctores. **Silicet** sabbato curare. i. ē
licitum sabbato intendere opib⁹ caritatis sine
sabbati violatōe. **Theop.** In sua aut̄ interro-
gatiōe teridet eos sicut amentes. deo. n. bene
dicente sabbatum ipi. phibent bona opari in
eo. **Dies.** n. que bona opa non admittit male
dicta ē. **At** illi tacuerunt. s̄. tanq̄ p̄icti. **Ipse**
ho app̄bensum sanauit ac dimisit. **Et** respō-
dens ad illos. s̄. cogitatōib⁹ obseruatorum ⁊
insidiatorū di. **Cui⁹** ve. a. zc. **Exemplo** soluit
questionē vt oīdat eos sabbatum violare in
opib⁹ cupiditatis qui eū arguunt in opib⁹ ca-
ritatis violare. q. d. **Si** vos non creditis sab-
batum violare i opibus cupiditatis qd̄ tñ ve-
re soluitis cū sit opus huile. quātomagis ego
non soluo in ope caritatis cum sit opus dei et
spūale. **¶** Moraliter aut̄ p̄ istū ydropicū in-
telligitur auarus ⁊ luxuriosus. **Ista.** n. genera
peccatorū magnam habēt cū ydropico cōne-
mentā. **Ydropicus.** n. vt dicitū ē habet infla-
tōnem ventris ⁊ anbelitū fetidū ⁊ quanto pl⁹
bibit tantoplus sitit. **¶** **Hec** aut̄ tria cō-
ueniunt multū luxurioso ⁊ auaro. **¶** Nam luxu-
rius habet ventrē inflatū. i. concupiscentiā
accensam ita qd̄ ab ipa totus vrit ⁊ ita fortit̄
vritur qd̄ nō discernit inter marē ⁊ feminā. qd̄
discernunt bestie nec aliqñ iter ⁊ sanguineos.
vt ptz d̄ amon qui ꝓcubuit cū thamar sorore
sua ⁊ absoluit cum cōcubinis p̄is sui. vt patz
Re. xvj. **¶** Item habet anbelitū fetidū corā
deo. qd̄ tota die carnalia cogitat carnalia loq̄-
tur ⁊ carnalia opatur que fetent coram deo ⁊
hominib⁹. **Omnis.** n. mulier fornicaria abomi-
nabilis est vt stercus. **Iob. j.** Cōputruerūt
iumen. in ster. suo. **Et Eccl. ix.** **Omnis** mulier
q̄ ē fornicaria q̄i stercus in via cōculcabit. vñ
pena fornicatorū erit qd̄ mittent̄ in stagnum
ignis ⁊ sulphuris fetidi. vt sicut in carnalibus
fetuerunt ita in fetore crucient̄. **Apo. xix.** **Dis-**
si sunt in stagnum ignis ⁊ sulphuris. **¶** **Uñ** sup
sodomitas dñs pluit ignem ⁊ sulphur. vt sic
in voluptatib⁹ fetebant ita ⁊ in fetore ⁊ p̄ fetore
punirent̄. **Apoc. xvij.** **Sicut** fecit vobis fa-

ydropsis h̄y tres ḡnera

cite illi. **Hic** cadit exemplum de illo angelo q̄
obuiauit vni muliere lubrice ⁊ ornate ⁊ obtu-
rauit sibi nares dicens qd̄ fetebat coram deo.
⁊ angelis. **Et** qd̄ luxuria sic feteat patet p̄ suū
contrariū. s̄. virginitatem que valde redolet.
p̄trana. n. p̄trarijs opatōes habent. **And** qd̄
d̄ vnicoznis animal ferocissimū capit in gre-
mio virginis. p̄pter odorem. n. venit ad virgi-
nem puellam a venatorib⁹ in desertum ductā
⁊ dormit in gremio eius. ⁊ tunc a venatoribus
capitur ⁊ ligatur. **Similiter** filius dei sentiens
odorem virginis gloriose descendit ⁊ dormi-
uit in vtero eius. **¶** **Tercio** luxuriosus ē om-
nino insatiabilis. **Prover. xxx.** **Tria** sunt insa-
tiabilia. infern⁹ ⁊ os vulue ⁊ terra q̄ nūq̄ satia-
tur aq̄. **¶** **Dōt.** n. hō in actu carnali deficere sed
nūq̄ latari. **¶** **Istū** ydropicū. i. luxuriosū dñs
sanat dū app̄bēdit eū p̄ aliquā magnā infir-
mitatē. vt p̄ artā penitentiā dū ei grā penitentiā
faciendi a deo ꝓcedit. **Sic** app̄bēdit magda-
lenā. ⁊ restrixit ꝓcupiscentiā ei⁹. **¶** **Istis** duobus
modis hoc viciū sanat. s̄. p̄ infirmitatē ⁊ p̄ ar-
tā penitentiā. **De** primo **Eccl. xj.** **Valicia.** i. in-
firmitas hore vni⁹ obliuionē facit luxurie ma-
xime. **De** secūdo. **¶** **Coz. iij.** **Mortificatōem**
biefu r̄pi in corpib⁹ nr̄is circūferētes vt. s̄. cō-
cupiscentia extinguat̄ sup̄. ad libidinē. **Pro-**
pterea vt di. **Aug.** **Carnē** viam tomate ieiunij.
Silr hec tria ꝓueniūt auaro. **¶** **Pr̄o** eniz
auar⁹ habet vētrē inflatū. **¶** **Venē** auari s̄ cel-
laria ⁊ horrea q̄ sp̄ sunt plena. qd̄ expectat ma-
iorē caristiā ⁊ iō nō vēdit vetera. donec supue-
niāt noua. **¶** **Ps.** **Pr̄optuaria** eoz plēa. **Pro-**
uer. xi. **Qui** abscondit frumētā maledicet. **¶** **Itē**
venē auari ē inflat⁹. qd̄ diuitias comitat̄ sup-
bia. **¶** **Uñ** sup̄ illud. **j.** **Tibi.** vj. **Diuitib⁹** huius
seculi ꝓcipe nō sublime sape. di. **Aug.** **Ver-**
mis diuitū supbia. **¶** **Sap. iij.** **Dirūpet** illos i-
flatos. s̄. diuites ⁊ auaros. nā diuina sentētia sic
malle⁹ ꝓterēs petras ꝓteret eos. **Et** tūc verifi-
cabit̄ illud **Iob.** **Diuitias** q̄s deuorauit euo-
met. de vētre ei⁹ extrahet eas de⁹. **¶** **Secun-**
do auar⁹ fetet. qd̄ ad s̄ram auar⁹ vt auget pe-
cuniā. comedit panē alea. cepas ⁊ malas car-
nes emit. ⁊ oīa putrida comedit. ⁊ bibit vinū
corruptū ⁊ acetosū. p̄pter qd̄ os ei⁹ fetet. **¶** **Ps.**
Sepu. pa. ē. g. e. **Portat** etiā vestes mucidas
⁊ vinctuosas ⁊ totā familiā facit viare in mi-
seria. **Prover. xv.** **Cōturbat** domū suā qui se-
ctat̄ auariciā. **Fetet** etiā spūaliter auar⁹ coram
deo ⁊ hoib⁹. **¶** **Quia** vt di. **Boc.** **Largitas** sp̄

caros facit auaricia ho odiosos. **U**n auarus omnes maledicunt 7 abominant tanq̄ re feti dam. **D**ultum fetet auar? q̄ deū negat 7 crucem numi adorat 7 aiā suā vendit dyabolo 7 corp? sūmit. 7 familiā cōturbat 7 pximo n̄ cōpatit. **E**ccl. x. Auaro nihil ē scelestius. 7 nihil ē iniquius q̄ amare pecuniā. **P**ic. n. 7 animā suā venalē h̄. j. **E**bi. vj. Radix oīm maloz ē cupiditas. **T**ercio auarus sp̄ sitit et nunq̄ satiat. **E**ccl. v. Auarus nō ipebiq̄ pecunia. **P**rouer. xx. Sanguisuga due sunt filie dicentes affer affer. Sanguisuga ē dyabol? qui sitit sanguinē hūanū. cui? due sunt filie. s. p̄cupiscentia 7 auaricia. q̄ dicūt sp̄ affer affer. 7 nunq̄ satiant. **Q**uarta aut̄ sunt rōnes quare auarus bonis mundi satian non pōt. **P**rima ē bona mūdi nō intrāt ad animā ubi ē desiderium habendi. **E**t iō hō quādo incipit ditari magis sitit. qz bōa sibi appropinquāt non tñ intrant ubi ē desiderium habendi. **P**oeta. Crescit amor numi quātū ip̄a pecunia crescit. **E**xemplū si quis haberet magnam sitim 7 teneret ciatū vini in manibz quā tomagis appropinquaret ad os tātomagis si taret si nō biberet. **S**ecunda ē. qz diuitie sē materia in q̄ auaricia nutrit. **U**n non habēt auariciā expellere s̄ nutrire. **E**xemplū si quis multa ligna p̄icit in fornacem nō extinguunt fornacem. sed accēdūt. **S**ic qui plura cōgregat. plus accendit ad habendū. **S**eneca. **P**ecunia p̄didit o te felicē si cum illa auariciā p̄didisses. adhuc es felicior qz tante rei malicia ē subtracta. **T**ercia ē. qz diuitie nullaz conuenientiā hnt cū aiā. qz aiā ē sp̄s. 7 diuitie sunt res materiales. **U**n nec implere nec euacuare eam pōt. **E**xemplū si quis vellet implere vnā vegetē sapiētia v̄ virtutibz nō posset. qz in nullo pueniunt. **Q**uarta ē qz aiā facta ad imaginē dei ē capax ip̄ius dei 7 p̄cōsequēs p̄fecti boni. **O**mnia aut̄ bona mundi nec p̄fecta sunt. nec aliquid sunt respectu capacitatis anīe 7 iō ip̄am implere nō possunt. **E**xemplum si quis vnā domū implere vellet vno grano tritici fantasticus eēt. **S**ic anima si totum mundū haberet non posset implere. **S**olus aut̄ deus q̄ ē p̄fectum bonum. 7 oīa bona cōtinens replet capacitātē anīe. **A**ug. **F**ecisti nos dñe ad te. 7 inquietū ē cor nostrū donec requiescat in te. **P**s. **Q**ui replet in bonis desiderii tuū. **I**stū ydropicū. i. auarū dñs sanat: dñs apphēdit eū. i. cobibet 7 tenet appetitū e?

ne temporalia appetat sed supna. **U**bi nota qz circa diuitias triplex defectus in hominibz cōtingit. **P**rimus ē in male acquirendo. 7 talis vocatur cupidus. **C**upidus ē qui semp̄ inbiat habendis. 7 nunq̄ faciat habitis. talis h̄z manum porrectā ad accipiēdū 7 p̄ oīm modum nitit̄ pecuniaz extorquere nichilominus tñ talis expendit. **T**ales sunt omnes romani 7 florentini qui mirabiliter sunt cupidi acquirendo p̄ p̄bas 7 nephas sed multa expēdunt. **I**ste sanatur vt dictuz ē cum domin? p̄ grām suam cobibet appetitū eius ne terrena cōcupiscat. **S**ecundus defectus ē in nimis tenaciter retinendo. quē quis habet h̄z non i debito 7 malo mō lucret talis vocatur auarus. **I**n quo genere sunt oēs mulieres qz oēs sunt tenaces 7 anare. **D**e h̄mōi sunt etiā quidam homines pui cordis qui nō querūt magna lucra. sed qd̄ habent tenaciter tenent. **I**n Betiā genere sunt quidā homines senes quibz deficit calor naturalis 7 iō sunt sicut milans dicētes myo myo. **T**alis curatur p̄ manus aptoz dando elynas. qz p̄traria contrarijs curatur. **E**xemplū de zacheo q̄ sic fuit curat? q̄ ait. **E**ccl. di. b. m. **T**u. xix. **E**t talis significat p̄ illū q̄ habebat manū aridā cui xpc̄ di. **E**xē. ma. t. **T**u. vj. **S**up q̄ di. glo. **Q**ui plus valet tali curatōi qz elynaz largitio. **T**ercius defectus ē in male expendēdo. cū quis cōsumit substātiā suā in symbolis 7 tabernis 7 cum meretricibz. **P**rouer. xxij. **V**acantibz potibz 7 dantes symbola cōsument. **E**t talis vocat̄ p̄ digus sic p̄sumpsit substātiā suā fili? p̄dig? vt patz **L**uc. xv. **T**ales raro curāt. nisi postq̄ oīa cōsumpserit. **U**n ille fili? p̄dig? postq̄ oīa p̄sumpserat. reuersus ad se dixit. qnti. mercenarij i do. pa. m. a. pa. **E**t seq̄t. **S**urgā 7 ibo ad p̄rem meū. va de 7 tu fac sistr. pōt et p̄tingē qz aliq̄s sit cupid? 7 auar? 7 p̄digus sil. n̄ qz p̄digalitas 7 auaricia sē cōtraria q̄ eidē sil̄ inesse nō pōt. **E**t sic patz secundū. **T**ercio documentum humilitatis habende a xpo salubriter subiferē. **C**irca qd̄ quatuor facit. **P**rimo p̄ponit parabolā de nuptijs ibi dicebat at̄ ad inuitatos parabolaz istā. **S**ecundo docet quid fugiendum sit in nuptijs. quia primus locus ibi. **N**on discum. in p̄mo lo. **T**ercio quid eligenduz. qz locus nouissimus. **Q**uarto subditur cōmunis sententia 7 rō vtriusqz. ibi qz omnis qui se buxeralta. **P**rimo ergo p̄ponit parabolam de nuptijs. **E**t hoc est. **D**icebat aut̄ ad inui-

Tr. de gin. c. d.

37

tatos pabolam istam. **Slo.** aliquid mystice si-
gnificantem. intendens quomodo zc. i. intelligens et
videns quomodo ad primos accubitus labora-
rent. **Uel** intendens persuadere i doctrina sua
quomodo debent accubitus in ecclesia eligi. **Litera** pla-
na e. **Mystice** autem nota quod nuptie iste notant vel
significant nuptias spirituales quas deus i pnti
celebrat cum anima fidelis p fidem. n. z dilectionem
quia cum deo desponsatur. quod in baptismo
fit. **Osce. ij.** Sponsabo te mihi in fide. **In** his
ergo nuptiis coniungitur deus anime p fidem et
dilectionem. **Ex** qua coniunctione triplex bonum
puenire debet quod in matrimonio carnali esse
similiter debet. s. bonum fidei. bonum plis. z bo-
num sacramenti. **Bonum** fidei ibi debet esse. ne
dyabolum adulterum iterum suscipit ulterius.
Sic. n. pmisit in baptismo dum fuit xpo de-
sponsata. s. abrenuncio dyabolo z omnibus
papis eius. **Sz** anima peccatrix frangit fidei z
omni die dyabolum adulterum admittit. z xpc sps
sus pulsatur. ad ostium intrare non potest. **Apoc. ij.**
Ego sto ad ostium z pulso. **Quidam** autem faciunt
sicut mala vxor que recipit virum. z adulterum
Ita tales volunt recipere xpm z dyabolum quod
esse non potest quia lectus conscientie nre e val-
de angustus. ita quod ibi deus z dyabulus reque-
scere non possunt. **Et** sicut pallium amoris est
breue z vtrunqz coopire non potest. **Isa. xxvij.**
Coangustatum e stratum ita vt alter decidat. z
pallium breue vtrunqz opire non potest. **Bonum**
plis debet ibi esse vt anima sponsa xpi bona opa
pariat. quia maledicta sterilis que non parit.
J. i. ij. Saluabitur autem p filiorum gene-
rationem. i. bonorum operum pductorem. **Bonum** sa-
cramenti debet ibi esse. vt inter sponsum xpm
z sponsam animam diuisio nunquam fiat. **Quia** i ma-
trimonio carnali e triplex vnio. **Una** s. m. p. sen-
sum animorum que fit p amorem. **Alia** s. m. p. mixtum
corporum. **Tercia** p indiuiduam cohabitacionem
amboz. **Sic** z in isto matrimonio spirituali xps
nobis tripliciter copulat. s. p amorem. **Piere.**
xxxj. In caritate ppe. dilexi te. id est attrax. te mi-
serans. **Secundo** p nature conformitatem. **He-**
bre. ij. Quisquam. n. ange. app. s. se. abra. **Tercio**
p perpetuam nobiscum habitacionem. **Mathei.**
xxvij. Ecce ego vo. s. om. die. vsqz ad consum-
mationem seculi. **Et** nota quod ab his nuptiis tripliciter homi-
nes expelluntur. **Primo** ppter defe-
ctum pietatis sicut ille quinquaginta virgines que non
sumpserunt oleum secum p quod pietas desig-
natur. **Matth. xxv.** Esurii z non dedistis mihi

In matrimonio
Cetero

manducare. **Et** sequitur. **Discedite** a me ma-
ledicti in ignem eternum. **Secundo** ppter
defectum caritatis. **Matth. xxij.** Amice quo-
modo hic intrasti non habens vestem nuptialem. p quam
caritas designat. **Et** subdit. **Ligatis** manibus
z pedibus mittite eum in tenebras exteriores.
Tercio ppter defectum humilitatis. vt pa-
tet in hoc euangelio. quia ille qui vult primum lo-
cum tenere p suam pbiam alijs se pponendo dicit
quod tepeat nouissimum locum z infimum. **Infim** lo-
cus e infernus. **Secundo** docet quid fugien-
dum sit in nuptiis quia primum locus. **Et** hoc e
Non discubas in primo loco. **Ubi** nota
quod aliquis discubuit in primo loco tripliciter.
Primo in corde suo alijs se pponedo. **Et**
hoc e quod dicit. **Non** discubas i primo lo-
co. id est non extollaris in corde tuo de meritis z sci-
entijs alijs te pponedo. **Sic** discubebat pha-
risaeus in primo loco dei. **Quo** super sicut ceteri ho-
minum. **Lu. xvij.** Non sic faciebat abraham
dei. **Loquar** ad dominum meum sim pulu. z ci.
Ubi dei. **Greg.** Aperte cernimus i quo loco se
posuerat qui se puluerem z cinerem etiam cum deo
loqueretur existimabat. **Qua** ergo pena feri-
endi sunt illi qui ad summa non pcurant z di-
uinitatis se extollunt. **Secundo** primum am-
biendo sicut lucifer. **Isa. xliij.** Similis ero al-
tissimo. **Quod** e valde fatuum primum ambi-
re. quia vt dicit. **Aug.** Quanto aliquis e in loco su-
piori tanto in piculo maiori versatur. **Tercio**
primum usurpado. **Sicut** chore achob
dathan z abyron. vt patet **Num. xvj.** **Itud** e
magnum peccatum z multum displicet deo. vt pa-
tet ibidem p penam subsecutam. nam chore
cum applicatis suis igne diuino consumpti sunt.
Dathan z **abyron** cum tabernaculis suis
z omni familia sua absorbit terra z descende-
runt in infernum viuentes. **Tercio** docet
quid eligendum e quia locus nouissimus. **Et**
hoc est. **Recube** in nouissimo loco. **Ubi**
nota quod locus infimus vel nouissimus
ppter tria e eligendus. **Primo** ppter secu-
ritatem. **Aug.** Humilitas in imo e. z id non habet
quo cadat. **Secundo** ppter pacem. plant
enim venti in alto. locus inferior non est ita
expositus ventis. **Isai. xxxij.** Erunt quasi viri qui
abscondit se a vento z celat se a tempestate.
Tercio ppter exaltacionem sequentem. quia deus
exaltat eum z facit ipsum ad locum superiorem asce-
dere. **Et** hoc e quod dicit. **Amice** ascende super
Facit autem deus humilem quatuorupliciter asce-

tere. ¶ **P**rimum mundum contēnendo et obliuiscēdo. **P**hil. iij. Que retro sunt obliuiscēs ad ea que priora sunt extē. **I**bidem. Omnia ar. sum. vt iter. ¶ **S**ecundo carnē spūi subijciendo. **I** Cor. ix. Castigo cor. m. et in h. re. ¶ **T**ercio animum ad sui consideratōnem colligēdo humilis enī solum se considerat. **I**ere. xxxj. Statue tibi speculam. **D**iscipuli receperunt spūsanctum dum eēt in superiori pte cenaculi. vt ptz Actu. ij. vbi solum se considerabant. ¶ **Q**uarto habitum perfectōis assumendo. **M**at. v. Estote pfecti sicut et pater. vt. ce. pfe. est. ¶ **Q**uinto supra contēplando et apphēdendo. **I**sa. lviij. Sustollam te sup altitudinē terre et ababo te hereditate iacob p̄ris tui. ¶ **Q**uarto subdit rōem vtriusqz. s. supbie et humilitatis vel depressionis et exaltatōnis. que ē qz omnis qui se exaltat aliquo supradictorū modorū se alijs pponendo vel primatum ambiendo vel vsurpando hūiliabitur a deo. i. in oculis dei erit abiectus et vilis in hac vita. et tādē humiliabitur valde i penis inferni. **Q**ui autē se humiliat nihil se reputando et pompas mundi contēnendo. et dignitates renuēdo. exaltabitur corā deo et hic p grām et in futuro p glām. **E**st ergo hūilitas mensura et regula exaltatōnis vt qui multū se humiliat multū exaltet. et qui minus minus. **E**xempla horū patent in xp̄o et in beata virgine. et ioban. bapti. qui h̄m gradus hūilitatis sic sunt exaltati. vt xp̄c sup omēs et post ipm beata virgo. et in ioban. bap. qui ait non sum dignus vt soluam corrigiam calciamenti eius. **E**t intelligim⁹ totum q̄tum ad deum. qz q̄tum ad mundū nō sic sp̄ euenit imo aliquando qui se nitit exaltare exaltatur et qui se deprimat non ingerens se mundanis non exaltat s̄ vilipenditur. **E**t sic ptz tertium. ¶ **S**i vis breuiter pcedere nota qz tria dñs in hoc euangelio fecit. s. intravit. curauit. et pdicauit. intravit domū principis phariseorū. curauit ydropicum. pdicauit conuuantibz. **S**pūaliter intrat ad nos dñs vt amicus. curat vt medicus. docet et pdicat vt magister. **I**n primo nota tria. **P**rimum cuius domū intravit. qz principis phariseorū. i. illoz qui principant et domināt carni et vicijs qz p amorē et desiderii diuisi sunt a mūdo. **S**ap. j. In malinola aniam nō intrabit sapientia. nec ha. in co. sub. pec. ¶ **S**ecundo qñ intravit. quia sabbato qñ. s. ania quiescit a mundi tumultibz et vocat sanctis cogitatōibz et opibz. **J**ob. iij.

Quando solet sopor occupare homines sp̄s me p̄nte transiit. **J**o. xx. Cū eēt sero vna sabbatorū venit diesus. ¶ **T**ercio ad quid intravit. qz ad manducandū panē. de quo **J**o. iij. **D**eus cibus ē vt faciā vo. e. qz mi. m. ¶ **I**n secundo similiter nota tria q̄ fecit in curatōe illius ydropici. qz apprehendit eum. apprehensum sanauit. et sanatum dimisit. **I**n quibz intelligit triplex grā. p̄ quā peccator curat. **A**p̄p̄hēdit. n. de peccatorē p grām pueniētē mouēdo liberū arbitriū eius ad p̄uersiōez. sanat p grām subsequētē infundēdo p̄tritōz. sanatis dimittit p grām pficiētē vt pficiat in bonis opibz qz vsqz pueniat ad p̄fectōez. **E**t hec triplex grā petit in orōne p̄ntis dominice. **T**ua inq̄t nos dñe q̄sumus grā sp̄ et pueniat. **E**cce prima. **E**t sequat. **E**cce secūda. **A**c boīs opibus iugiter p̄stet eē intētos. **E**cce tertia. **U**el apprehēdit per grē infusiōem. **S**anat p̄ p̄cti dimisiōez. **D**imittit p̄ plenā satisfactōem.

In tercio similiter nota tria s̄m tria q̄ docuit de hūilitate. ¶ **P**rimū ē grā p̄fectōnis ip̄ius hūilitatis q̄ ē i oibz nouissimū locū tenere. et se miorē oibz reputare. qd̄ docet ibi. **L**uz inuit. su. ad nup. nō discūbas i p̄mo lo. **E**ccl. iij. **Q**uāto maior es hūilia te in oibz. ¶ **S**ecūdū ē defectus hūilitatis p̄uatōis q̄ ē rubor et deiectō sequēs supbiā qd̄ notat ibi. **R**e for. bo. te sit inui. **A**d qd̄ refert qd̄ dī. qz oīs q̄ se exaltat hūiliabitur. ¶ **T**ercū ē fruct⁹ et utilitas hūilitatis positōnis q̄ ē ascēsiō et exaltatō qd̄ notat ibi. **S**ed cū vocat⁹ fueris vade et recūbe in nouissimo loco. **A**d qd̄ refert qd̄ dī. **Q**uia qui se humili. exal. **E**t sic patet totum.

De epla.

Sermo. xcix.

Osecro vos ego
vi. in dño. vt di. am. voca. q̄ vo. ef.
Ep̄he. iij. h̄ ē scda ps tot⁹ eple ad eph. **I**n q̄ p̄missa grā et actōe p̄ boīs accept⁹ s̄biūgit exhortatō vt i boīs accept⁹ pficiāt. diuidit autē p̄ns epla i q̄tuor ptes. **P**rimum hortat⁹ ap̄tus ephesios et nos i ill⁹ vt d̄ bono i meli⁹ pcedendo digne debeāt ābulāz. **I**n p̄ncipio eple. **S**ecūdo ondit modū digne ābulādi i multiplici⁹ tute p̄sistē ibi. **C**ū oī hūilitate et māsuēdūe. **T**ercio hortat⁹ vt sint solliciti vnitatē sp̄s et caritatis seruare ibi. **S**olliciti fuare vni. spi. in vin. pacis. **Q**uarto rōem q̄re debēt in vnitatē sp̄s ambulare assignat ibi. **U**nus domin⁹ vna fides. vnum baptisma. ¶ **P**rimum ergo

hortat vt pficiant te bono in melius dicēs.
Obscuro vos ego vincit. in do. vel ma. in do. n̄
obstantibz vinculis. vel ego vincit. obscuro
vos in dño. i. ppter dominum vt ambuletis z
non stetis qz in via non pficere defecere est. vt
di. **Greg.** Ambuletis digne vocatōne euangeli-
ca qua vocati estis. sicut dignum est am-
bulare vocatos ad grām z fidem xpi. **Phil. j.**
Digne euangelio xpi conuersamini. **Uel am-**
bulatis digne vocatōne qua vocati estis. i. si-
cūt cōpetit vocatōni vniuscuiusqz. j. Cor. vij.
Unusquisqz in ea vocatōne qua vocatus est
pma. **Non. n.** oēs ad eandē ministerij grām
vocatī sunt. **Et hoc ē qd inferius dicit. Uni-**
cuiqz vrm data ē gratia fm mē. do. xpi. Et sic
patet primum. ¶ Secundo determinat mo-
dum quō ambulādū sit qui p̄sistit in quatuor
scz in humilitate. mansuetudine. patientia. et
caritate. Dicit ergo. Ambuletis cum omī hu-
militate vos inuicē subijciēdo. Eccl. iij. Quā-
to maior es humilia te in omnibz. Quia de
supbis resistit. humilibz aut dat grām. Iaco.
iiij. Et mansuetudine. i. cum hūilitate inten-
z mansuetudine exterius. Dat. xj. Discite a
me qz mi. sum. z hu. corde. Cū patientia. Lu.
xxj. In patientia v̄ra pos. aīas v̄ras. Suppor-
tantes inuicem in caritate. Ro. xvj. Debem
aut nos firmiores imbecillitates infirmoz su-
stinere. Gall. vj. Alter alterius onera portate
Et sic patet secundum. ¶ Tercio monet vt
sint solliciti vnitatem spūs z caritatis seruare:
di. Sic ambulate vt sitis solliciti seruare vni-
tatem spūs. Actū. iij. Multitudinis creden-
tū erat cor vnum z aīa vna. Vnitatem di-
co existentem in vinculo pacis. i. que existit et
conseruatur in vinculo pacis. Pax. n. vnitātē
tenet z conseruat sicut vinculum rem quā te-
net z vinculat. Propter hoc dicebatur sup.
ij. ca. Pax ē pax nostra qui fecit vtraqz vnum
scz corpus. Et sic sitis solliciti seruare vnitātē
spūs vt sitis vnum corpus q̄stum ad opus ex-
terius. Ro. xij. Multi vnum corpus sumus i
xpo. j. Cor. xij. Sicut aut multa mēbra vnuz
corpus cum sint. non pōt dicere oculus ma-
nui ope tuo non indigeo. Et sitis vnus spūs
interius idem sentiēdo q̄stum ad effectus. j.
Cor. j. Idipm dicatis omēs z non sint in vo-
bis scismata. Sicut vocati estis. i. sic sitis vnū
corpus z vnus spūs sicut vocati estis non ad
diuersa. s. in vnam spē vocatōnis v̄re. i. i vnā
spem sp̄atam. s. ad vitam eternā. q̄ vna est qz

numus qui ē merces vn̄ est oīm. **Ps. Unus**
petij a dño hanc z requi. vt inba. in do. dñi. z
lic patet tertium. ¶ Quarto reddit rōnem
quare debent vnitātē seruare di. Unus dñs
vna fides zc. q. d. Sic debetis z potestis vni-
tatem seruare. qz vn̄ ē dñs vester cui seruitis
z non estis diuisi p multos. qd eēt causa vni-
tatis sciēdēde. Dat. vj. Nemo pōt duo-
blis dñis seruire. j. Cor. vij. Unus dñs hie
sus xpc p quem omia z nos p illum. Similit̄
vna ē fides vobis inspirata ab illo in qua ei s̄-
uire debetis. fides in quā formata. z vnū ē ba-
ptisma qd suscipe debetis ad deletōem pec-
cati z infusionem virtutū. qz non iterat ppter
characterem que imp̄mit. z qz in virtute passio-
nis xpi dat que nō iterat. Sed potior ratio ē
qz ē ptra morbum originis culpe. que nō re-
dyt. j. Cor. xij. Omnes nos in vno spū i vnū
corpus baptisati sumus siue indei siue genti-
les siue liberi siue serui. Unus deus z p̄ oīm
Hic oñdit q̄ ille dñs cui seruire debemus ē
vnus in cētia z trinus in psonis. Et hoc ē.
Unus deus. q. d. Ille dñs cui seruire debe-
tis est vnus deus. qui ē pater oīm omia crean-
do z gubernando z p̄seruando. qui ē sup oēs
qd appropriatur patri q̄ a nullo ē. z p oia. qd
appropriatur filio qui ē sapientia p omnia di-
scurrens z attingens. Sap. vij. Attingit er-
go a fine vsqz ad fi. for. z dif. omnia sua. Et in
omnibz nobis. qd appropriat spūs sancto qui
opatur omnia in nobis. Isa. xxvj. Omia opa
n̄ra opatus ē in nobis. Est ergo iste dominus
cui seruire debemus deus pater qui ē sup om-
nes p potentiam p̄sido. z ē deus filius q̄ ē
p omnia p sapientiam oia cognoscendo. z est
deus spūs sanctus qui ē in omnibz nobis p bo-
nitatem nobis grām infundēdo. Et sic ē vn̄
deus in tribus psonis. Ro. xj. Et quo omnia
z p quem omnia z in quo omnia ipi gloria in
secula. ¶ Moralitas eplē. Sicut patz ex di-
ctis. ad duo nos in hac eplā hortat apostol̄
vt. s. digne ambulemus vocatōne qua vocati
sumus. z vt p̄seruemus vnitātē spūs in vincu-
lo pacis. ¶ Pr̄o ergo nos hortat vt digne
ambulemus vocatōne qua vocati sumus et
dirigentem viam ad id ad qd vocati sumus.
diuidit in quatuor ptes. s. in humilitatem. mā-
suetudinem. patientiam z caritatem. Cui rō
est quia nos sumus ad quatuor vocati.
¶ Primo z principaliter ad regnum dei qd
est ipse deus. Quia vt dicit Augusti. Ad hoc

creata est humana natura ut cognosceret deum cognoscendo amaret. amando possideret. et possidendo frueretur. **Lu. xiiij.** Homo quidam fecit cenam magnam et vocauit multos. **Hebre. iij.** Fratres facti uocationis celestis participes. **Propter hoc etiam descendit filius dei ut scilicet ad illam vitam beatam nos duceret. Job. x.** Ego ueni ut vitam habeant. **Et breuiter omnia que fecit filius dei et in uita et in morte. propter hoc factum est. ut scilicet ad regnum dei iremus et vitam eternam haberemus. Job. iij.** Sic deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret. ut omni que cre. in ipso non per se. sed habet. vi. eter. Sola autem humilitas est uia ueniendi ad vitam seu ad regnum dei. et qui aliter uadit potius cadit quam ascendit. **Aug.** Ambula per christi humilitatem. si uis uenire ad eternitatem. **Job. xxij.** Qui humiliatus fuerit erit in gloria. **Prouer. xxij.** Humilem spiritum suscipit gloria. **Sic ergo qui ambulat in humilitate uigine ambulat uocatione qua uocatus est ad regnum dei.** **¶ Secundo sumus uocati ad iustitiam regni. Mat. viij.** Querite primum regnum dei et iustitiam eius. i. querite primum regnum dei tanquam finem. secundario iustitiam eius. tanquam id quod ducit ad illum finem. **Quia ad regnum uenire non possumus sine iusticia regni. Mat. xvi.** Si quis uult post me uenire. i. ad regnum. abneget semetipsum. i. vitam carnalem. et tollat crucem suam. i. penitentiam in qua homo crucifigitur mundo et mundo ei. **Gal. vi.** Per quem mundi. cruci. est et ego mundo. et sequatur me. scilicet operibus uirtuosis. **Et hec est iusticia regni. unde filius zebedei petentibus sedere in regno dei interrogati sunt an possent facere hanc iustitiam. scilicet calicem passionis et penitentiam bibere. ut patet. Mat. xx. q. d. xpc. Si uultis in regno sedere oportet modo primo iustitiam regni habere. quod est calicem passionis christi bibere. Ergo ad hoc sumus uocati ut carnem cum uicijs et concupiscentijs crucifigamus. **Gal. v.** Qui autem christi sunt carnem suam crucifixerunt cum uicijs et concupiscentijs. **Et ut opera uirtuosa exerceamus. Perfectio autem horum duorum operum est mansuetudo. quia si quis in furore et supbia domaret carnem et faceret opera de genere bonorum sicut multi faciunt non propter hoc ueniret ad regnum celorum. Hic cadit exemplum de illo qui ieiunabat omni sabbato ad honorem uirginis et ex hoc efficiebat melancolicus et impatiens propter quod totam familiam perturbabat. Qui apparatus beata uirgo dixit. Facias die sabbati aliquam ele-****

mosynam et non ieiunes. quia hoc ieiunium non placet mihi. **Similiter cadit exemplum quod narrat Greg. in dyalo. de illis duobus monialibus que seruitorem suam nimis molestabant et post mortem sepulte sunt in ecclesia. et dum dyconus clamaret qui est excommunicatus exeat ecclesiam. uidebant predictae de sepulchris exire. que erant excommunicate. Oportet. n. que opera ducunt ad regnum sunt opera in mansuetudine facta. **Ecc. iij.** In mansuetudine opera tua profice. **Mat. xij.** Discite a me quia mitis sum. i. mansuetus in operibus exterioribus. et humilis corde interioribus. **In eodem. v. c.** Beati mites. quoniam ipsi possidebunt terram. scilicet uiuentium. **Quis ratio est. quia opera ducunt ad regnum spiritus sanctus operatur in nobis. que est totus benignus et mansuetus. Sap. i.** Benignus est. n. spiritus sapientie. **In eodem. xij.** Quoniam et suauis est spiritus tuus. **in no. Homo. n. que operatur bona habet spiritum sanctum qui facit eum benignum et mansuetum. Sic ergo qui ambulat in mansuetudine uigine ambulat uocatione qua uocatus est ad iustitiam regni. ¶ Tercio sumus uocati ad tolerandum aduersa presentis uite. Luc. x.** Ecce ego mitto uos sicut ag. inter lupos. **Ut per patientiam aduersorum probemur et purgemur et perficiamur et coronemur. Iaco. i.** Beatus uir qui sustinet. quia cum probatus fuerit ac. co. vi. **Lu. xxi.** In patientia uestra possidebitis animas uestras. **Sic ergo que ambulat in patientia uigine ambulat uocatione qua uocatus est ad tolerandum mala presentis uite. Quarto cum secundum apostolum omnes sumus adinuicem membra corporis mistici quod est ecclesia. sumus uocati ut supportemus unus alterum et seruiamus unus alteri in officio et statu suo in quo deus eum uocauit. Sic membra corporis naturali dilectione mutuo sibi seruiunt et supportant. Nam oculus seruit pedi ostendendo ei uiam et pes oculo portando eum. et stomachus ceteris membris sumendo cibum pro omnibus. et sic de alijs. **Deus autem posuit nos in ecclesia eius tanquam membra ut di. ap. l. ut unus docet per doctrinam. alius sustentet per elemosinam. alius regat per disciplinam. Unus quisque ergo in gratia ministerij qua uocatus est debet ministrare alijs. Ro. xij.** Sicut. n. in uno corpore multa membra habemus. omnia autem membra non habent eundem actum. **Et sequitur. Habentes autem donationes secundum gratiam que data est nobis differetes siue prophetiam secundum rationem fidei. siue ministerium in ministrando. siue qui docet in doctrina. Sic ergo qui ambulat in hac mutua caritate. et******

supportatione vt in gratia quam accepit ser-
uiat alijs. digne ambulat vocatone qua voca-
tus est ad vnitatem corpis mistici. qd̄ ē ecclia
cuius caput ē xp̄c. Ephe. j. Ip̄m dedit caput
sup̄ oēm eccliam que ē corpus ip̄ius. Magna
est gratia eē membrum vnū talis corpis cui⁹
caput ē xp̄c. Et sic patet q̄ hec digna ambu-
latio in quatuor consistit. ¶ Et nota q̄ hec si-
militudo dilectionis mēbroꝝ corpis natura-
lis. ad membra ecclie qua seinuicem debent di-
ligere. supportare ⁊ seruire sicut membra cor-
pis naturalis. attendit q̄ntum ad octo. ¶ P̄
¶ Primo attendit in hoc q̄ vnum membrū
non inuidet alteri. lz excellat vnum alterum ⁊
opatione ⁊ situ. Sic non debemus pximo in-
uidere in quocunq̄ statu quis sit. Aug. quer-
tat deus pestem inuidie ab animis omnīū ho-
minum. viciū dyaboli ē inuidia. s̄ habet
matrem suam. s. sup̄biam. suffoca matrē ⁊ nō
erit filia. ¶ Secundo in hoc q̄ vnum mem-
brū officium sibi non appropriat s̄ omnibus
cōmunicat. Sic homo debet cōmunicare gra-
tiam quā h̄z pximo suo. Ro. v. Necessitatibz
sanctoꝝ cōmunicantes. ¶ Tercio in hoc q̄
vnum membrū ab alio lesū nō se vindicat.
Sic debemus p̄cere ⁊ non reddere malū p̄
malū. Quarto in hoc q̄ infirmiora mēbra am-
plius honoramus. j. Cor. xij. Que putamus
ignobiliora membra eē corpis his honorem
abundantiorē circūdamus. Sic ⁊ nos non
debemus infirmiores despiciere sed honorare
Ro. xij. Honore inuicē pueniētes. ¶ Quinto
in hoc q̄ vnum membrū alteri cōpatitur et
gaudet. j. Cor. xij. Siquidem vnū patit mē-
brum ⁊ patiuntur omnia membra. Sic ⁊ nos
facere debemus. Ro. xij. Gaudere cum gau-
dentibz ⁊ fle. cum flē. ¶ Sexto in hoc q̄ vnū
mēbrū reputat sibi fieri qd̄ fit alteri siue ma-
lum siue bonum. quia si ledit pes lingua cō-
queritur si sanatur manus os regratiat. Sic
vnus fidelium debet sibi reputare fieri quod
fit alteri. exēplo illius qui ait quod vni ex mi-
me. se. Math. xxv. ¶ Septimo in hoc q̄ vnū
membrum p̄ alio lesioni se exponit vt manus
p̄ capite ⁊ oculo. Sic ⁊ nos facere debemus
exemplo xp̄i capitis nostri qui ictum quē hu-
manum genus merebatur accipe in cruce su-
stinuit. Isa. liij. Propter zelus populi mei p̄-
cussi eum. ¶ Quarto in hoc q̄ abum quem
vnum mēbrū recipit omnibz cōmunicat. sic
⁊ nos bona nostra tp̄alia cōmunicare debem⁹.

Actu. iij. Erant illis omnia cōmunia. ⁊ di. sin-
put cu. op. e. Et sic patet pximum. ¶ Secun-
do nos hortatur vt omni studio vnitatē sp̄s
⁊ corpis mistici quod est ecclia in vinculo pa-
cis conseruemus. ¶ Ubi nota q̄ i hāc
vnitatem conseruandam sex nos inducere de-
bent. ¶ Primum ē xp̄i imitatio. Boni. n. filij
debēt p̄rem in boīs opibz imitari. Et oēs bo-
ni xp̄iani debēt xp̄m p̄rem suū imitari. Sap.
ij. Imitant̄ autē illum qui sunt ex pte illius.
Abustus autē ad hoc venit in mundum vt fi-
lios dei qui erant dispersi congregaret in vnū.
Jo. xj. s. in vnā fidem. in vnā eccliam. ⁊ in
vnā gloriā. Propriū. n. ē xp̄o vnire. sicut p̄
pximum ē dyabolo diuidere. Qui ergo diuisio-
nibz intendunt dyabolum imitant ⁊ nō xp̄m
Ip̄e. n. dyabolus pximā diuisiōne inter crea-
tozem ⁊ creaturam p̄ peccatū fecit. Isaie. xliij.
Donam sedem meam in aquilonem. Ip̄e di-
uisit anīam a corpe ⁊ homines abinuicē p̄ di-
uersa litigia p̄ diuersos errores ⁊ cultus. Sic
ergo qui xp̄m imitantur in vnitatem consistūt.
¶ Secundum ē sp̄s sancti influxio q̄ vt di-
ctum ē nos sumus membra corpis mistici qd̄
est ecclia cuius caput ē xp̄c. Hec autē membra
vniuntur capiti in caritate sp̄s sancti que est
vinculum p̄fectōnis. vt dī ad Col. ij. Sicut
autē se habet mēbrū in corpe naturali q̄ mē-
brum diuisum a corpe non pōt recipere influ-
xum virtutis a capite. ita se habet membrum
in corpe mistico. q̄ homo diuisus ab vnita-
te ecclie p̄ peccatum non pōt recipere influxum
sp̄s sancti qui a filio dei p̄cedit. q̄ est sicut mē-
brum abscissum. Et iō priuatur i fluxu omnis
boni qd̄ fit in ecclia. ac etiam merito passionis
xp̄i. ⁊ omnes virtutes ⁊ sacramenta ecclie in eo
frustrant. Et ad hoc significandum sp̄s sancti
descendit sup̄ apostolos dum ipi erant
corpe ⁊ corde congregati. vt patz Act. ij.
¶ Tercium ē boni conseruatio. Quia vt di.
Boe. Omnis res. omne bonum. ⁊ omnis virt⁹
in vnitatem conseruat ⁊ tam diu sustulit q̄ diu
ē vna. deficit autē cum diuidit. Exemplum i
ciuitatibz ⁊ domibz ⁊ animalibz. que omnia tā
diu subsistunt q̄ diu in vnitatem conseruantur
Quia vt di. Boe. Omne qd̄ est iō ē q̄ vnū
numero ē. Nam di. phs. q̄ vnum ⁊ ens con-
uertunt. Si ergo volumus bona grē. ⁊ dona
sp̄s sancti. q̄ nobis de⁹ largit⁹ p̄seruā. optz
q̄ in vnitatem aīoꝝ vnā ⁊ vnū sim⁹ omēs in
in xp̄o. Act. iij. Multitudinis autē cre. erat. c.

posuit conuenienti rāssione. vt supra in h̄ euā
gelio ptz in eodē ca. Ubi dicitur q̄ ip̄i quesi
runt a xpo dicentes. Magister moyses dixit
Deutro. xv. Si quis mortuus fuerit non ha
bens filium ducat frater eius vxorem illius et
suscitet semen fratri suo. Erant autem apud
nos septem fratres. Et primus vxore ducta
defunctus est sine filijs. 7 non habens semen
reliquit vxorem fratri suo. Similiter secund⁹
tercius 7 quartus vsqz ad septimum. Quis
sime aut̄ oim 7 mulier defuncta ē. In resurre
ctione ergo cuius erit de septem vxor. omnes
enim eam habuerunt. R̄ndens autēz b̄esus
ait illis. Erratis nescientes scripturas neqz
virtutē dei. In resurrectione. n. neqz nubent. i. vi
ri. i. non accipient vxores. neqz nubent. s. mu
lieres. i. non tradent nuptui. s. sunt sicut ange
li dei. De resurrectione aut̄ mortuoz non legi
stis qd̄ dictum ē a deo dicente vobis. Exod.
ij. Ego sum deus abraham deus isaac deus
iacob. Non ē deus mortuoz sed viuentium.
Sic ergo ptz q̄ xpc̄ ex duozū ignorantia cō
futatit saduceos in hoc errore q̄ anima mo
riatur cum corpe. 7 q̄ mortui non resurgant.
¶ Primo ex ignorantia scripture. Et hoc ē.
De resurrectione aut̄ mortuoz nō legistis. qd̄
dictum ē a deo dicente vobis. Ego sum de⁹
abraham 7 deus ysaac 7 deus iacob. Exod.
ij. Non est deus mortuoz sed viuentiū. quia
si dixit deus moysi. Ego sum deus. i. domin⁹
abraham isaac 7 iacob. ergo ip̄i erant serui e⁹
qz seru⁹ 7 domin⁹ sunt relatiua. 7 vno posito
ponit̄ reliquū. Illius aut̄ qd̄ non est nullus p̄
esse dñs. Et hoc ē quod di. Non ē deus mor
tuoz. i. illoz qui nullo mō sunt sed viuentiū.
ergo abraham isaac 7 iacob in animabz suis
viuebant. Similiter moyses videt̄ innuere q̄
resurrectō corpoz sit futura. dicit. n. q̄ homo
ante peccatum erat immortalis 7 p̄ peccatū est
morti adiudicatus 7 postea dicit q̄ abrahe fa
cta ē pmissio q̄ in semine eius omnes gentes
benedicende erant. Si ergo resurrectio mor
tuoz nō erit. quomō oēs gentes ī semie abra
he benedicentur. qd̄. n. bonum homines de
functi ante aduentū xpi consequent̄ per xpm̄
certe non pōt assignari aliquod bonum quod
p̄ aduentum semis abrahe. s. xpi omēs conse
quentur. nisi resurrectio mortuoz que bonis
ac mal pueris 7 adultis cōmunis erit. j. Cor.
xv. Omnes quidem resurgemus s̄ non omēs
imutabimur. Similiter quare Ioseph mori

ens fide de ossibz suis mandauit vt asportā
rent ea in terram pmissionis. Hebr̄eo. xj. Et
moyses ea cum magna diligentia asportauit
nisi qz credebat. qz resurgente xpo ip̄e etiā re
surgeret cū eodē. si deo placeret. Mat. xxvij.
Multa corpa sanctorz qui dormierant surre
xerunt. ¶ Secundo confutatit eos et igno
rantia virtutis dei. Cris̄. n. ē virtus dei. Ro.
j. Virtus. n. dei ē in salutem omni credenti. j.
Corinthioz. j. Nos autem predicamus chri
stum crucifixum dei virtutem 7 dei sapientiaz
Xpc̄ autem ē resurrectō corpm̄ 7 vita anima
rum. Jo. xj. Ego sum resurrectō 7 vita. Quic
scz xpo omnes scripture testimoniūz p̄hibēt
scz q̄ ip̄e ē natural̄ fili⁹ dei 7 tota h̄i⁹ dei. Jo.
v. Scrutamini scripturas ille sc̄ q̄ testimoniū p̄
hibēt de me. Et iō p̄ ip̄m̄ aie viuit sp̄ 7 p̄ ip̄m̄
corpa resurgēt. j. Cor. xv. p̄ boiem moys 7 p̄
boiem resurrectō mortuoz. Ergo saducei et
rabāt qz nesciebāt virtutē dei. i. xpm̄. ¶ Essi
ho fere in omnibz monasticā ducebāt vitam.
nuptias fastidientes. 7 oia cōmūia habentes.
vnguentū 7 oleum opprobriū reputabāt. In
veste candida eē volebāt. Et sic p̄t̄ primū.
¶ Secundo ponit̄ phariseoz de pio māda
to dei interrogatō. 7 de eodē xpi r̄ssio. Et h̄ ē
Et interrogauit eū vnus ex eis legis doctor.
Arib. Dicebāt. n. apud se. vnus loquat̄ p̄ oibz
bus 7 oēs loquat̄ p̄ vnū vt siqdē vicent. oēs
uideant̄ victores. Si aut̄ victus fuerit solus
videat̄ p̄fusus. Tēptās eū. i. volēs exp̄iri an
doctus mḡr eēt. Mar. aut. xij. di q̄ dñs cōmē
dauit eū di. nō lōge es a regno dei. qz ip̄e xpo
r̄ndenti dixit. Bene magister in veritate dixi
sti. qz ē vnus deus. 7 nō ē alius p̄ter eū. 7 vt di
ligatur ex toto corde 7 ex toto intellectu. 7 ex
tota anīa. 7 ex tota fortitudine 7 diligere p̄xi
mū tanq̄ seip̄m. maius ē oibz olocan̄ stomati
bz 7 sacrificijs. Aug. Nō moueat aliquis q̄
math. hic dicit temptantem fuisse a quo dñs
interrogatus ē. Marcus aut̄ hoc tacet 7 in fi
ne p̄cludit q̄ dñs ei sapienter r̄ndendo dixit.
nō longe es a regno dei. Fieri. n. potuit vt q̄
uis tēptans accesserit. dñi tamē r̄ssione corre
ctus sit. aut certe ip̄am tēptatōz nō accipim⁹
malum sicut decipe volentis inimicū. s̄ poti⁹
tāq̄ exp̄iri ampli⁹ volentis ignotū. Magister
qd̄ ē magnum mandatum in lege. Ait illi b̄e
sus. Diliges deū tuū. Dilige inquit non ti
me. qz diligere magis est q̄ timere. timere enī
seruoz. diligere xpo filiozū. timere sab̄ necessi
monos grece l̄re d̄. vna p̄ Aug. l̄us

tate diligere in libertate est. qui enim in timore
seruit deo. penam quidem euadit mercedem
ho in facie non habet. quia inuitus fecit bonus p
pter timorem. **¶** Non vult ergo deus ut timeat
seruiter ab hominibus. quasi dominus sed ut
diligat quasi pater qui adoptionis spiritum donauit
hominibus. **¶** Criso. Diligere deum ex toto corde. est
ut cor tuum non sit inclinatum ad alicuius rei dile
ctionem magis quam ad deum. Diligere autem deum
ex tota anima est certissimum animi habere in veri
tate et firmiter esse in fide. Diliges dominum omnia
potentem cui timor. omnia considerantes cui ho
nor est. totum se tibi dantem cui amor. deum qui p
te est homo factus. tuum. quia p te totus est expen
sus. toto corde. ut omnes cogitationes in deum
reflectas. tota anima ut omnes affectiones in deum co
uertas. tota mente ut omnes sensus deo vacent
¶ Alius est enim amor cordis. et alius amor anime
Amor cordis quod amorem carnalis est ut etiam
carnaliter deum amemus. quod facere non possu
mus nisi recesserimus ab amore mundalium re
rum. cordis enim amor sentit in corde. amor ho
miae non sentit sed intelligit. quia in iudicio anime co
sistit. **¶** Qui enim credit apud deum esse bonum omnem
et nihil boni esse extra ipsum. hic diligit deum
ex tota anima. **¶** Nota homo mente diligere deum
est ut omnes sensus tui deo vacent. cuius enim
intellectus deo ministrat. cuius sapientia circa deum
est. cuius cogitatio ea que dei sunt tractat. cuius
memoria ea que bona sunt recordat. tota men
te diligit deum. **¶** Glo. Vel ex toto corde. i. intel
lectu. anima. i. voluntate. mente. i. memoria ut nihil
ei contrarium velis. sentias. aut recorderis. **¶** Hoc
est maximum. scilicet dignitate. quia de re excellentis
sima et primum mandatum non placet scripturae.
sed dignitate virtutis. ut dicit **¶** Dige. **¶** Secundum
antequam sile est huic. non di. par sed sile. **¶** Et dicit si
mille quia de re sili. scilicet de dilectione proximi. **¶** Et hoc
est. Diliges primum sicut teipsum. **¶** In his duo
bus mandatis tota lex pendet et propheta. quia ad
hec domino refert totus decalogus. et monita p
phetarum ibi habent finem. nam tria mandata pri
me tabule ad dilectionem dei pertinent. Alia homo se
ptem secunde tabule ad dilectionem proximi. **¶** Quia
quadrupliciter dicitur primum natura. quia eandem
naturam habet cum alio. primum origine. quia ab vno
cum alio natus est. primum hereditate cui eadem
hereditas cum alio promittit. primum lege. quia
eadem intentio ligat omnes. lex et propheta in his
duobus mandatis pendet. quia ea que lex et p
pheta precipiunt quasi in radice fundantur in ca

ritate et dilectione. **¶** Videt tamen quod in altero solus
horum mandatorum tota lex pendeat. **¶** Item illud
ad Gal. v. **¶** Vis enim lex in sermone vno implet.
diliges proximum tuum sicut teipsum. **¶** Ro. xiiij. **¶** Qui
diliget proximum legem impleuit. **¶** Ad hoc dicen
dum quod in dilectione proximi intelligit dilectionem dei
Qui enim diligit proximum debito modo diligit eum
propter deum et in deo. **¶** Sed ut dicit philosophus. propter
quod unumquodque tale et illud magis. **¶** Ergo qui
diliget proximum propter deum multo magis dili
git deum. **¶** Et sic patet quod debemus diligere deum su
per omnia et proximum sicut nos. **¶** Debemus etiam
diligere proximum sicut christus dilexit nos. **¶** Job. xv.
¶ Hoc est preceptum meum ut diligatis ini. si. dile.
vos. **¶** Quatuor hic videnda occurrunt. **¶** Pri
mo quare deum sic perfecte et super omnia diligere
debemus. **¶** Secunda quare sic specialiter de
deum mandatum de amore. **¶** Tercio quomodo primum
diligere debemus sicut et christus dilexit nos. **¶** **¶** *Quo*
to quomodo proximum sicut et nos ipsos diligere de
bemus. **¶** **¶** *¶* Circa primum nota quod propter de
cem maxima beneficia que deus nobis contulit de
bemus ipsum super omnia diligere ex toto corde
et anima. **¶** **¶** *¶* Primum est beneficium creationis. quia ad
imaginem suam nos creauit. **¶** **¶** *¶* Bern. **¶** Cogita quod
lem te fecit. **¶** **¶** *¶* Nempe secundum corpus egregiam
creaturam secundum animam magis imagine creatoris
insignem. rationis participem. beatitudinis ef
ficientem capacem. **¶** **¶** *¶* Porro ambo coherere sibi se
incomprehensibili sacrificio sapientia inuesti
gabili. nec ante promeruit qui nec ante fuit.
nec spes retributionis affuit. quia bonorum numero
non eget. **¶** **¶** *¶* Carissimi si quis nobis recuperasset
oculos perditos quantum ipsum diligerem. **¶** **¶** *¶* Quare
ergo non diligimus deum qui animam et corpus nob
dedit. **¶** **¶** *¶* Proverbum est. **¶** *¶* Quia omne maximum ser
uitium perdit. **¶** **¶** *¶* Cuius ratio est. quia homo desiderat lib
tatem. qui autem maximum seruitium recipit efficit
se seruum eius a quo recipit. et ideo fugit eum. et
sic accidit de nobis circa deum. **¶** **¶** *¶* Secundum est
beneficium eruditiois. quia nos docuit et docere non
cessat. **¶** **¶** *¶* Nam posuit intus in anima lumen ratio
nis. per quod omnia possumus cognoscere creatorem
et creaturas et bona et mala. **¶** **¶** *¶* Job. xxxv. **¶** *¶* Qui
docet nos super inmensa terre. **¶** **¶** *¶* Ps. **¶** *¶* Multi dicunt
quod ostendit non bona. **¶** **¶** *¶* Et sequitur. **¶** *¶* Signum est super
nos laus. vul. tui domine. **¶** **¶** *¶* Docuit etiam nos exteri
us per prophetas suos in sacra scriptura. et
ad ultimum venit ipse ut nos omnes veritatem do
ceret. **¶** **¶** *¶* Jo. xvij. **¶** *¶* Docebit vos omnes veritatem. **¶** **¶** *¶* Jo.
xviij. **¶** *¶* Ego ad hunc natus sum et veni in mundum ut te

*Inuestio 9. 2.**Q*

timoniū pbibeā xitati. **Terciu** ē bñficiū
 administratōnis 7 gubernatōnis. qz nob om
 nē creaturā subiecit ad miserū nostrū 7 vi
 tam. **Ps.** *Via subie. s. pedibz eius boues et
 oues. Et iō sicut feudatarij faciūt omagiū in
 dño. ita 7 nos oī die 7 oī hora face debemus*
i. Heb. v. *Sine intermissiōe orate. 7 oī gra
 tias agite. Ipse em̄ oīa bona sua tradidit no
 bis cū filio suo ac etiā seipsuz. Ro. viij. Quo
 mō nō etiā cū illo oīa nobis donauit. Itē euz
 magna diligentia nos p suos angelos gub
 nari mādauit. Nā statim a natiuitate vnici
 qz ppriuz angelū deputauit vt euz illuminet
 adiuuet. dirigat. defendat. 7 custodiat. **Ps.**
Angelis suis māda. te te. vt custo. te zc. **He
 bre. j.** *Dēs sunt admi. spi. Celū etiā mouet et
 totā creaturā disponit ad hūitū nostrz. Sa
 pien. xij. Cū magna reuerētia dispois nos.*
Quartū ē bñficiuz natūe nre assūptōnis.
Quam em̄ naturā assumpsit 7 nō angelicaz.
Heb. ij. *Ruscqz ei ange. app. s. semē abrahe*
In qua apphensiōe i immēsu exaltati sum?
 nā deus factus ē hō 7 hō ē deus. p quā exal
 tatōez angeli qui primū erāt nobis supiores
 facti sūt nobis eqles. 7 deinceps recusauerunt
 adorari a nobis. vt patz **Apōc. xix.** vbi volē
 te iohanne angeluz adorare ait angel? **U**
 de ne feceris pleruus em̄ tuus suz 7 fratrum
 tuoz. **Xps** ergo 7 beata xgo sup omēs āge
 los exaltati sunt in glia. **Quintū** ē bñficiū
 redemptionis. qz nos veditos karissime rede
 mit. **Et** iō valde caros nos hz. **j. De. j.** **Rō**
 auro vl argē. redē. estis. s. p̄cio. sang. ag. incō
 ta. **Hoc** sup oīa ad amorē dei allicē nos dz.
Bern. *Sup oīa te mihi reddit amabilem. o
 bone biesu calix quem bibisti opus redēptio
 nis nostre. Hoc oīno amozez nostrz facile xē
 dicat sibi. Vultū q̄ppe i me laborauit salua
 tor 7 nec in oī mūdi fabrica tantū fatigatiōis
 autor assumpsit. In dictis suis sustinuit p̄di
 ctiones. in factis obseruatōes. in tormētis illu
 siones 7 in morte exprobratōes.* **Sextū** est
 bñficiū lotōnis 7 vestitōnis. nā nob macu
 lis peccatoz oīno turpissime fedatis q̄s ma
 culas nullus vnqz absterge potuit. balneum
 ip̄e delectabile 7 efficac. i. baptismuz p̄pauit.
Ezech. xxxvj. *Effundam sup vos aquā mū
 daz 7 mun. ab oī. inq̄na. vestris. Apoc. j. La
 uit nos a p̄cto no. i. s. suo. Job. xix. Cōtinuo
 ex. sang. 7 aq̄. Sāguis redēptōis 7 aq̄ lotiōis
 Nō em̄ aqua tles maculas posset absterge**

16 decē bñficiū

nisi in x̄tute sanguis xpi. **Et** postq̄ nos sic
 lauit vestem poluitā 7 stragulatā. i. variatū
 x̄tutū 7 donoz spūsc̄i per quā nuptijs re
 gis eterni digni efficiamur nos induit. **Se
 ptimuz** est bñficiū sanatōnis qui nobis ad
 mortem infirmis contra omnē morbū medi
 cinas efficacissimas p̄pauit. q̄si sanguie suo
 confecit. **Ps.** *Qui sanat oēs infir. Et vid
 magnā clementiā qz vt nobis in nris infirmi
 tatibz p̄pateret voluit infirmari. Hebre. iij.
 Nō habemus p̄ti. q̄ non pos. p̄pa. infir. no.
 temp. autem p oīa. Cū recte ip̄e assimilat se
 galline que ex amore pulloz infirmat. vt pa
 tet **Matth. xxij.** *Clamemus ergo si aliqd̄ pa
 timur. qz ip̄e oīa ē exptus. Carissimi nō ē de
 sperabilis plaga nostra. imo est susceptibilis
 medicine. ideo deus locū 7 tempus p̄nie nob
 dedit in quibz be suscipiunt medicine. Job
 xxij. Dedit eis deus locū p̄nie. Totū hoc n̄
 dedit nec fecit angelis. quia nec locū nec tēp̄
 deus ad has medicinas sumendas p̄pauit. s.
 statim peccātes in infernuz dimerit. Pro
 pter que oīa dicit dauid. Quid retrī. do. pro
 oī. que re. m. q̄ d. Nihil dignū. **Exēpli.** **U**
 ti miseri faciūt sicut fecit serpens boi q̄ extra
 xit eū de sub lapide sub quo crepabat 7 p̄ ea
 serpens voluit eū toxicare dicens. q̄ oē seruiti
 um erat p̄ditū. q̄ sunt siles vipis. que matres
 interficiūt. **Matth. ij.** *Benimuna viparuz zc.*
Octauū est bñficiū adoptōnis. qz p spi
 ritū sanctū nos in dei filios 7 fratres xpi ado
 prauit. **j. Jo. ij.** *Videte q̄lez dilectōez dedit
 nobis deus vt filij dei nomiemur 7 simus.*
Nonū est bñficiū glie p̄patōis. qz nobis
 gliaz ineffabilem p̄pauit. **j. Loz. ij.** *Q̄docu.
 non vi. n. au. a. zc. **Ysa. lxiij.** *Oculus non vi
 dit deus absqz te. q̄ p̄pa. expe. te. Et nota qz
 maiorem gliaz p̄pauit hoibz q̄s angel. qz in
 aīa 7 corpe. **Job. xij.** *Ego veni vt vitā habe
 ant 7 abundantius habeant sup. q̄s angeli.*
Ysaie. lxj. *In terra sua duplicia possidebunt.*
Decimuz est bñficiū corpoz resurrectiō
 nis qz corpora nostra p̄pter peccatū putrefa
 cta victura semper resuscitabit. **Philipē. ij.**
Reformabit corpe humi. no. p̄hi. cor. cla. sue
Ido hū dicit p **Ysa. v.** *Quid ultra debui fa
 cere tibi 7 non feci. **Secundo** videam q̄
 re sic sp̄ealiter dedit mandatū de amore. Et
 dicendū qz q̄druplex ē cā hui⁹ mandati hui⁹
 q̄tuoz que in amore p̄siderant. **Prima** est
 p̄pter facilitatem. qz nihil est tam facile sicut*****

amare. et nihil ita liberus et in his potestate sicut amor. **¶** In nō potest se excusare a mādato amoris. **Deut. xxx.** Mandatū qd ego tibi p̄cipio hodie non supra te est neq; p̄cul positū nec in celo sitū vt diligas dñm deū tuū. **¶** Secūda est p̄pter suauitates. qz amor omnia suauia reddat. **Bern.** Amanti nihil ē difficile. **Matth. xj.** Iugū em̄ meū suauē ē et onus meū leuē. s. amanti. **Figura h̄ patz** **Gene. xxix.** de **Jacob et Rachel.** Si ei amor m̄di tantū alieniat vt oīa grauiā hō sustineat. q̄nto magis amor dei. **¶** Tercia est p̄pter ḡtiositātē. qz amor oīa opa reddat ḡtuita et ḡtiosa. deus aut̄ nō vult h̄uitia coacta. qz nō sūt meritoria. sed gratuita et voluntaria. qd facit amor. **1. Cor. xij.** Si distri. in ci. p. om. fa. me. cari. aut̄ n̄ ha. nihil mihi p̄dest. **¶** Quarta est p̄pter x̄tuositates. Est em̄ amor sursum erigens animā. qz est p̄odus aīe inclinans eā et ducēs ad locū p̄p̄ū q̄ ē d̄s. **Aug.** Amor meū pondus meū eo feror quocunq; feror. **¶** Unde qz anima inferius inclinatur ad mutabilia. s. est p̄pter violentiā vitij et p̄tra naturam. Est em̄ amor sp̄ualis ignis aīe. cuius est naturaliter sursum agē. **¶** Tercio videam̄ quō primuz diligere debemus. **¶** **¶** Debem̄ ei primū diligere sicut x̄ps dilexit nos. que sili tudo attendit q̄tuz ad sex. **¶** **¶** Primo quia x̄ps nos amauit amore gratuito. nō ex meritis nostris vel ex amore ei a nobis impenso. **1. Joh. iij.** In hoc apparuit caritas dei nō qua si nos dilex. deū. s. qm̄ ip̄e p̄or dile. n. **¶** Sic amare debemus primū. **¶** Qd̄ ē p̄tra mltos q̄ nūq; amant nisi eos quos se credūt amare. p̄tentem mercedem amoris. **Matth. v.** Si diligitis eos qui vos diligūt quā mer. ha. **¶** Qd̄ ne etiam publicā et ethnici hoc faciūt. **¶** Secundo amauit nos amore recto siue x̄o non p̄pter vtilitatē suā s. nostrā qui vocat̄ amor amicitie siue honestus. n̄ aut̄ amor vt plurimū ē amor p̄cupie siue vtil. qz solū illū amamus qui est nobis vtilis a quo bōa speram̄. **¶** Vera autem amicitia nō ē pensanda tēpali b; p̄modis. s. gratuito amore portāda. vt di. **Sene.** Et qz veraz amicitia nō habem̄ de facili efficiamur amici et inimici. **Boe.** Quem felicitas facit amicū infortunū faciet inimicū qz talis non amat p̄sonā sed res persone. **¶** Et ideo remota causa remouetur et effectus. **¶** Tercio nos amauit amore discreto. qui est qm̄ personam amamus et vicia p̄sequimur et

odimus. nec personis p̄descendim̄ vt vicijs implicemur. **Ro. iij.** Dilectō p̄ximi malū nō opat̄. **Tullius.** Nulla est excusatio si cā amicitie peccaueris. sancit̄ lex amicitie vt nec rogemus res turpes. nec faciam̄ rogati. **¶** Q̄to nos amauit amore vehementi. **Joh. xv.** Maiorē hāc dilectōem nemo h̄z. **¶** Sic et nos facere debemus p̄xio si necesse fuerit. **1. Jo. iij.** In hoc p̄gnouim̄ caritatē dei. quoniā sicut ille p̄ nobis aīas suā posuit et nos debem̄ p̄ fratrib; aīas ponē. **¶** Sic fecerūt martyres. **1. Cor. xij.** Ego autē libentissime impēdaz et superimpēdar ip̄. p. a. v. **¶** Q̄to nos amauit amore fructuoso et reali et non vocali t̄m. **1. Jo. iij.** Sic deus di. m. vt fil. s. vni. da. vt oīa qui cre. in e. nō pe. s. ha. vi. e. **¶** Sic et nos facere debem̄. **1. Jo. iij.** Filioli n̄ di. ver. ne lin. s. ope et xi. **¶** In quibusdā autē caritas h̄z ligūā magnaz et manuz nullaz. **Greg.** Probatō dilectōis exhibitō est opis. **¶** Quidā em̄ s̄ sic vitru; qui de oib; voluit eleuare. et si q̄s aliqd̄ vult eleuare ab eis statim frangūtur. **¶** Contra q̄s d̄r **Prover. xij.** Qui negligit damnum p̄pter amicū iustus est. **¶** Sexto nos amauit amore p̄senerati. **1. Jo. xij.** Cū dilex. suos i finem di. eos. i. vsq; ad mortem. **¶** Quidā autēz solum amant tpe p̄speritatis. **Ecc. vj.** Est amicus et socius mense et nō p̄manebit in die necessitatis. **¶** Contra qd̄ **Prover. xvij.** Di tēpore dil. qui ami. ē. **¶** Secundo debem̄ p̄rimuz amare sicut nos ipsos. **¶** Et ideo q̄ nescit diligere se. nec primū diligit recto mō. **Aug.** Vide si nosti diligere te et p̄mitto tibi primū quē diligas sicut te. **¶** Si aut̄ n̄ nosti timeo ne decipias primū sicut te. **¶** Idē. **¶** Si te diligis ergo non diligis iniquitatē q̄ te odit. nā si diligis iniquitatē odis te. **Ps.** Qui diligit iniquitates odit aīam suā. **¶** Qui ergo diligis iniquitatem quō volebas tibi p̄mitti primū tuum quē diligeres tanq; te hō q̄ p̄dis te. sicut em̄ t̄lpe diligis te vt p̄das te sic p̄fecto p̄diturus es eū quem diligis sicut te. **¶** Debemus ergo primū diligere sicut nos. qd̄ sex modis exponit̄. **¶** Quere supra dominica. xij. ibi hoc mandatuz ponit̄ sicut hic i euangelio. beati oculi. in secūdo membro. **¶** Et sic patz scdum. **¶** Tercio post̄ interrogatio x̄pi ad phariseos cuius filius esset x̄ps et m̄siois eoz improbatō. **¶** Et sic patet qz in hac pte tria facit. **¶** Primo interrogat eos. **¶** Et hoc est. **¶** Congregatis autem p̄bariseis q̄. s. ad temptādus

quenerant occasionez dantes sue cōfutionis
vel si voluissent credere sue instructiōis. **Da**
nifeste em̄. p̄banit eis q̄ ipse erat fili⁹ dei. **In**
terrogat ergo eos hiesus dicens. **Quid** vob
videt d̄ x̄po siue credatis cū venisse. siue ven
turū esse quem vos purū hominē asseritis. vt
di. glo. i. quid videt vobis de illo p̄pheta ma
gno. s. messia vobis p̄misso p̄ moysen. **Deu**
tro. xvij. q̄ debz vos saluare ⁊ liberare. qui de
bet esse x̄ps. i. totus vnctus gr̄a ⁊ virtute dei.
vt rex vester ⁊ sacerdos. ⁊ fili⁹ ē. s. fm̄ car
nem. i. cuius fili⁹ debet esse fm̄ legē vestraz
Secundo ip̄i rident. **Et** hoc est. **Dicunt**
ei dauid. i. debet esse fili⁹ dauid solū. q̄ mes
siam purū hoīem expectabant nasciturū de p̄
genie dauid. **Tercio** x̄ps improbat opini
onem eoz quā de messia habebant ondēs
q̄ debet esse deus ⁊ hō ⁊ non solum homo fi
lius dauid. **Et** ideo vt dicit glosa. **Non** rep̄
hendit eos de eo q̄ dicunt euz filiū dauid
sed q̄ filium dei non credunt. **Et** hoc est ait
illis. **Quomō** ergo si purus hō sit dauid in
sp̄itu. s. sancto qui mentiri nō p̄t vocat euz
dominū qui fm̄ vos an̄ eū nō fuit. vt glosa
dicit. **Dixit** dñs dño meo. **Istud** dicere est
equalem filium sibi generare. **Ps̄. Dñs** di
xit ad me. **Dixit** ergo dñs. s. deus pater dño
meo. s. deo filio qui erat dominus dauid. non
fm̄ q̄ de eo carnem sumē debebat. s. fm̄ q̄ d̄
do patre semper fuit. **Dixit** ergo dñs pater
dño filio sede a dextris meis. i. in eq̄litate dei
tatis fm̄ q̄ deus ⁊ in potioribus bonis p̄ris
fm̄ q̄ hō. donec ponam inimicos zc. **Et** attē
de q̄ istud donec non tenet hic exclusiue sed
inclusiue. **Unde** non ponit continuationem
actus sessionis. vsq̄ ad subiectionē ininico
rum tñi. sed ponit eternam p̄tinationē. **Si**
mile est istud q̄ d̄ **Mat̄. j.** **Non** cognouit
eam donec peperit filium suū primogenitum.
Aduertendum ergo hic q̄ x̄ps inq̄tum hō
fuit in magnis laboribus in mūdo isto donec
dictus est ei a patre. **Sede** a dextris meis do
nec ponam ini. tu. zc. i. donec tibi rebelles s̄b
ijciam. vel subiectionē voluntaria vt credāt vo
lentes. **Ysa. vj.** **Et** adorabunt. scabellū pedū
tuoz qui terra tibi. **Vel** subiectionē coacta
vt in iudicio puniantur ⁊ subsint ei. **Oportet**
autem illum regnare donec ponat inimicos
sub pedibus eius. **Si** ergo dauid in hac au
toritate vocat eum dominum qd̄ est fm̄ diui
nitatem. qd̄ non posset esse si esset purus hō.

quomodo filius ei⁹ est. q. d. **Istud** est impos
sibile q̄ fm̄ eandem naturam sit filius ⁊ do
minus. **Secm̄** ergo vestrū intellectū ista sūt
oīno repugnantia. **Relinquitur** ergo q̄ sit fi
lius dauid fm̄ humanā naturā. ⁊ sit dñs da
uid fm̄ diuinā naturā. ⁊ p̄ p̄sequēs patz
q̄ sit deus ⁊ hō. **Et** ideo nemo poterat r̄ndē
gi x̄bū. nec ausus fuit quisq̄ ex illo die cum
amplius interrogare. **Et** sic patet terciū.

De epistola sermo. q.

Quas ago deo
meo semper p̄ vo. j. **Cor. j.** **Hic**
incipit prima epla ad **Cor.** **In** q̄
premissa salutatioe ponit exordiu. in quo vt
captet beniuolentiam auditorū. p̄mendat bo
nos qui erāt inter corinthios ⁊ regrat̄ deo de
multis bonis que eis p̄tulerat. **Et** fm̄ hoc s̄
epla diuidit̄ in tres ptes. **P̄mo** em̄ agit gra
tias deo p̄ gr̄a data eis gratū faciente. q̄ de⁹
eos gratificauit. **In** p̄n. eplē. **Secdo** agit gra
tias p̄ gratijs gr̄tis eis datis. p̄t̄ q̄s corā ho
minibz gratiosi sunt facti. **ibi.** **Quia** in oibus
di. fa. es in il. **Tercio** agit gr̄as pro certitudi
ne gl̄e. quā in futuro recepturi erāt di gr̄am
possidētes. **ibi.** **Expectātibz** reuelatōem dñi
dñi nr̄i iesu x̄pi. **Dicit** ergo p̄mo. **Gr̄as** ago
sc̄z ore. corde. ⁊ ope deo meo. **De⁹** ē oīm per
creatōez ⁊ gubernatōez s̄e⁹ sp̄ealr̄ p̄ sp̄ealē
cultū ⁊ dilectōem. **Sp̄** p̄ vobis. i. bonis debi
tis ⁊ t̄pibus p̄stitutis. **Sic** intelligendū est il
lud. **j. Thez. v.** **Sine** intermissiōe orate i om̄
ibus gratias agite. **In** gr̄a dei. i. p̄pter gr̄az di
que data est vobis p̄ quam. s. grati facti estis
do ⁊ in filios eius adoptati. ⁊ hoc in x̄po hie
su. **Et** sic patet p̄mūz. **Secudo** agit gr̄as p̄
diuersis gratijs gratis eis datis di. **Et** grati
as ago sup̄. quia in omnibz diuites facti estis
in illo. id est in x̄po ⁊ per x̄pm̄ in omni verbo.
id est in omni genere linguarum vel in omni
mō predicandi. s. mediocribz minoribz ⁊ p̄fe
ctis ⁊ in oī sc̄a. i. in intellectu oīm scripturarū.
⁊ his ita estis ditati q̄ ita tenetis sicut testimo
nium christi. hoc est de christo datum a pro
phetis confirmatum est in vobis. s. p̄ meā p̄
dicatōez. i. ita ista x̄ba ⁊ sciētā tenetis d̄ eo
qd̄ de christo p̄dicant̄ sicut testimonijs pro
phetaz confirmari. hoc est sicut illa que de
Christo vobis predicant̄ illum testificantia
testificata a prophetis sunt firma in vobis.
Sic ille gratie fortissime confirmate sunt in